

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse
ledamöter eller revisorer, eller som av staden understödjas.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivitt tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Taxeringsnämnderna.

Se under överståthållarämbetet (sid. 23).

Prövningsnämnden.

Se under överståthållarämbetet (sid. 30).

Pensionsnämnderna.

Se under socialroteln (sid. 165).

Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullföringsområde.

Enligt § 11 mom. 1 i värnpliktslagen den 12 juni 1925 indelas riket för inskrivning och redovisning av de värnpliktiga (med undantag av å sjömanshus inskrivna; se sid. 271) i inskrivningsområden och rullföringsområden. Inom Stockholms inskrivningsområde ligger bl. a. Stockholms stadsrullföringsområde.

För rullföringsområde skall enligt § 18 i värnpliktslagen finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen, samt i stad, som ej deltagar i landsting, två av stadsfullmäktige för två år valda, inom området bosatta, icke militära personer jämte två suppleanter för dem. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Nämnden biträdes av läkare ävensom av rullföringsbefälhavaren eller annan officer. Enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 skall stadsfullmäktiges val förrättas inom september månads utgång. För valbarhet till såväl ledamot som suppleant fordras enligt § 4 i samma förordning bl. a., att vederbörande uppnått 25 års ålder och är kommunalt röstberättigad.

Enligt § 11 i sistnämnda förordning äger av stadsfullmäktige utsedd ledamot av inskrivningsnämnd eller i hans ställe inkallad suppleant för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Över inskrivningsnämnds beslut kunna besvär anföras endast av värnpliktigt, som beslutet rör. Dessa besvär skola ställas till inskrivningsrevisionen (se sid. 271) samt inom fjorton dagar efter beslutets meddelande ingivas till överståthållarämbetet.

Enligt kungl. kungörelse den 24 aug. 1926 skola för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande Högalids, Maria Magdalena, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 16 nov. 1925 och 20 sept. 1926.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.

För östra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Eklund, J. M., fabrikör; Ljungberg, K., ekonomidirektör.

Suppleanter: *Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; Kjellström, S. O., ingenjör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

För västra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Andersson, E. O., kassör; Staf, O. L., kakelugnsmakare.

Suppleanter: *Löwenstein, L., landsfiskal; Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

För södra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Karlström, K. H. E., direktör; Samuelsson, G. A., f. d. vagnmakare.

Suppleanter: *Fröding, H. F., direktörsassistent; Söderlund, W. A. L., direktör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

Inskrivningsnämnden för Stockholms sjömanshus.

För inskrivning och redovisning av å sjömanshus inskrivna värnpliktiga bestämmas enligt § 11 mom. 2 i värnpliktslagen särskilda sjöfullföringsområden, vart och ett omfattande ett eller flera sjömanshus. Stockholms sjöfullföringsområde omfattar Stockholms samt fem andra sjömanshus. För varje sjömanshus skall finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en av stationsbefälhavaren förordnad regementsofficer som ordförande samt två inom staden bosatta, icke militära personer, vilka jämte två suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Beträffande valbarhet och dagtraktamente m. m. gälla enahanda bestämmelser som för ledamöter i inskrivningsnämnder för stadsfullföringsområde (se ovan).

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava skett den 16 nov. 1925 och 20 sept. 1926.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Hedström, N. W., direktör; Ramberg, J. C., sjökapt. n.

Suppleanter: *Myrtin, S. M., civilingenjör; Rietz, E. M. F., sjökapt. n.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

Inskrivningsrevisionen.

För prövning av besvär över inskrivningsnämnds beslut m. m. skall för varje inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen (överståthållaren) såsom ordförande samt fyra andra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Revisionen biträdes av en militärläkare, utsedd av arméfördelningschefen, och en civil läkare, förordnad av konungens befallningshavande (överståthållarämbetet).

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöterna eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i revisionens förhandlingar endast i vad de angå det område, för vilket de blivit valda. För valbarhet gälla enahanda bestämmelser som för inskrivningsnämnd (se ovan). Inskrivningsrevisionens ledamöter och suppleanter äga enligt kungl. kungörelse den 30 mars 1920 för deltagande i revisionens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 15 sept. 1924, 16 nov. 1925 och 20 sept. 1926.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ekman, V. R., direktör (1926—1928); *Hjortberg, E. G., kapt. n. (1925—1927); Östberg, G., kapt. n. (1927—1929).

Suppleanter: Persson, P. G., faktor, stadsfullm. (1926—1928); *Malmgren, O. W., grosshandlare (1925—1927); Bjurström, D. A., generalkonsul (1927—1929).

Övriga ledamöter.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare, sjölvskr. ordf.; af Klercker, J. T. A., överste (inskrivningsbefälhavare); Andersson, C. W. M., snickare (1926—1928); *Lybeck, J., kassör (1925—1927); Söderberg, K. J., ombudsman (1927—1929) (utsedda av Stockholms läns landsting).

Suppleanter: Nilsson, A., lantbrukare (1926—1928); *Köhler, S., kansliråd (1925—1927); Christenson, J. B., rådman (1927—1929) (utsedda av Stockholms läns landsting).

Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan samma lag lyder enligt lag av den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågakvarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala nämnden skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenturofficer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. För varje ledamot skall utses två ställföreträdare. Såväl ledamöter som ställföreträdare utses för en tid av fyra år.

Ledamot av värderingsnämnd äger åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning av statsmedel. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 sept. 1924 (för åren 1925—1928).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Lyberg, H. V., bageriiddkare, ordf.

Ställföreträdare: Engström, C. S., direktör; Wollin, C. J. B., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

Hästutagningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt § 6 i lagen den 2 juli

Sf-
valda
led.
och
rev.

Sf-
valda
led.
och
rev.

1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspanssfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till mönstring. Hästuttagningsnämnd tillsattes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige.

I enlighet med § 9 i hästutskrivningslagen och stadsfullmäktiges beslut den 18 febr. 1918 utgår av stadens medel till av stadsfullmäktige vald ledamot eller i sådan ledamots ställe inkallad suppleant dels under såväl sammanträdes- som resedagar traktamentsersättning med högst 4 kr. per dag, dels ock, då vederbörande är bosatt å annan ort än sammanträdesorten, resekostnadsersättning. Sådan ersättning må även utgå till suppleant, som på grund av göromålens omfattning och brådskande natur extra inkallas till sammanträde. Till nämndernas ordförande utgår motsvarande ersättning av statsmedel.

Nuvarande indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 aug. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 3 dec. 1923 för perioden 1924—1927 (fyllnadsval den 21 jan., 20 mars, 28 april och 1 dec. 1924 samt 19 jan. och 22 dec. 1925).

Hästutskrivningsområdet nr 232
(omfattande 2:a polisvaktområdet).

Ordförande.

*Nyrén, C., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

*Andersson, A. I., åkare; *Brodén, K. J. F., åkeri-
idkare.

Suppleanter: *Andersson, C. E., åkeri-
idkare; *Johansson, C. A., hyrkusk.

Hästutskrivningsområdet nr 233
(omfattande 10:e polisvaktområdet).

Ordförande.

*Arvidson, O. A., lantbrukare.

Övriga ledamöter.

*Ekman, F., åkeri-
idkare; *Leander, J. A., åkeri-
idkare.

Suppleanter: *Johansson, K. A., lantbrukare;
*Nilson, C. E., arrendator.

Hästutskrivningsområdet nr 234
(omfattande södra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnsgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

*Bohlin, G. A., åkeriägare.

Övriga ledamöter.

*Kessler, H. O., direktör; *Leander, J. A., åkeri-
idkare.

Suppleanter: *Hermansson, S., köpman; *Weide-
man, C. O., åkeriföreståndare.

Hästutskrivningsområdet nr 235
(omfattande 3:e polisvaktområdet).

Ordförande.

*Carlzon, E. V., förvaltare.

Övriga ledamöter.

*Helenius, J. E., åkeri-
idkare; *Jönsson, J. A., ba-
geri-
idkare.

Suppleanter: *Ekbäck, P. E. C:son, inspektor;
*Samuelsson, H. F., bageri-
idkare.

Hästutskrivningsområdet nr 236

(omfattande 1:a, 4:e och 6:e polisvaktområden samt norra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnsgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

*Hagen, K. A., disponent.

Övriga ledamöter.

*Westerdahl, E. A., direktör; *Westerdahl, N. A.
E., disponent.

Suppleanter: *Lundkvist, C. G., åkare; *Wallin,
G. F., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet nr 237

(omfattande södra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

*Erikson, E. H., disponent.

Övriga ledamöter.

*Ekström, K. J., direktör; *Lindholm, K. J., fab-
rikör.

Suppleanter: *Klint, J. A., fabrikör; *en
vakant.

Hästutskrivningsområdet nr 238

(omfattande norra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

*Lundström, J. A., åkare.

Övriga ledamöter.

*Högberg, A. O., arbetare; *Palm, A. A. E.,
major.

Suppleanter: *Jonsson, G. L., fabrikör; *Land-
kvist, V. F., åkeribokhållare.

Hästutskrivningsområdet nr 239

(omfattande norra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlsgatorna).

Ordförande.

*Zachrisson, K. E. A., direktör.

Övriga ledamöter.

*Hermansson, C. G. Y., droskägare; *Hjort, C. A., direktör.

Suppleanter: *Berg, G. O., åkeriägare; *Levin, K. A. V., åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet nr 240

(omfattande södra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlsgatorna).

Ordförande.

*Rundblom, E. V. P., direktör.

Övriga ledamöter.

*Hjort, C. A., direktör; *Länder, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter: *Lindroth, P. E., direktör; *Olsson, O., åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet nr 241

(omfattande 7:e polisvaktområdet).

Ordförande.

*Andersson, C. J., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

*Chruzander, O., fanjunkare; *Mårtensson, M., intendent.

Suppleanter: *Andersson, E. T., bryggeriarbete; *Dahl, C. F., byggnadsingenjör.

Mönstringskommissionerna.

För varje hästutskrivningsområde skall jämlikt § 18 i hästutskrivningslagen den 2 juli 1915 finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de uttagna hästarna och anspanssfordonen med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk. Mönstringskommission består av tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttningsnämnd bland dess ledamöter för en tid av fyra kalenderår.

Enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 äger ledamot av mönstringskommission åtnjuta traktements- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 17 sept. 1923 för perioden 1924—1927 (fyllnadsval den 15 okt. och 19 nov. 1923).

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 232.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Birath, E. C., stallmästare.

Suppleant: *Wall, S. D., professor.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 233.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Nilson, C. E., arrendator.

Suppleant: *Nilsson, N. P., son, åkare.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 234.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Eriksson, F. K. T., kamrerare.

Suppleant: *Ljunggren, V., vedhandlare.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 235.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Wallberg, K. V., bageriidkare.

Suppleant: *Weideman, C. O., åkeriföreståndare.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 236.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Hermansson, C. K., direktör.

Suppleant: *Andersson, F. A., byggmästare.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 237.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Henning, K. A., prokurist.

Suppleant: *Falk, S. G., direktör, stadsfullm.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 238.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Schröder, C. G. C., bageriidkare.

Suppleant: *Pettersson, F. T., byggnadsingenjör.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 239.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Zachrisson, K. E. A., direktör.

Suppleant: *Lindholm, E. M., disponent.
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 240.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Liljedahl, F. G., direktör.

Suppleant: *Lindeblad, A. A. H. G., stallmästare.

Dessutom två ledamöter.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-
valda
led.
och
rev.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 241.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Vakant.

Suppleant: Wennberg, N. L., grosshandlare.
Dessutom två ledamöter.

Automobilkommissionerna.

Enligt § 26 i lagen den 2 juli 1915 angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) indelas riket genom beslut, som av konungen meddelas, i automobilmönstringsdistrikt, och skall för varje sådant distrikt finnas en automobilkommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av konungens befallningshavande var för sitt län årligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen uttagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommission skall, i enlighet med vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes, bestå av tre i automobilers konstruktion och skötsel kunniga ledamöter, av vilka redan i fredstid en utses av militär myndighet och en av överståthållarämbetet samt den tredje jämte en suppleant för denne för en tid av fyra kalenderår väljes av stadsfullmäktige. Den militäre ledamoten tjänstgör som ordförande.

Ledamot av automobilkommission åtnjuter enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 trakaments- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stockholm utgör enligt kungl. kungörelsen den 31 aug. 1920 fem automobilmönstringsdistrikt. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 10 nov. 1924 för åren 1925—1928.

Första distriktet

(omfattande 7:e polisvakt-distriktet).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Sylvander, H. L., hovfotograf.

Suppleant: Andresén, B. M., disponent.

Dessutom två ledamöter.

Andra distriktet

(omfattande 6:e och 9:e polisvakt-distrikten).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Westerdahl, N. A. E., disponent.

Suppleant: Hedlund, M., ingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Tredje distriktet

(omfattande 1:a och 4:e polisvakt-distrikten).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Lavén, N., f. d. polisöverkonstapel.

Suppleant: Åkerman, A. W., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Fjärde distriktet

(omfattande 3:e och 5:e polisvakt-distrikten).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Hörberg, N. J. J:son, konsul.

Suppleant: Zachrisson, K. E. A., direktör.
Dessutom två ledamöter.

Femte distriktet

(omfattande 2:a, 8:e och 10:e polisvakt-distrikten).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Piehl, C. G. F., direktör.

Suppleant: Berndtson, C. F., verkställare.

Dessutom två ledamöter.

Revisorer hos poliskammaren.

Se under överståthållarämbetet (sid. 8) och polisnämnden (sid. 78).

Handelskunniga ledamöter i rådhusrätten.

Se under rådhusrätten (sid. 46).

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasch.

Se under rådhusrätten (sid. 46).

Revisorer hos förmyndarkammaren.

Se under förmyndarkammaren (sid. 48).

Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbildning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige, med uppgift att i vissa fall biträda vid förrättandet av laga skifte å stadsjord. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 3 dec. 1923 för tiden till 1929 års utgång.

Gode män.

Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Milton, G. E., lantmätare; Nyström, C. O. A., överstelöjtnant; Rendahl, J. F., kamrerare; Rubin, S. T. S., professor; Wretling, E. P., civilingenjör.

Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23—27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige samt länsstyrelse.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig för tre år utse 24, av vilka 8 successivt avgå varje år.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande valbara personer hava ägt rum den 1 dec. 1924, 7 dec. 1925 och 6 dec. 1926.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1927—1929).

Kihlmark, G., byråchef.

Suppleant: Flodin, J. H., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

*Ekwall, A., tf. överingenjör, *Ferm, A. V., snickare, stadsfullm., *Forsberg, E. V., direktör, stadsfullm., *Hafström, A. H. F., rådmän, *Meurling, C. H. F., statsråd, *Ramström, C. A., direktör, *Swartling, J. A., bankdirektör, *Söderqvist, N., advokat (samtliga för åren 1925—1927);

Berglund, J. E., kassör, Edkvist, C. J., inspektör, Fogelmark, H., överste, Kilbom, K., redaktör, stadsfullm., Kinnanson, H. S., byrådirektör, Lovén, S. A., försäkringsdirektör, Thelander, C. T. F., ingenjör, Wretling, E. P., civilingenjör (samtliga för åren 1926—1928);

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., Kamph, A. O. L., direktör, stadsfullm., Landewall, G. E., byggnadsinspektör, Landström, K. E., byråchef, Lind, F. A., rådmän, Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., Olsson, C. J., byggnadsarbetare, Rossander, C. A. J., professor, stadsfullm. (samtliga för åren 1927—1929).

Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

*Bengtsson, R., byggmästare, *Carlson, L. F., grosshandlare, *Fries, E. F., vice häradshövding, *Pettersson, F., byggnadsingenjör, *Poignant, J. A., f. d. major, *Rydin, L. A. W., regeringsråd, *Sjögren, A., direktör, *Wennerholm, O. T. H., vice häradshövding (samtliga för åren 1925—1927);

Creutz, J. W., assuransdirektör, Dahl, C. F., byggnadsingenjör, Ekman, A., krigsråd, Granholm, C. H., direktör, Hanner, J. V., revisor, Rhodin, V., civilingenjör, Sällström, G. F. W., ingenjör, Söderlind, J. G., byråchef (samtliga för åren 1926—1928);

Dahlberg, F., arkitekt, Masreliez, K. V., rådmän, Mellin, A. H., inspektör, Palmqvist, G. T., direktör, Riben, K. A., vice häradshövding, Rundquist, C. A., rådmän, Schött, C. F. L., ombudsman, von Wolcker, E. J., f. d. kammarråtsråd (samtliga för åren 1927—1929).

Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.

*Arnberg, K., lantbrukare, *Frisk, J. W., arrendator, *Mattsson, K., lantbrukare, *Molin, G. A., direktör, *Sundelius, G. A., bankkamrerare, *Wallinder, J. O., folkskollärare, *Wulff, D., agronom, *en vakant (samtliga för åren 1925—1927);

Andersson, G., ombudsman, Andersson, L. E., lantbrukare, Bergström, J., kamrerare, Holmström, L., godsägare, Jansson, J. V., lantbrukare, Johansson, A. W., hemmansägare, Källman, G. W., kommunalkamrerare, en vakant (samtliga för åren 1926—1928);

Andersson, A., lantbrukare, Andersson, C. W. M., snickare, Jansson, J. V., hemmansägare, Sjöblom, P. H., lantbrukare, von Stedingk, L. R., frih., direktör, Tottie, H. K. H., sekreterare, Vasseur, E. G. H., godsägare, Åkerlund, E. A., godsägare (samtliga för åren 1927—1929).

Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.

*Andersson, E., agronom, *Hägg, C. A. A., landsfogde, *Karlsson, V., stenhuggare, *Lindén, O. A., extra lantmätare, *Nathanson, R., godsägare, *Nettelbladt, H., förvaltare, *Nilsson, H., målarmästare, *Weijber, D. E. F., direktör (samtliga för åren 1925—1927);

Forsman, E., direktör, Hedlund, P. J., ingenjör, Nilsson, C. E. A., lantbrukare, Odelberg, V. J. V., kapten, Pettersson, O., lantbrukare, Raquette, G. B., kapten, Stjernstedt, J. L. W., frih., domänintendent, Wedberg, V. E., lantbrukare (samtliga för åren 1926—1928);

Boström, G. S., godsägare, Elander, A. J., bankdirektör, Eriksson, A., häradssdomare, Hjelm, C. A., lantbrukare, Kihlberg, E., direktör, Mattsson, O. E., godsägare, von Segebaden, E. G. H., f. d. stadsplaneingenjör, Storm, K., handlande (samtliga för åren 1927—1929).

Huvudmän i Stockholms stads sparbank.

Enligt lagen om sparbanker den 29 juni 1923 skola sparbanks angelägenheter omhändervas dels av huvudmän, vilka skola såsom representerar för insättarna övervaka sparbankens förvaltning, dels av en av huvudmännen utsedd styrelse, som skall handhava den omedelbara ledningen av sparbankens verksamhet.

Av huvudmännen, som skola vara minst tjugo och högst femtio, skall minst en tredjedel utses av kommunalstämma, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga, stadsfullmäktige, municipalstämma, municipalfullmäktige, landsting, häradsrätt eller hushållningssällskap. Huvudman skall utses för viss tid, högst fem år. Avgår huvudman före valperiodens utgång, skall ny huvudman utses för den återstående tiden av perioden, så snart ske kan. Huvudman må ej vara tjänsteman i sparbanken och ej heller ledamot av styrelse för eller tjänsteman i annan sparbank. Huvudman må icke i denna sin egenskap åtnjuta arvode. Sparbanks huvudmän skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde, så vida ej kungl. maj:ts befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl medgiva undantag härifrån.

Sf.
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Med anledning av den nya sparbankslagen fastställde överståthållarämbetet den 22 sept. 1924 nytt reglemente för Stockholms stads sparbank att gälla fr. o. m. den 1 dec. 1924. I reglementet stadgas, att huvudmännen skola vara fyrtioåtta till antalet, samt att sexton av dessa skola utses av Stockholms stadsfullmäktige. Övriga trettioåttva huvudmän utses av de förutvarande huvudmännen. Samtliga utses för en tid av fem kalenderår.

Stadsfullmäktiges val av sexton huvudmän för åren 1925—1929 ägde rum den 16 febr. 1925.

Av stadsfullmäktige utsedda huvudmän.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; **Ander-son**, K. H., tjänsteman, stadsfullm.; **Björklund**, C. G., redaktör, stadsfullm.; **Eklund**, J. M., fabrikör; **Ferm**, A. V., snickare, stadsfullm.; **Gustafson**, Hj. A., journalist, stadsfullm.; **Lidman**, C., andre folkskollinspektör, stadsfullm.; **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; **Lybeck**, J. A., kammarrättsråd; **Magnusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm.; **Malm**, P. L., stadskamrerare; **Månsson**, O. P., spårvägsman, stadsfullm.; **Persson**, P. G., faktor, stadsfullm.; **Rinman**, E. B., chef-redaktör, stadsfullm.; **Sandberg**, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga huvudmän.

Antal: 32.

Styrelsen för Stockholms högskola.

(Jfr sid. 299.)

Styrelsen utgöres, enligt av kungl. maj:t den 20 nov. 1903 fastställda grundstadgar, av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstått.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 och 7 dec. 1925 samt av revisorer den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Juhlin Dannfelt, C. G., direktör, stadsfullm:s 1:e vice ordf., vice ordf. (för åren 1926—1928); ***Lindhagen**, C. A., borgmästare, stadsfullm. (för åren 1925—1927).

Övriga ledamöter.

Kinander, C. E., direktör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm., rektor; **Ekeberg**, L. B., justitieråd (vald av svenska akademien); **Odhnér**, N. J. T., professor, **Phragmén**, L. E., f. d. professor, inspektör (valda av vetenskapsakademien); **Rabe**, P. R., bankdirektör (vald av högskolans styrelse); **Stjernberg**, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).
Sekreterare: **Lindhagen**, A., revisionssekreterare; **kassaförvaltare**: **Edström**, A. S.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års förvaltning utsedda revisorer.

Borge, O. F., fil. dr.; **Carlsson**, B. A., förste aktuarie; **Löven**, S. A., försäkringsdirektör.

Övriga revisorer.

Kobb, G., professor (utsedd av kungl. maj:t); **Gröndal**, J. G., fil. dr (vald av vetenskapsakademien).

Styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 300.)

Enligt av kungl. maj:t den 13 okt. 1922 fastställda grundstadgar har institutet till ändamål att meddela vetenskaplig undervisning och sprida kunskap i socialpolitiska och kommunala ämnen samt främja samhällsvetenskapernas utveckling.

Institutets styrelse består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t, tjugo ledamöter, som väljas för fyra år i sänder, samt institutets föreståndare såsom självskriven ledamot. Av de valda ledamöterna utses sju av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete, fem av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för Stockholms högskola, två av styrelsen för svenska stadsförbundet, två av styrelsen för svenska landstingsförbundet samt två av styrelsen för svenska landskommunernas förbund. Styrelsen väljer inom sig för ett år i sänder vice ordförande och kassaförvaltare samt äger att i viss utsträckning överlåta sin beslutanderätt å ett verkställande utskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande, institutets föreståndare samt tre ledamöter, som styrelsen inom sig utser.

Styrelsens ekonomiska förvaltning granskas årligen av tre revisorer, utsedda en av kungl. maj:t, en av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete och en av Stockholms stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (avseende åren 1927—1930) ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Guinchard**, A. J. J., direktör för stadens statistiska kon-

tor; **Rydén**, O. B., överlärare; **Ståhl**, A. E., filare, stadsfullm.; **Åkerlindh**, J. G., direktör, kassaförvaltare (se nedan).

Övriga ledamöter.

Huss, E. G., generaldirektör, ordf. (se nedan) (förordnad av kungl. maj:t); **Bagge**, G. A., professor, institutets föreståndare (se nedan); **Brisman**, S. B., professor, **Hesselgren**, Kerstin, yrkesinspektris, **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., **Rinman**, E. B., chefredaktör, stadsfullm., **Svensson**, C. E., överdirektör, vice ordf. (se nedan), **Wallenberg**, J. O., direktör, **Örne**, A. E., generalpostdirektör (utsedda av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete); **Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm., inspektör, **Ekeberg**, L. B., justitieråd (se nedan) (utsedda av styrelsen för Stockholms högskola); **Borgström**, A. G. S., justitieråd, **Öhman**, I. E., häradshövding (utsedda av styrelsen för svenska stadsförbundet); **von Bahr**, J., borgmästare, **Odén**, S. A., sekreterare (utsedda av styrelsen för svenska landstingsförbundet); **Anderson**, A., riksgäldsfullmäktig (se nedan), **Bengtsson**, S., lantbrukare (utsedda av styrelsen för svenska landskommunernas förbund).

Styrelsens verkställande utskott.

Anderson, A.; **Bagge**, G. A.; **Ekeberg**, L. B.; **Huss**, E. G., ordf.; **Svensson**, C. E., vice ordf.; **Åkerlindh**, J. G.

Institutets föreståndare.

Bagge, G. A., professor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Fürst, T., byråchef (utsedd av kungl. maj:t); **Bergström**, R. K. A., tf. sekreterare (utsedd av centralförbundet för socialt arbete).

Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Karlavägen 79, Ö. (Östermalms läroverk, ingång genom södra flygeln); *expeditions-tid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna torsdagar) 11,30—12,30; t. 71228.*

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger

huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier; samt handhåller vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Detsenaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter (för åren 1925—1927) ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 6 dec. 1926).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm.; ***Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare, självskr. ordf.; **Söderblom**, L. O. J., ärkebiskop; **Bengtson**, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av konsistorium för åren 1926—1928); **Hafström**, T. A. E., rådman (utsedd av magistraten för åren 1927—1929); **Kjederqvist**, J. O. G., rektor; **Hedström**, J. S., rektor; **Lindblom**, K. A., rektor; **Bohlin**, K. H., rektor; **Fähræus**, G. R., rektor.

Kamrerare: **Mattson**, R., lektor; sekreterare: **Olson**, P. Hj., lektor.

Revisorer av allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr sid. 278.)

Enligt kungl. brev till överståthållarämbetet den 23 juli 1869 skall granskning av drätsel-nämndens förvaltning av huvudstadens allmänna läroverks byggnadsfond verkställas av fyra revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och två av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Bjurstrom, D. A., generalkonsul; **Ljungberg**, K., ekonomidirektör.

Sf-valda led. och rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde; **Lindblom, K. A.**, rektor.

Delegerade för förvaltning av byggnadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.

Vården av byggnadskassan åligger enligt § 15 i reglementet för Nya elementarskolan den 2 dec. 1905 samt § 219 i läroverkstadgan rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade. Räkenskaperna över förvaltningen av byggnadskassan skola årligen granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande delegerade ägde rum den 7 dec. 1914 och 18 febr. 1924 (för obestämd tid). Senaste val av revisor skedde den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda delegerade.

Juhlin Dannfelt, C. G., direktör, stadsfullm.: 1:e vice ordf.; **Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.

Övriga delegerade.

Bohlin, K. H., rektor (självrkriven), ordf.; **Holmberg, J.**, läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper utsedd revisor.

Gard, A. F., advokat.

Övrig revisor

(utsedd av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Hafström, T. A. E., rådman.

Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.

Enligt av kungl. maj:t den 31 dec. 1904 utfärdad instruktion för terminsavgiftsnämnderna vid rikets allmänna läroverk äga stadsfullmäktige i resp. städer att för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om befrielse från eller nedsättning i lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronoombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och klassföreståndaren i den klass, som frågan i varje särskilt fall gäller. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer (se sid. 277).

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för åren 1926 och 1927.

Högre latinläroverket å Norrmalm.
Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Lindqvist, N. A.**, postmästare; ***Wiberg, G. E.**, förtroendeman.

Suppleanter: ***Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E.**, fru, stadsfullm.; ***Tvengström, A. J.**, tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Kronoombud.

Tamm, V. A., underståthållare.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Gustafson, Hj. A.**, journalist, stadsfullm.; ***Piehl, C. G. F.**, direktör.

Suppleanter: ***Lindegren, G. J.**, skeppsmäklare; ***Samuelson, P. O.**, ekonomichef, stadsfullm.

Kronoombud.

Elffors, A., disponent.

Högre realläroverket å Norrmalm.
Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Borge, O. F.**, fil. dr.; ***Wassberg, A.**, f. d. överlärare.

Suppleanter: ***Jakobsson, U. G. W.**, tf. mantalskommissarie; ***Åberg, A. N.**son, möbelsnickare.

Kronoombud.

Hallberg, H. E., kyrkoherde.

Högre allmänna läroverket å Östermalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.;

***Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör.

Suppleanter: ***Blomqvist, A.**, f. d. överlärare;

***Freudenthal, P.**, skriftställare.

Kronoombud.

Källander, A. J., kyrkoherde.

Nya elementarskolan.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Lidell, F. J.**, köpman; ***Törnberg, A. O. O.**son, förste reparatör.

Suppleanter: ***Hedman, C. E.**, möbelsnickare; ***Lindmark, K. A.**, byggnadsingenjör.

Kronoombud.

Ernberg, J. L. P., regeringsråd.

Vasa realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Ekman**, V. R., direktör; ***Haak**, O. K., direktör.
Suppleanter: ***Carlsson**, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; ***Nilsson**, O., direktör, stadsfullm.

Kronoombud.

Walín, C. H., f. d. läroverksadjunkt.

Katarina realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Karlström**, K. H. E., direktör; ***Klefbeck**, E. A., kyrkoherde.
Suppleanter: ***Brunzell**, O., möbelhandlare, stadsfullm.; ***Wallín**, J. A., roteuppbördsman.

Kronoombud.

Elffors, A., disponent.

Kungsholmens realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Ahlström**, V., handlande; ***Sjöholm**, G. E., grosshandlare.
Suppleanter: ***Englund**, E. W., aktuarie, stadsfullm.; ***Hermansson**, K. T. E., vaktmästare.

Kronoombud.

Sandstedt, E., advokat.

Vittnen vid den muntliga prövningen i realskolexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 föreskrives, att vid den muntliga prövningen i realskolexamen skola närvara utom eforus eller inspektor minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1927 ägde rum den 1 april 1927.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Garde, G. E., banktjänsteman; **Lindqvist**, N. A., postmästare; **Mattelin**, K. G. K., överpostiljon; **Norinder**, A. G., överste; **Waldén**, P. W., grosshandlare.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Börjeson, A. A. H., civilingenjör; **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde; **Nordenson**, H., fil. dr.; **Piehl**, C. G. F., direktör; **von Porat**, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm.

Högre realläroverket å Norrmalm.

Albihn, K. J. A., civilingenjör; **Cederlöf**, P. A., handlande; **Holmblad**, D. G. A., grosshandlare; **Julin**, J. H. T., notarie; **Söderberg**, F. F. V., fil. dr.

Högre allmänna läroverket å Östermalm.

Borge, O. F., fil. dr.; **Löfgren**, B. G., direktör; **Nordenson**, H., fil. dr.; **Sjöquist**, D. G., bergsingenjör; **Törnell**, E. R., registrator.

Vasa realskola.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; **Carli**, E. J., f. d. överlärare; **Haak**, O. K., direktör; **Hasselrot**, C. A., byråchef; **Nilsson**, O., direktör, stadsfullm.

Katarina realskola.

Anderson, K. O., korrekturläsare; **Fröander**, S. G., grosshandlare; **Moëll**, J. O. H. N., riksbankskassör; **Munthe**, H. A. R. W:son, f. d. rektor; **Westin**, H. J., intendent.

Kungsholmens realskola.

Granath, E. V. K., överlärare; **Hult**, C. A., konsulterande ingenjör; **Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare; **Sundberg**, S. K., förste trafikinspektör; **Tvengström**, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Palmgrenska samskolan.

Ekstrand, Å. G., f. d. överingenjör; **Enger**, J., postdirektör; **Juhlin Dannfelt**, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.; **Sidner**, Hedwig C. M., f. d. lektor; **Wassberg**, A., f. d. överlärare.

Grevesmühlska samskolan.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd; **Hedin**, Clara C. H., fröken; **Lundberg**, K. L., f. d. direktör; **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.; **Widerström**, Karolina O., med. lic.

Stockholms samgymnasium.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Holmström**, J. G., byrådirektör; **Lidman**, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; **von Schultz**, f. Wedin, Sigríd E., fru; **Tigerschiöld**, H. E., f. d. kansliråd.

Stockholms kommunala mellan-skolor.

Ahnlund, N. G., docent; **Andersson**, P., överlärare, stadsfullm.; **Danielsson**, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; **Fogelqvist**, T., redaktör; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Hedelius**, A. H., lärare vid högre folkskolorna, stadsfullm.; **Lindberg**, A. A., överlärare; **Månsson**, O. P., spårvägsman, stadsfullm.; **Oscarson**, A. V., byrådirektör; **Ramsjö**, K. O. V., fortsättningsgskolinspektör; **Rinman**, E. B., chef-redaktör, stadsfullm.; **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.; **Wibom**, T. H., kapten; **Winkler**, E. S., postmästare.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev. Revisorer hos Grevesmühliska samskolan.

(Jfr sid. 299.)

Efter framställning från direktionen för Grevesmühliska samskolan beslöto stadsfullmäktige den 13 jan. 1913 åtaga sig att årligen utse två revisorer för granskning av skolans räkenskaper och förvaltning. Senaste val ägde rum den 17 jan. och 25 april 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års och första halvårets 1927 räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Forsell, J. A. S:son, expeditiönsförare; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru.

Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

(Jfr sid. 299.)

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således i styrelsen sätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Styrelsens ledamöter liksom även revisorer, resp. i deras ställe inkallade suppleanter, äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning, en var av den kommun, som honom utsett, enligt för landstingsmän gällande grunder. Dagtraktamentet utgår med 9 kr. per dag för personer, som äro bosatta å orten för sammanträdet, och med 12 kr. för övriga.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 19 jan. 1925) och den 6 dec. 1926 samt senaste val av revisorer den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm. (för åren 1925—1928); Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf. (för åren 1927—1930); Söderlind, J. G., byråchef, vice ordf. och kassadir. (för åren 1927—1930); Wassberg, A., f. d. överlärare (för åren 1925—1928).

Suppleanter: Björling, J., folkskollärare (för åren 1927—1930); Forsell, J. A. S:son, expeditiönsförare (för åren 1925—1928); Gezelius, A., apotekare (för åren 1925—1928); Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef (för åren 1927—1930).

Övriga ledamöter.

Antal: 9 (jämte lika många suppleanter).

Sekreterare och kamrerare: Holmström, K. E., notarie i domänstyrelsen.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Suppleant: Wallers, A. E., verkställare.

Övriga revisorer.

Antal: 7 (jämte lika många suppleanter).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte, och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämndens ledamöter äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning enligt samma grunder, som gälla för dövstumskoldistriktets styrelse och revisorer (se ovan).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 6 dec. 1926 för år 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.; Berndtson, C. F., verkställare; Cederborg, A., direktör; Hagman, E. O., tf. byråassistent; Herlitz, K. G., vice häradshövding; Kämpe, K. A.,

byggnadssnickare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman; **Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Wassberg**, A., f. d. överlärare; **Wellin**, Bertha, sjuksköterska; **Wiberg**, G. E., förtroendeman; **Örtenblad**, O. G., f. d. rektor.

Suppleanter: **Bjurström**, D. A., generalkonsul; **Björkman**, O. E., förmän, stadsfullm.; **Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor; **Ek**, V. E., ombudsman, stadsfullm.; **Eriksson**, F. M., faktor; **Hultgren**, f. Stålander, Helena A. J., städerska; **Kjellström**, S. O., ingenjör; **Magnusson**, C. A., handlande; **Nilson**, A. G., direktör; **Nilsson**, J. P., direktör; **Pålsson**, E. A. V., slöjd-lärare, stadsfullm.; **Skålander**, O. A., ombudsman, stadsfullm.; **Svensson**, J., fabrikör; **Weideman**, C. O., åkeriföreståndare.

Övriga ledamöter.

Antal: 28 (jämte lika många suppleanter).

Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm.

(Jfr sid. 301.)

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 sept. 1924 och avser tiden 1 okt. 1924—30 sept. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Thelander**, C. T. F., ingenjör.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Ljungberg**, K. J., professor (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); **Möller**, C. O., f. d. generaldirektör, ordf., **Thiel**, A. S., grosshandlare, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Wettergren**, K. E. W. F., intendent (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Thoren**, T., arkitekt, rektor.

Sekreterare: **Henriques**, E., hovrättse. o. notarie; bibliotekarie: **Efvergren**, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: **Björck**, C., direktör.

Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall enligt reglementet för navigationsskolorna i riket den 29 mars 1912 finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland

skeppsredare, sjökaptener och andra för uppdraget lämpliga män. Därest skolan, såsom i Stockholm är fallet, omfattar maskinistavdelning, bör en av direktionens ledamöter äga insikt och erfarenhet på det maskintekniska området. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 7 dec. 1925 sju ledamöter för åren 1926 och 1927.

Ledamöter.

***Holmström**, G. Hj., sjökaptan, vice ordf.; ***Isakson**, C. J. A., skeppsbyggerinspektör; ***Lindley**, Ch. G., förtroendeman; ***Palmkvist**, K. W., förmän; ***Ramberg**, J. C., sjökaptan; ***von Sydow**, B. R., f. d. kommandörkapten, direktör, ordf.; ***Thelander**, C. T. F., ingenjör.

Styrelsen för Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 301.)

Enligt stadgarna för borgarskolesällskapet den 26 april 1886 med senaste ändringar den 26 maj 1913 består skolans styrelse av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter skedde den 3 dec. 1923 och 7 dec. 1925 samt av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Borge**, O. F., fil. dr. (för åren 1924—1927); **Lund**, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm., kassakontrollant (för åren 1926—1929); ***Lundberg**, K. L., f. d. direktör, ordf. (för åren 1924—1927); ***Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice kassaförvaltare (för åren 1924—1927); ***Nordgren**, R. E., överläkare (för åren 1924—1927); **Rinman**, E. B., chefredaktör, stadsfullm. (för åren 1926—1929); **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm. (för åren 1926—1929); **Wassberg**, A., f. d. överlärare (för åren 1926—1929).

Övriga ledamöter.

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., vice ordf., **Carlson**, L. F., grosshandlare, **Cervin**, N. H., skräddarmästare, stadsfullm., **Eneström**, H. A. M., kommandör, kassaförv., **Fischier**, P. E. M., f. d. rektor, **Forsling**, T., direktör, **Ringholm**, K. E., direktör (utsedda av borgarskolesällskapet); **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm. (utsedd av Stockholms hantverksförening).

Skolföreståndare och sekreterare: **Nilsson**, S., rektor; ledare av skolans föreläsningsslinje: **Fischier**, P. E. M., f. d. rektor.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Sf. valda av 1926 års räkenskaper och förled. och rev. *Av stadsfullmäktige för granskning valtning utsedd revisor.*
Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.

Övriga revisorer
(utsedda av borgarskolesällskapet).

Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; Haupt, F., direktör.

Suppleant: Lindahl, O., revisor.

**Revisorer hos Stockholms arbetarinsti-
tut.**

(Jfr sid. 307.)

Enligt § 13 i av stadsfullmäktige den 17 maj 1915 godkända förnyade stadgar för Stockholms arbetarinstitutsförening skall institutets ekonomiska förvaltning årligen granskas av fyra revisorer, av vilka två, jämte en suppleant, utses av stadsfullmäktige och två, jämte en suppleant, av föreningen vid dess årsmöte i maj månad. Institutets räkenskapsår räknas fr. o. m. 1 maj t. o. m. 30 april.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.

Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.; Malm, C. G., sekreterare.

Suppleant: Ek, V. E., ombudsman, stadsfullm.

Övriga revisorer

(valda av arbetarinstitutsföreningen).

Berggren, C. H., bokhållare; Lidmark, W., kontorsskrivare.

**Styrelsen för föreningen Stockholms
barn- och ungdomsbibliotek.**

(Jfr sid. 309.)

Enligt en den 1 april 1921 beslutad ändring i föreningens stadgar hava stadsfullmäktige erhållit rätt att utse två ledamöter i föreningens styrelse, vars övriga ledamöter till ett antal av fem väljas av föreningen på dess ordinarie årsmöte. För granskning av föreningens räkenskaper äga stadsfullmäktige tillsätta en revisor och en revisorssuppleant. För samma ändamål tillsätter föreningen två revisorer jämte två suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter för tiden från 1927 års till 1929 års årsmöte ägde rum den 6 dec. 1926. Senaste val av revisor skedde den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), redaktör; Ström, f. Erikson, Tua A. G., fru.

Övriga ledamöter.

Berglöf, f. Palmgren, Signe M. E., fru; af Geijerstam, f. Boheman, Gerda E., fru; Lundberg, Hildur C., andre bibliotekarie, sekr.; Munch-Petersen, f. Palmgren, A. Valfrid M., fil. dr., ordf.; Tynell, K. O. L., tf. förste bibliotekskonsulent, vice ordf.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Jakobsson, U. G. W., tf. mantalskommisarie.

Suppleant: Andén, Eva J., advokat.

Övriga revisorer.

Josephson, G. A., bokhandlare; Linder, K. S. L., förste bibliotekarie.

Suppleanter: Brulin, f. Abramson, Ida, fru; Hedberg, Valborg M., fröken.

**Styrelsen för Mälarhöjdens folk-
bibliotek.**

Mälarhöjdens folkbibliotek, som trädde i verksamhet på nyåret 1924, äges av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningförening (se nedan). Bibliotekets angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av fem för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka en utses av stadsfullmäktige, en av Mälarhöjdens fastighetsägareförening och en av fastighetsaktiebolaget Mälarhöjden samt två av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningförening. Styrelsen utser bibliotekarie. Styrelsens och bibliotekariens räkenskaper och förvaltning granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningförening.

Folkbiblioteket, som är beläget vid Johannisdals gård, Mälarhöjden, hade vid 1927 års början ett bokbestånd av 828 band. Det är avsett för såväl hemlän som läsning på stället för inom samhället bosatta personer och hålles öppet måndagar, onsdagar och lördagar 6—8 e. m. Verksamheten uppehålls tills vidare dels genom statsbidrag, dels genom bidrag från biblioteks- och föreläsningföreningen samt från fastighetsaktiebolaget Mälarhöjden. Nämnda bolag har dessutom kostnadsfritt ställt till förfogande lokal för biblioteket jämte bostad åt bibliotekarien.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i styrelsen (för år 1927) ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Andersson, Agnes, fröken, sekr.; Asplund, E., byggtimmerman, skattm.; Berghagen, R., arkitekt; Sjöström, M. A., byggnadssnickare, ordf.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Wall, S. D., professor.

Övrig revisor

(utsedd av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening).

Wiberg, G. A., flaggunderofficer.

Styrelse för Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening.

Andersson, Agnes, fröken, sekr.; Ericsson, P. O., linjearbetare, ordf.; Öberg, Maja, fröken.

Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.

Enligt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställt reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som uppförts i kvarteret Konserthuset (vid Hötorget) å av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 upplåten tomt, samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodoseende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels, och i lika hög grad, vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter. Stiftelsen trädde i verksamhet i april 1926, då konserthuset blev färdigt att tagas i bruk (se nedan).

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utsetts av den för åstadkommandet av ett konserthus verksamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som valts för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående sen valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Arbetena med konserthusbyggnadens uppförande, som omhänderhåfts av konserthuskommittén (se ovan), påbörjades hösten 1923 och avslötos på våren 1926. Konserthuset invigdes den 7 april 1926.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter i styrelsen ägde rum den 3 dec. 1923 (för åren 1924—1927) och val av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; *Welin, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Philipson, S. I. W., vice häradshövding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); Kjellberg, J. H. R. C:son, bankdirektör, Lidforss, E., advokat, sekr., Marks von Würtemberg, E. T., president i Svea hovrätt, vice ordf., Rangström, A. J. T., tonsättare, Wallenberg, f. Nickelsen, Alice O. C., fru, Örne, A. E., generalpostdirektör (utsedda av konserthuskommittén).

Konserthusdirektör: Ehlin, G. S. W., förste marinintendent.

Av stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens ekonomiska förvaltning för tiden t. o. m. den 31 maj 1927 utsedd revisor.

Rossander, C. A. J., professor, stadsfullm.

Övrig revisor.

Ännu ej utsedd av musikaliska akademien.

Programrådet för rundradioverksamheten.

Genom beslut den 3 okt. 1924 bemyndigade kungl. maj:t telegrafstyrelsen att med aktiebolaget Radiotjänst träffa avtal om rätt för bolaget att bedriva rundradioverksamhet i Sverige, under villkor, bl. a., att vid sidan av bolagets styrelse skulle för biträde med upprättande och granskning av radioprogram finnas ett programråd med den närmare uppgift och sammansättning, som kungl. maj:t efter förslag av bolaget bestämde.

Enligt för programrådets verksamhet nu gällande, av kungl. maj:t den 15 okt. 1926 fastställda föreskrifter har programrådet till uppgift att vara ett vid sidan av ab. Radiotjänsts styrelse stående organ för samtliga svenska rundradioprograms granskning och bedömande från allmänna synpunkter. Det åligger icke rådet att taga direkt befattning med det löpande arbetet för programmets anordnande och sammansättning eller att bära ansvar för programvalet, men rådet äger befogenhet att självständigt granska programmen, att taga del av inkomna anmärkningar mot desamma samt att till kungl. maj:t eller bolagets styrelse ingiva de framställningar beträffande programmens innehåll eller ifråga om riktlinjer för programverksamheten, vartill rådet kan finna anledning.

Programrådet består av högst nio ledamöter, av vilka telegrafstyrelsen, musikaliska akademien och stadskollegiet i Stockholm vardera utse en samt folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund tillsammans en. Övriga

St-
(Sk-)
valda
led.
och
rev.

**Sf-
(Sk-)
valda
led.
och
rev.**

ledamöter intill fastställt antal utses av kungl. maj:t; en av dessa skall tillika vara ordförande i rådet och en representant för de enskilda sammanslutningar, vilka driva rundradiostationer. Ab. Radiotjänsts verkställande direktör och programchef böra och styrelsens ledamöter och suppleanter äro berättigade att bevista programrådets sammanträden samt deltaga i därvid förekommande överläggningar men ej i besluten.

Stadskollegiets val av ledamot (för obestämd tid) ägde rum den 15 jan. 1925.

Av stadskollegiet utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga ledamöter.

Henriksson, F., legationsråd, ordf., **Brusewitz, A. K. A.**, professor, **Karlfeldt, E. A.**, svenska akademins ständige sekreterare, **Svensberg, O. T.**, chef för kungl. dramatiska teatern, **Skarstedt, U.**, redaktör (representant för enskilda rundradiosammanslutningar) (samtliga utsedda av kungl. maj:t); **Lemoine, A. S.**, byråingenjör (utsedd av telegrafstyrelsen); **Morales, O. J. M.**, professor (utsedd av musikaliska akademien); **Hjelmqvist, J. P. B.**, stadsbibliotekarie (utsedd av folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund).

Sekreterare: **Nordström, R.**, sekreterare i ab. Radiotjänst.

Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkeskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller åsyftande folkets uppfostran i moralisk och sansat frisinna and, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot

före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

Ledamöter.

Curman, J. S., riksantikvarie, kassaförvaltare; **Hasselrot, B. F. E.**, president, ordf. (utsedda av donator); **Bagge, G. A.**, professor, **Hansen, F. V.**, generaldirektör, **Sederholm, G. R.**, godsägare (utsedda av de nämnda).

Sekreterare: **Billow, A.**, amanuens.

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skulle fullmäktige, när fondens årliga avkastning uppginge till 25,000 kr. utöver vad som fördrades till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, med uppgift att bestämma om dispositioner av fondens avkastning och i samband därmed stående angelägenheter. Av nämndens sju ledamöter skola stadsfullmäktige inom sig utse en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekt enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärers anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex, vid av stadsfullm:s ordf. utlyst sammanträde, en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valen avse en tid av fem år. Fondens ursprungliga storlek var 390,969:20 kr., och beloppet är fortfarande oförändrat.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930, konstnärernas den 22 mars 1926. Val av den sjunde ledamoten och dennes suppleant ägde rum den 12 april 1926.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., vice ordf.

Suppleant: **Ekman, V. R.**, direktör.

Övriga ledamöter.

Fähræus, K., skriftställare, ordf. (vald av övriga led.); **Eriksson, Chr.**, skulptör; **Hjortzberg, G. O.**, målare, professor; **Oilers, E.**, målare; **Westman, E. C.**, arkitekt; **Wilhelmson, C. W.**, målare, ff. professor.

Suppleanter: **Bonnier, K. O.**, bokförläggare (för K. Fähræus); **Asplund, E. G.**, arkitekt; **Berg, Y.**, målare; **Johanson-Thor, T. E. N.**, målare;

Johnsson, I. V., skulptör; Smith, V., målare, professor.
Sekreterare: Olbers, G. E., ingenjör.

Kommittén för ett »nationalmonument».

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan numera framlidne minister F. H. R. Kleen som grundplåt för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare done-rades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. ci-vildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nädigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets äväga-bringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Kommittén har anordnat en tävling för åstad-kommande av ett lämpligt monument, men av de inkomna tävlingsförslagen har emellertid in-
tet ansetts böra komma till utförande. Frå-gan om ytterligare tävling har ansetts böra vila någon tid, men det står dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Fonden, som förvaltas av statskontoret, upp-går nu till något över 220,000 kr.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige utsedda leda-möter.

Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; en vakant.

Övriga ledamöter

(utsedda av chefen för civildepartementet).

Cederström, G. O., frih., f. d. professor; Möller, C. O., f. d. generaldirektör, vice ordf.; Swartz, P. J. J., fabriksidkare; fyra vakanta.

Direktionen över serafimerlasarettet.

Enligt kungl. stadgan för serafimerlasarettet den 14 dec. 1906 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, lasarettets överläkare och överkirurg såsom själv-skrivna samt två ledamöter, valda för en tid av fyra år, den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Alltsedan en större om- och tillbyggnad av serafimerlasarettet, som ägde rum åren 1889—1893 och till vilken Stockholms stad lämnade bidrag, har staden varit tillförsäkrad rätten att allt framgent få vid lasarettet disponera 200 sängar, varav hälften för medellösa sjuka. För

vården av de medellösa sjuka lämnar Stockholms stad ersättning enligt vissa i avtal mellan stad och lasarettets direktion fastställda grunder (jfr nedan sid. 331). Totala antalet sjukplatser å serafimerlasarettet utgör f. n. 452.

Beträffande f. n. föreliggande förslag rörande ombyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m. se under Kommittéer (sid. 265).

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i direktionen ägde rum den 15 sept. 1924 (fyll-nadsval den 20 okt. 1924) för tiden t. o. m. den 30 sept. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

von Porat, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf., Hybbinette, O. S., överläkare, vice ordf. (ut-sedda av kungl. maj:t); Janse, A. F. D., f. d. överstelöjtnant (utsedd av landstinget); Holmgren, I. P:son, professor (överläkare, direktör); Tröell, N. A., tf. professor (tf. över-kirurg).

Kamrerare: Wessman, F. K. A., kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: Lindström, K. R. A., kansli-sekreterare; syssloman: Bergman, P. O. J. N.

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 312.)

Sedan vården av könssjuka vid Danviks hospital år 1814 upphört, inrättades år 1816 ett kurhus, gemensamt för Stockholms stad och län (jfr sid. 112). Till kurhuset utgick den s. k. kurhus-avgiften, år 1873 omlagd till den personliga allmänna sjukvårdsavgiften. År 1906 erhöill kur-huset sitt nuvarande namn.

Enligt av kungl. maj:t den 12 okt. 1906 fastställda särskilda bestämmelser för sjukhuset Eira (med ändringar den 19 nov. 1920) skall sjukhuset stå under förvaltning av en direktion, bestående av överståthållaren eller, då han är hindrad, underståthållaren, såsom ordförande, förste stadsläkaren i Stockholm och förste pro-vinsialläkaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För re-vision av sjukhusets räkenskaper och förvalt-ning utse stadsfullmäktige årligen i likhet med landstinget två revisorer med lika många sup-pleanter. Vartannat år avgå två av stadsfull-mäktiges och en av landstingets representanter.

Sjuka från Stockholms stad, som lida av könssjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård, under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 2,50 kr. per dag (allmän sal). Till täckande av sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsav-giften. År 1924 har vid sjukhuset inrättats en

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

mindre avdelning för kroniskt sjuka (ej köns-sjuka) manliga patienter med 10 platser. Staden disponerar å sjukhuset 100 platser, länet 67, därav 16 för barn.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 20 sept. 1926) och den 6 dec. 1926 samt av revisorer den 17 jan. 1927.

Självskrivnen ordförande.

✓ **Hederstierna, C. F. W.**, överståthållare.

Suppleant: **Tamm, V. A.**, underståthållare.

Självskrivna ledamöter.

✓ Tj. förste stadsläkaren; **Lundberg, C. J. F.**, förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör (för åren 1927—1930); **Käll, f. Källström, Karin M.**, fru (för åren 1925—1928); **Lindhagen, Anna J. J.**, barnvårdsinspektör (för åren 1925—1928); **Sjöholm, G. E.**, grosshandlare (för åren 1927—1930).

Suppleanter: **Björkman, J. W.**, direktör, stadsfullm., **Steen, Elin**, operationssköterska (för åren 1927—1928).

Övriga ledamöter
(utsedda av landstinget).

Andersson, C. W. M., snickare; **Janse, A. F. D.**, f. d. överstelöjtnant.

Suppleanter: **von Stedingk, L. R.**, frih., direktör; **Sjöström, N.**, snickare.

Överläkare: **Schlasberg, H. I.**; syssloman och sekreterare: **Hübner, L. O. J.**

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Lagergren, J. E., prakt. läkare; **Linde, N.**, förtroendeman.

Suppleanter: **Andersson, E. V.**, revisor; **Eén, O. B. L.**, föreståndare.

Övriga revisorer

(utsedda av Stockholms läns landsting).

Fridéen, A., organist; **Karlsson, V.**, stenhuggare.

Suppleanter: **Andersson, A.**, lantbrukare; **Hening, E.**, sedeltryckare.

Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka (radiumhemmet), un-

der villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstitnera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 1 dec. 1924 (för tiden till 1928 års ord. sammanträde) och av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Borgström, A. G. S., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Forssell, C. G., professor, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Forssner, J. Hj.**, professor, stadsfullm., **Hedren, G.**, professor, **Key, E. S. H.**, professor, **Nachmanson, J.**, bankdirektör, skattm., **Printzsköld, O. H. R.**, riksmarskalk (utsedda av cancerföreningen).

Sekreterare: **Berven, E.**, överläkare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde.

Suppleant: **Bovin, K. E.**, professor.

Övriga revisorer.

Sjögren, T. A. U., med. d:r (utsedd av kungl. maj:t); **Josephson, Hj.**, grosshandlare (utsedd av cancerföreningen).

Styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård.

Föreningen, som bildades år 1869, har till ändamål att verka för sinnesslöa barns uppföstran till medvetna och nyttiga medlemmar av samhället. Föreningen har inrättat eller övertagit dels två uppföstringsanstalter (och skolor) för sinnesslöa barn, en sedan 1911 förlagd till egendomen Slagsta vid Mälaren (nära Tumba) med 136 platser och en vid Karlsvik, Södertälje, med 28 platser, dels två arbetshem, ett för manliga sinnesslöa vid Riekomberga i Uppsala län med 37 platser och ett för kvinnliga sinnesslöa vid Rörstrand, Stockholm, med 32 platser. Dessutom har föreningen vid Slagsta anordnat ett seminarium för utbildning av lärarinnor för undervisning och uppföstran av sinnesslöa.

År 1908 träffade föreningen avtal med staden om upplåtande till föreningen av vissa områden av egendomen Slagsta. I ett år 1922 förnyat avtal, godkänt av stadsfullmäktige den 24 april 1922, stadgades bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt att utse en ledamot i föreningens styrelse samt en revisor av föreningens räkenskaper.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för åren 1927 och 1928) ägde rum den 6 dec. 1926 samt av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Övriga ledamöter.

Berg, L. H., kamrerare, sek.; **Carlsson**, f. Ihre, A. K. Ch. (Nonny), fru; **Cederström**, A., frih., agronom; **Enström**, Ellen F., fröken; **Hedberg**, J. W., kyrkoherde; **Hirsch**, O. S., ingenjör, vice ordf.; **Hörstadius**, G. W., hovrättsråd, ordf.; **Petrén**, D. A., professor; **von Rosen**, C. Ph. F., greve; **Silfverswärd**, E. L. I., kabinettsskamarherre; **Sörensen**, Anna E., seminarierector.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru.

Övriga revisorer.

von Dardel, F. E. A., tf. byråchef (utsedd av medicinalstyrelsen); **Bystedt**, I., f. d. överläkare; **Hasselgren**, G. H., hovkamrerare.

Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.

Stiftelsen, som bildades år 1919, har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål ingenjören Oscar Hirsch donerat sammanlagt 118,000 kr. Hemmet, som i första hand är avsett att bereda vård åt obe- medlade eller mindre bemedlade sjuka, har hittills varit förlagt till Solvik, nära Appelviken, men skall våren 1927 förflyttas till Skogshö, beläget vid Mälaren mellan Smedslätten och Ålsten. Vilohemmet kan f. n. mottaga 2 manliga och 10 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; ingenjör O. Hirsch, och efter hans död redaktör Axel Hirsch, är självskrivnen femte medlem av styrelsen. Då ingen av de båda sistnämnda längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter för åren 1927—1930 ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisorer (för samma tid) den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru; **Müller**, f. Svinhufvud, Gertrud T. B., fru.

Suppleant: **Johanson**, f. Lundin, Matilda T., fru.

Övriga ledamöter.

Hirsch, O. S., ingenjör (självskrivnen), ordf.; **Elander**, G. H., hospitalsläkare, **Stenbeck**, G. R., medicinalråd (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleant: **Hirsch**, A., redaktör (utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927—1930 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Pettersson, K. A. L., kamrerare.

Suppleant: **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru.

Övrig revisor

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Boström, Clara G., fröken.

Suppleant: **Rodhe**, Gertrud, kurator.

Styrelsen för Dalheimers donationsfond.

Stadsfullmäktige beslöt den 21 mars 1927 med tacksamhet emottaga en av framlidne godsägaren F. P. Dalheimer till Stockholms stad gjord donation å ett belopp, som torde komma att uppgå till omkring 500,000 kr. Enligt de i donators testamente gjorda bestämmelserna skall det donerade beloppet investas och förräntas under 40 år och därefter användas till beredande av »hem för blinda, vanföra eller eljest lytta människors vård, företrädesvis från lärare- eller lägre tjänstemannaklassen». Donationen skall under benämningen »Dalheimers fond» förvaltas av en styrelse, utsedd av stadsfullmäktige och magistraten i Stockholm. Stadsfullmäktige beslöt den 21 mars 1927, under förutsättning av magistratens godkännande, att styrelsen för donationsfonden tills vidare skall utgöras av tre för fyra år valda personer, av vilka två skola utses av stadsfullmäktige och den tredje av magistraten. Den årliga granskningen av donationens förvaltning verkställas av drätselnämndens revisorer.

Stadsfullmäktiges val av styrelseledamöter ägde rum den 21 mars 1927 och magistratens den 12 april s. å.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; **Söderlund**, G., borgarråd, stadsfullm.

Av magistraten utsedd ledamot.

Ploman, E., rådman.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Revisorer hos centralsjukkassan Vänfast-Stockholm.

(Jfr sid. 315.)

Enligt § 3 i kassans den 31 dec. 1925 regis-
trerade stadgar har centralsjukkassan Vänfast-
Stockholm till ändamål att bereda sjuk-, moder-
skaps- och begravningshjälp ävensom att utöva
annan därmed sammanhängande sjukvårds- och
understödsverksamhet. Kassans verksamhetsom-
råde är avsett att huvudsakligen omfatta Stock-
holms stad med dess närmaste omgivningar.
Kassans angelägenheter handhas av en styrelse,
bestående av sju för två år valda ledamöter.
Enligt § 35 i stadgarna skola styrelsens förvalt-
ning och kassans räkenskaper granskas av tre
av kassan utsedda revisorer, varjämte stadsfull-
mäktige äga rätt att utse en revisor att deltaga
i granskningen. Kassans revisorer jämte tre
suppleanter för dem utses årligen å ordinarie
årssammanträdet, vilket skall äga rum före april
månads utgång.

Stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde
rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.

Nilsson, O., direktör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Lilja, V. L. N., kamrerare; Torell, K. R., kam-
rerare; Witthoff, N. J. H., kamrerare.

Direktionen för Stockholms stads be- fattningshavares pensionskassa för vissa efterlevande.

Rörande denna kassa se sid. 328 och 379.

Styrelsen för Oscar och Maria Wik- landers understödsfond.

Stiftelsen, som upprättades år 1913 enligt
testamenten den 11 maj 1894 och 7 dec. 1911
av byrådirektören Oscar Wiklander och hans
maka Maria Wiklander, förvaltas av direktionen
för statens järnvägars änke- och pupillkassa
jämte tvänne av stadsfullmäktige utsedda perso-
ner. Ur densamma sker årligen utdelning till
i behov av understöd varande, i Stockholms
stad boende och mantalsskrivna änkor och oför-
sörda döttrar efter avlidna delägare i statens
järnvägars änke- och pupillkassa. Stiftelsens fond
var ursprungligen 93,512 kr. och uppgick år
1927 till 119,766 kr.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande represen-
tanter hava ägt rum den 15 jan. 1923 och 20
mars 1924 (för obestämd tid).

Av stadsfullmäktige utsedda leda- möter.

Juhlin Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru, stads-
fullm.; Thunell, P., redaktör.

Övriga ledamöter.

Allander, A. P., sekreterare; Eriksson, E. G. E.,
förste kontorsbiträde; Fogelmarck, Hj., över-
ingenjör, vice ordf.; Iacobi, G., byråchef,
kassadir.; Virgin, I., överdirektör, ordf.

Revisorer hos stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Denna av änkedrottning Josephine år 1873
stiftade välgörenhetsanstalt har till ändamål att
åt mindre bemedlade fruntimmer av ståndsklas-
sen, som äro ogifta eller änkor, bereda ett gott
och fridfullt hem. Stiftelsen äger fastigheten Björn-
gårdsgatan 23. Enligt § 7 i de av kungl.
maj:t den 16 febr. 1877 fastställda stadgarna
skola stiftelsens räkenskaper och förvaltning årligen
granskas av tre revisorer, av vilka två ut-
ses av stadsfullmäktige och en av stiftelsens sty-
relse.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den
17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och för- valtning utsedda revisorer.

Cederborg, A., direktör; Larsson, Oscar E., bor-
garråd, stadsfullm.

Övrig revisor.

Stiernstedt, N. F., frih., kammarherre (utsedd
av stiftelsens styrelse).

Revisorer hos stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Stiftelsen, som genom enskild offervillighet
upprättades år 1883, har till uppgift »att åt
trogn kvinnliga tjänare, tillhörande Stockholms
kommun, på deras ålderdom eller vid inträffad
långvarig sjuklighet eller olycksfall dessförrinnan
antingen bereda fri bostad med värme och lyse
ävensom tillfällig sjukvård samt i händelse av
behov jämväl något årligt underhållsbidrag eller
ock uteslutande penninghjälp såsom livstidspen-
sion». Stiftelsen äger fastigheten Vanadisvägen
26, varest stiftelsens hem är beläget. — Enligt
§ 8 i stiftelsens stadgar av den 25 maj 1915
äga stadsfullmäktige på grund av en till
stiftelsen gjord donation årligen utse en revisor,
jämte en suppleant, för granskning av stiftel-
sens räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den
17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.
Suppleant: **Hedin, Alma I. S.**, föreståndarinna.

Övriga revisorer

(utsedda av stiftelsen).

Dandenell, O. A. A., kamrerare; **Åman, G.**, kamrerare.

Suppleanter: **de Perre, A. E. G. F. C.**, kassör;
Berwald, F. R., fil. d.r.

Styrelsen för stiftelsen Frederic Eens minne.

Stiftelsen, som tillkom år 1912 genom testamente av grosshandlaren Frederic Een och hans maka, har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens fond var ursprungligen 241,404 kr. och utgjorde den 31 dec. 1926 422,891: 38 kr. Stiftelsen äger fastigheten Valhallavägen 38. Tillgångarna skola (enligt reglemente av den 13 mars 1912) förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot förrättades den 1 dec. 1924 för åren 1925—1927 och av revisorer den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Hellström, f.** Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.
Suppleant: ***Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G. G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Nordfeldt, A. G.**, fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: **Öhman, A.**, advokat (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Sekreterare och kassaförvaltare: **Engellau, I. L.**, advokat.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Billing, J. M. A., stadsrevisor; **Eén, O. B. L.**, föreståndare.

Suppleanter: **Grönvall, J. K.** (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; **Lundberg, Bertha J.**, yrkeslärarinna.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

Stiftelsen, som tillkommit år 1903 genom testamente av bruksägaren Wilhelm Govenius och hans maka, har enligt av kungl. maj:t den 23 mars 1906 fastställt reglemente, till ändamål att inom Stockholms stads område uppföra sunda och tjänliga byggnader, vilka på billiga villkor skola uthyras till bostäder åt för arbetsamhet och ordentlighet kända, obemedlade personer med hemortsrätt i Stockholm och tillhörande arbetsklassen, med företräde för de mest behövande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn. Stiftelsen äger numera fastigheterna Volmar Yxkullsgatan 41, Hälsingegatan 14—16 och Nybrogatan 55.

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930 och revisorer den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Johansson, f. Franzén, Katy, fru.

Övriga ledamöter.

Bohman, H. E. M., f. d. justitieråd, ordf. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Öhman, G. A.**, ingenjör (utsedd av överståthållarämbetet); **Hansson, E.**, byggmästare, **Österdahl, H. M.**, direktör (utsedda av övriga ledamöter).

Sekreterare och redogörare: **Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; **Jakobsson, U. G. W.**, tf. mantalskommissarie.

Suppleanter: **Gustafson, f.** Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Pettersson, f.** Löthman, H. M. (Greta), fru.

Styrelsen för föreningen Söderhem, u. p. a.

Föreningen Söderhem, som bildades i sept. 1914 har till ändamål att mot ersättning bereda tillfällig bostad och annan omvårdnad åt män.

Föreningen har inrättat och omhänderhar driften av ungarshotell i Stora Glasbruksgatan 25, Köpmangatan 15 och Södermannagatan 2 (en del av den s. k. Sivertska kasernen). Antalet disponibla platser i dessa hotell uppgår tillsammans till omkring 975 (jfr även nedan).

Efter framställning från ungarshotellkommittén (Bih. 1924: nr 9) godkände stadsfullmäktige den 30 juni och 15 sept. 1924 avtal

Sf-valda led. och rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

angående försäljning till föreningen av mark i kv. Vale vid Hagagatan och i kv. Fatbursholmen mindre vid Skånegatan. Enligt avtalen skall föreningen å det förra området uppföra ett ungarshotell för 112 personer och å det senare ett ungarshotell med 414 platser, varjämte föreningen åtagit sig att handhåva driften av dessa företag. För byggnadernas uppförande har staden tillhandahållit sekundärkredit i form av amorteringslån. Ungkarlshemmet vid Hagagatan som erhållit namnet »Hotell Vale» (adress: Hagagatan 32), öppnades den 16 mars 1927. Ensamt möblerat rum kan där erhållas för 65 kr. per månad och delat möblerat rum för 50 kr. per månad. I priset ingår värme, lyse, städning, sänglinne, bad och dusch m. m. Ungkarlshotellet vid Skånegatan beräknas bli färdigt under år 1928.

Genom ovannämnda avtal hava stadsfullmäktige berättigats att utse dels en ledamot och en suppleant i föreningens styrelse, dels en revisor jämte suppleant för granskning av styrelsens förvaltning.

Enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden har föreningen Söderhem vidare åtagit sig att handhåva driften av ett av staden i Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, i december 1926 upprättat härbärge för husvilla arbetslösa män med ca 200 platser. De å härbärgets boende erhålla genom vårdhemmet Högalids försorg två mål mat om dagen. Logi och kost erhållas utan kontant ersättning, men de, som begagna sig av härbärgets, äro i stället skyldiga att som ersättning för erhållna förmåner utföra viss motprestation, i regel i form av vedhuggning. Bland härbärgets klientel utövar Stockholms stadsmission (se sid. 317) genom en konsulent en övervakande och rådgivande verksamhet.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för tiden till 1928 års ordinarie sammanträde) ägde rum den 7 dec. 1925 och senaste val av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Suppleant: ***von Schultz**, f. Wedin, Sigrid E., frn.

Övriga ledamöter.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Gard**, A. F., advokat, verkst. direktör, kassaförvaltare och hotellföreståndare; **Lundegårdh**, D., arkitekt; **Schmidt**, E., föreståndare; **Svedelius**, C., f. d. rektor, ordf.

Suppleanter: **Billström**, J. M., prakt. läkare; **Aspman**, Maria E., rektor; **Schelin**, K. W. J., redaktör.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926/27 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Ström, O. F., direktör, stadsfullm.
Suppleant: **Thelander**, C. T. F., ingenjör.

Övriga revisorer.

Berglund, J. E., kassör; **Gustafsson**, C. A., vaktmästare.

Suppleanter: **Sebardt**, C., prakt. läkare; **Andersson**, C., arbetare.

Revisorer hos aktiebolaget Stockholms arbetarehem.

I sammanhang med försäljning av vissa områden i kv. Storken till uppförande av bostadshus åt mindre bemedlade förbehöllo sig stadsfullmäktige den 18 dec. 1891 och 18 nov. 1895 rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av ifrågavarande byggnadsföretags — det år 1892 bildade aktiebolaget Stockholms arbetarehem — räkenskaper och förvaltning. Bolaget äger numera nio av detsamma uppförda bostadshus på Normalm, Östermalm och Kungsholmen och har för sina hyresgäster vidtagit åtskilliga åtgärder av social omvårdnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R. S. C. T., frih., hovmarskalk;
Lindroth, C. A., vice konsul.

Revisorer hos aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 febr. 1906 bemyndiga drätselnämndens första avdelning att försälja vissa områden i kv. Rapphönan (numera kv. Örren) till uppförande av bostadshus för självförsörjande bildade kvinnor, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige medgäves rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning. För förvaltningen av fastigheten — Östermalmsgatan 11 — bildades s. å. aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Hansen, H. F., grosshandlare; **Myrin**, Edith, kassör.

Revisorer hos bostadsaktiebolaget Vanadislunden.

I ett av stadsfullmäktige den 22 juni 1903 godkänt kontrakt ang. försäljning till bostadsaktiebolaget Vanadislunden av en tomt i kv. Geten stadgades bl. a. rätt för stadsfullmäktige att utse en revisor att deltaga i granskningen av det ifrågavarande byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.

Berndtson, C. F., verkställare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Barnekow, F. C., frih., kammarherre; Sjögren, P. A., ingenjör.

Styrelsen m. m. för Stockholms koo- perativa bostadsförening, u. p. a.

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot inteckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer utses av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter ägde rum den 7 dec. 1925 (för tiden från 1926 års till 1928 års årsmöte) och av revisor den 18 jan. 1926 (fyllnadsval den 15 mars 1926).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.

*Larson, N. G., byggnadsingenjör.

Suppleant: *Thelander, C. T. F., ingenjör.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.

*Virgin, I., överdirektör.

Suppleant: *Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.

Övriga styrelseledamöter.

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., ordf.; Eriksson, E. G. E., järnvägstjänsteman; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm., vice ordf.; Fredriksson, E. A., filare, sekr.; Karlsson, E., elektriker; Persson, M. E., verkställare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 och 1927 års förvaltning och räkenskaper utsedd revisor.

Gezelius, A., apotekare.

Övriga revisorer.

Mathison, K., förman; Olander, G. A., linjeförman.

Styrelsen m. m. för bostadsföreningen Framtiden, u. p. a.

Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden, u. p. a. — vars stadgar äro avfattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr Bih. nr 68 för år 1916) — iklåda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärfvad tomtträtt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer äro utsedda av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden från 1927 års till 1929 års årsmöte) ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.

Löfgren, A., sekreterare, ordf.

Suppleant: Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E., fru, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.

Kilbom, K., redaktör, stadsfullm.

Suppleant: Nilsson, J. P., direktör.

Övriga styrelseledamöter.

Ahlsén, G., bergsprängare, vice ordf.; Dahlquist, G. L., målarmästare, kassör; Ekborg, C. J., tulltjänsteman, vice kassör; Jernberg, Chr., skrädderiarbetare, sekr.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 och 1928 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Billing, J. M. A., stadsrevisor.

Övriga revisorer.

Gustafsson, G. A. T., förgyllare; Johansson, J. A., cementarbetare.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Sakkunniga vid brandsyn.

Se under brandväsendet (sid. 251).

Städernas allmänna brandstodsbolags kommitté för Stockholm.

Enligt § 13 i kungl. maj:ts reglemente för städernas allmänna brandstodsbolag den 31 dec. 1918 skall på varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter, av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, vilka böra vara förfarna i värdering av byggnader, jämte två suppleanter utses, företrädesvis bland bolagets delägare, i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 6 dec. 1926.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.; Pehrsson, J. P., f. d. förtroendemän, stadsfullm.; Söderlund, O. S., kakelugnsmakare.

Suppleanter: Berggren, C. D., kamrerare; Morén, S. O. U., byggnadsingenjör.

Av styrelsen utsedd ledamot.

Jonsson, A., försäkringstjänsteman.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.

Expedition: stadshuset, n. b., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—2,30.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa, som bildades år 1908, har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av bostäder på Stockholms stad tillhörig mark. För detta ändamål äger bolaget rätt att mot obligationer upplåna erforderliga medel intill högst 20 gånger det inbetalda kapitalets storlek. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Till säkerhet för obligationslånen skola ligga inteckningar i tomträtter med tillhörande byggnader, vilka inteckningar ej må överstiga 80 % av byggnadernas i särskild ordning fastställda värden. Stadsfullmäktige beslöt den 27 april 1916 förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning. Bolagets aktiekapital utgör f. n. 2,000,000 kr. och summan av de av bolaget utgivna obligationer, för vilka staden tecknat garanti, uppgår till 40 mil. kr.

Jämlikt § 6 i den för bolaget gällande bolagsordningen äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i

styrelsen samt jämlikt § 7 en revisor och suppleant för denne.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 6 dec. 1926 för tiden från 1927 års till 1928 års ordinarie bolagsstämma samt av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.

Suppleant: Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Berglund, J. E., kassör; Bohman, H. E. M., f. d. justitieråd, ordf.; Ljungholm, C. A., hovauditor; Thorberg, J. A. J., landsorganisationens ordförande, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Suppleanter: Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat; Wiberg, E. A., förtroendemän.

(Nytt val i april.)

Verkst. dir.: Nilsson, K. M.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.

Persson, P. G., faktor, stadsfullm.

Suppleant: Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Påhlman, A. E., stadsingenjör; Åbergsson, Anna M. A., assistent.

Suppleant: Ekström, A. I. F., fabrikör.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms- systemet.

Enligt kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Enligt överståhållarämbeets resolution den 6 juni 1924 utövar ab. Stockholmssystemet under åren 1925—1927 rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har jämväl tidigare, under åren 1919—1924, innehaft ifrågakvarande koncession samt, under åren 1914—1918, koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för åren 1925—1927 skedde den 1 dec. 1924.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Kinmanson, H. S., byrådirektör; *Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter: *Carlsson, B. A., förste aktuarie;

*Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bergenholtz, F. E., f. d. generalkrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Bratt, I., med. dr, Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef (utsedda av bolagsstämman).

Suppleanter: Lindqvist, F. L., föreståndare, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Peyron, A. E., kanslisekreterare, verkst.dir., Rosenberg, O. E., vice verkst. dir. (utsedda av bolagsstämman).

Börsstyrelsen.

Expedition: börshuset, St.; t. 206 56 (börschefen), 15 68, 56 38, 177 76, 206 50; expeditionstid: 9,30—4,30 (börschefen träffas säkrast 10,30—11 f. m. samt 2—3 e. m.).

Enligt lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsvärksamhet den 16 maj 1919 samt börsordningen för Stockholms fondbörs den 23 april 1920 skall för ledningen och förvaltningen av fondbörsens verksamhet finnas en särskild börsstyrelse. Styrelsens ordförande jämte suppleant för honom utses av kungl. maj:t. Övriga ledamöter väljas till en fjärdedel av de bankaktiebolag och solidariska bankbolag, som äro medlemmar av fondbörsen, till en fjärdedel av övriga börsmedlemmar, till en fjärdedel av stadsfullmäktige och till den återstående fjärdedelen av handelskammaren. Suppleanter till lika antal utses av envar av de fyra valkorporationerna. Valperioden är högst två år. Börsstyrelsen tillsätter för utövande av den dagliga ledningen och förvaltningen av fondbörsen en börschef.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter och suppleanter (för åren 1926 och 1927) ägde rum den 7 dec. 1925.

Ordförande.

(förordnad av kungl. maj:t).

Lamm, H. F., grosshandlare.

Suppleant: Philipson, S. I. W., riksbanksfullmäktig.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Rissén, Hj. R., tullkassör; *Stendahl, S., grosshandlare.

Suppleanter: *Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; *Magnusson, C. A., handlande.

Övriga ledamöter.

Rydbeck, J. O. E., bankdirektör, Wallenberg, M. L., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Indebetou, C. D. G., direktör, Rydén, E., direktör (utsedda av övriga börsmedlemmar); Sachs, J. E., generalkonsul, Vennersten, A. F., direktör (utsedda av handelskammaren).

Suppleanter: Stén, O. K. H., bankdirektör, Söderberg, G. W., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Winqvist, J., direktör, Öhman, E., bankir (utsedda av övriga börsmedlemmar); Falkman, O. C. A., ingenjör, Söderberg, O. A., generalkonsul (utsedda av handelskammaren).

Börschef: Belfrage, J. K. E.; börschefens ställföreträdare: Borell, E. M. V. N.; biträdande fondbörsledare och registrator: Fredin, G. E.

Styrelsen för Stockholms frihamnsaktiebolag.

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen forskridit så långt, att öppnandet av den provisoriska frihamnen var nära förestående (se sid. 236), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med ett upprättat avtal angående överlåtelse på bolaget av rätten att driva stadens provisoriska frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avsåg en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Avtalet med bolaget uppsades av staden att upphöra den 10 okt. 1924. Sedermera träffades dock överenskommelse om avtalets förlängning till den 1 jan. 1925.

Sedan förhandlingar angående nytt avtal med frihamnsbolaget upptagits men icke lett till något resultat, beslöt stadsfullmäktige den 10 nov. 1924 lämna sin medverkan till bildandet av ett nytt aktiebolag, vars aktiekapital till övervägande del skulle tecknas av staden, samt att å nämnda bolag överlåta rätten att driva frihamnen under en tid av fem år, räknat från den 1 jan. 1925. Kungl. maj:t lämnade sitt tillstånd härtill den 19 dec. 1924. Frihamnsbolaget har till uppgift att ombesörja frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det härför avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar.

Enligt för det nya frihamnsaktiebolaget — vilket övertagit namnet »Stockholms frihamnsaktiebolag», sedan det äldre bolaget förändrat sitt namn till »aktiebolaget Porto liber» — den 6 dec. 1924 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgå 500,000 kr. Därav hava 499,500 kr. tecknats av Stockholms stad. Bolagets styrelse består av sju ledamöter med tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av bolagsstämman samt fyra ledamöter jämte två

Sf.
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

suppleanter av stadsfullmäktige, därav minst två ledamöter bland hamnstyrelsens ledamöter eller suppleanter. Därjämte är hamnstyrelsens ordförande självskriven ledamot av bolagets styrelse. Såväl styrelseledamöter som suppleanter, utom ordföranden i hamnstyrelsen, väljas för ett år i sänder. Hamndirektören äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas en gång om året före maj månads utgång. Åt drätsel-nämnden har uppdragits att å bolagsstämma rösta för stadens aktier.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter (för år 1927) ägde rum den 6 dec. 1926 och val av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Edkvist, C. J., inspektör, vice ordf.; **Forssberg**, E. V., direktör, stadsfullm.; **Gustafson**, H. A., journalist, stadsfullm.; **Liander**, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter: **Andersson**, E. V., förråds-mästare, stadsfullm.; **Hagelquist**, K. F. P., sjökapten.

Övriga ledamöter.

Åkerman, G. R. J., borgarråd, stadsfullm., ordf. (självskr. led. såsom ordf. i hamnstyrelsen); **Indebetou**, E. A., direktör, **Johansson**, A., direktör (utsedda av bolagsstämman).

Suppleant: **Almström**, O. H., disponent, stadsfullm. (utsedd av bolagsstämman).

Verkst. dir.: **Stendahl**, O., civilingenjör, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1926 års till 1927 års ordinarie bolagsstämma.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Suppleant: **Thelander**, C. T. F., ingenjör.

Övrig revisor

(utsedd av bolagsstämman).

Berglham, I., grosshandlare.

Suppleant: **Söderberg**, C., grosshandlare.

Styrelsen för bron Ropsten—Lidingö
(Lidingöbrostyrelsen).

Postadress: Stockholm 19; t. 754 51.

Jämlikt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö [köping] den 16 okt. (6 nov.)

1916 träffat avtal, med tillägg och ändringar den 17 (20) okt. 1921, 19 dec. (29 okt.) 1923 och 30 juni (22 sept.) 1924, om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön skall anläggningens utförande och drift ombesörjas av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande jämte suppleant, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö [kommunal-] stadsfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även en revisor med en suppleant. Den nya bron öppnades för spårvägsstrafik den 1 mars 1925, för gång- och körtrafik den 1 maj samt invigdes den 20 maj s. å. Brons drift handhaves av en särskild broförvaltning, bestående av brostyrelsens ordförande och en representant för vardera kommunen.

Senaste val till styrelsen (för åren 1925—1928) förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 22 dec. 1924 (kompletteringsval 1926) och av Stockholms stadsfullmäktige den 1 dec. 1924. Stockholms stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 17 jan. 1927.

Ordförande

(utsedd av kungl. maj:t).

Hansen, F. V., generaldirektör.

Suppleant: **Wijnbladh**, O. J. F., f. d. överdirektör.

Av Stockholms stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Hasselquist, N., fastighetsdirektör; **Kreüger**, H., professor; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.; **Thelander**, C. T. F., ingenjör; **Törnberg**, A. O. Oson, förste reparatör; **Vinberg**, S. W., hamndirektör.

Suppleanter: **Elméus**, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; **Engman**, V. D., förmän; **Gustafson**, H. A., journalist, stadsfullm.; **Liander**, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Av Lidingö [köpings kommunal-] stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Dalén, N. G., direktör; **Holm**, O. F., uppbördsman; **Markman**, A. F., förste sekreterare; **Nilsson**, G., bageriarbetare; **Schlyter**, R., civilingenjör; **Skärman**, H., byggnadschef.

Suppleanter: **Larsson**, J., arbetare; **Lindkvist**, E., ingenjör; **Sohlman**, R., kommerseråd; **Wrede**, F. C. F. F:son, greve, ryttmästare.

Sekreterare: **Malm**, F., byråchef.

Broförvaltning.

Hansen, F. V., generaldirektör, ordf.; **Schlyter**, R., civilingenjör, verkst. led.; **Vinberg**, S. W., hamndirektör.

*Av Stockholms stadsfullmäktige för
granskning av 1926 års räkenskaper
och förvaltning utsedd revisor.*

Hagelquist, K. F. P., sjökapten.

Suppleant: Kumlander, K. F., statistikförare.

Övrig revisor

(utsedd av Lidingö stadsfullmäktige).

Stjernspetz, A., banktjänsteman.

Suppleant: Tottie, H. K. H., sekreterare.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms
spårvägar.**

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avelning och ett bankkonsortium beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikerande av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionistens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skulle utgöra minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier à 50 kr., fördelade å tvenne grupper, serien A och serien B med lika stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., tecknades av Stockholms stad och likviderades genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medföra viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, övertog ab. Stockholms spårvägar även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet utökades bolagets aktiekapital från 24 till 29,6 milj. kr. varvid hälften av de nyttigivna aktierna tillföll staden. Dessutom utgavos i och för ersättning för koncessionens förlängning ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillföll staden.

Under år 1920 inköpte bolaget även södra förstadsgatan.

Efter förhandlingar med representanter för de enskilda aktieägarna beslöt stadsfullmäktige den 29 mars 1920 godkänna ett avtal om förvärfv även av aktierna av serien A. Härigenom innehar staden numera praktiskt taget hela äganderätten till spårvägsbolaget med dess fasta och lösa tillgångar.

År 1925 förvärfvade spårvägsbolaget aktiemajoriteten i Stockholms centrala omnibusaktiebolag, vilket sedan år 1923 bedrivit omnibustrafik i staden. Omnibusbolagets verksamhet skall fortfarande drivas som en självständig rörelse. Spårvägsbolagets direktör har emellertid utsetts till verkställande direktör jämväl i omnibusbolaget.

Spårvägsbolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre

år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses direkt av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till $\frac{1}{20}$ röst; stadens samlade rösträtt utövas vid bolagsstämman av ett av drätselnämnden utsett ombud). Enligt överenskommelse mellan stadskollegiet och spårvägsbolagets styrelse hava två representanter för stadskollegiet (borgarråden för finans- och fastighetsärenden) erhållit rätt att närvara vid styrelsens sammanträden. För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (för åren 1925—1927) ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 31 maj 1926) samt av revisorer den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Folcker, J. F., direktör; *Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., vice ordf.; *Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Suppleanter: *Erikson, G. O., kassör; *Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; *Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., ordf.; Hallberg, I., direktör; Hultman, G. H., överingenjör; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter: Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.; Persson, P. G., faktor, stadsfullm. Sekreterare och ombudsman: Augustinsson, W., hovrätts- e. o. notarie.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1926 års till 1927 års ordinarie bolagsstämma.

Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.; Weilin, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm. Suppleanter: Carlsson, B. A., förste aktuarie; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.

Övrig revisor

(utsedd av bolagsstämman).

Thelander, C. T. F., ingenjör.

Suppleant: Ljungberg, K., ekonomidirektör.

Verkställande direktör.

Hellgren, A. G.

Kamrerare.

Westerberg, J. F. O.

**Sf-
valda
led.
och
rev.** Magnuson, E.
Engdahl, E. W.
Gripe, R. F.

Trafikchef.

Maskiningenjör.

Baningenjör.

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämväl rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företräda norrlandsintressen), en av Sveriges köpmannaförbund, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i järnkontoret, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämasse- och svenska cellulosa-föreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation. Valen avse numera en tid av ett år (det senaste valet enligt kungl. brev den 23 sept. 1926).

Val av stadsfullmäktiges representant för år 1927 ägde rum den 6 dec. 1926.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.
Kinmanson, H. S., byrådirektör.

Övriga ledamöter.

Antal: 24 (jfr ovan och statskalendern).

Styrelsen för Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

Stadsfullmäktige beslöt den 26 febr. 1898 iklåda sig garanti för ett obligationslån å högst 1,7 milj. kr., som skulle upptagas av Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att insätta en ledamot i bolagets styrelse och utse en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

(Trafiken å bolagets järnväg ombesörjes av trafikaktiebolaget Stockholm—Nynäs, i vars ledning staden icke är representerad.)

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 6 dec. 1926 för tiden från 1927 års till 1928 års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Thelander, C. T. F., ingenjör.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Anderson, E., civilingenjör, verkst. dir.; Richert, J. G., professor; Scharp, J. A., godsägare; Sjögren, A. C. P., bruksdisponent, ordf.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Ståhl, A. E., filare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Nathorst-Böös, E. J., vice härads hövding; Uppmark, J., godsägare.

Styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 febr. 1898 har Stockholms stad iklått sig garanti för ett obligationslån å 5 milj. kr. åt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att tillsätta en styrelseledamot och en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 1 dec. 1924 för tiden från 1925 års till 1928 års bolagsstämma (fyllnadval den 1 april 1925) samt av revisor den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Beskow, E. A., landshövding (utsedd av kungl. maj:t); Kamph, A. O. L., verkst. dir. stadsfullm., Lundqvist, C. F. E., disponent, Murray, W., landshövding, vice ordf., Nachmanson, J., bankdirektör, Rydbeck, J. O. E., bankdirektör, Tamm, H. S., riksgäldsfullmäktig, ordf., Wrede, F. C. F. son, greve, ryttmästare (utsedda av bolagsstämman).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga revisorer.

Beckius, A. M., länsassessor (utsedd av kungl. maj:t); Fahroth, J. H. S., landssekreterare, Karlsson, J. O., borgmästare, Martin, H., intendent (utsedda av bolagsstämman).

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Ann. I nedanstående förteckning äro bl. a. upptagna samtliga de anslag, vilka i 1927 års stat äro uppförda under stattiteln »Stadens bidrag till främmande inrättningar», ävensom andra i staten uppförda specificerade anslag till främmande institutioner. Beträffande anslag för år 1927, som av stadsfullmäktige beviljats efter kommunalkalenderns slutredigering (början av april 1927), hänvisas till stadsfullmäktiges protokoll och kommunalberättelsen för år 1927.

Anstalter för undervisning och allmän kulturell verksamhet.

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1927: 927,200 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 25,150 kr. Denna hyresersättning utgår för år 1927 med 3,700 kr. vid de högre allmänna läroverken och 3,450 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementarskolan: 1,000 kr. Därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 120,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie teckningslärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 2,600 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 22,000 kr.

Hyreshjälpen till lektorer och adjunkter, teckningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bliva därstädes mantalsskriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1927 åt lärare vid allmänna läroverken: 36,000 kr.

Beräknad hyra för skollokaler: 554,250 kr. Läroverkshusens underhåll: 125,000 kr.

Inventariers inköp och underhåll: 11,000 kr.

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1927: 215,000 kr.; dessutom till Lychouska skolan för senare halvåret 1927: högst 400 kr. (jfr nedan). Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 40,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre flickskolorna: 20,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp för år 1927 åt lärarinnepersonalen vid högre flickskolor¹⁾.

Av det förstnämnda bidraget äro 105,000 kr. beviljade för år 1927 att tilldelas var och en av Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan, Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor, Lyceum för flickor, Lychouska skolan (jfr även nedan), Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan, Anna Sandströms skola, Anna Schultheis' skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan samt Ählinska skolan med enahanda belopp, som av statsverket äro tillerkända dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågavarande tid, avfattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till stadskollegiet samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens. — Sedan undervisning i huslig ekonomi införts vid Lychouska skolan, hava stadsfullmäktige vidare den 21 mars 1927, på därom gjord hemställan, beslutat att för en tid av tre år, räknat fr. o. m. den 1 juli 1927, bevilja skolan kommunalt bidrag till undervisning i huslig ekonomi med enahanda belopp, som kan av statsverket till sagda undervisning årligen

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 265,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühliska samskolan (se nedan).

Understödda institutioner

under nämnda tid tillerkännas skolan, dock högst 800 kr. för år.

Utöver nu nämnda bidrag utgår för år 1927, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 15 dec. 1926, till verksamheten vid ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kommunalt bidrag å 110,000 kr.¹⁾, motsvarande 20 % av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl. kungörelsen den 22 juni 1920, skall av statsmedel utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid ifrågakvarande skolor.

Anslaget till lönetillägg är beviljat för vart och ett av åren 1925—1927 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för vart och ett av åren 1925—1927 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som innefattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921 samt 15 febr. och 15 dec. 1926 utgår för år 1927 till lärarinnorna i klasserna över de förberedande vid de ovan nämnda högre flickskolorna, samtidigt med utbetalningen av enligt kungl. kungörelsen den 29 juni 1921 av statsmedel utgående dyrtidstillägg, kommunal dyrtidshjälp till sådant belopp, att det kommunala tillägget tillhopa med det statliga uppgår till vad som skulle hava tillkommit vederbörande jämlikt ovannämnda kungl. kungörelse, för så vitt hänsyn icke toges till den däri gjorda inskränkningen, att dyrtidstillägg allenast utgår på $\frac{2}{3}$ av lön och tillfällig löneförbättring. Till lärarinnor i de förberedande klasserna vid ifrågakvarande flickskolor utgår av stadens medel dels en tillfällig löneförbättring för år 1927 å 900 kr., under förutsättning att vederbörande skolor till dessa lärarinnor utöver en grundlön av 1,200 kr. utbetala dyrtidshjälp å nämnda grundlön, ökad med den av kommunala medel utgående tillfälliga löneförbättringen, enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst, dels också — under samma förutsättning — bidrag till nämnda dyrtidshjälp med det belopp, som skolorna visa sig hava utgivit för sådan hjälp utöver ett belopp av 1,500 kr. Till sådan lärarinna i de förberedande klasserna, som förrättar undervisning under sammanlagt minst 10 timmar per vecka, utgår löneförbättring av kommunala medel per veckotimme med ett belopp, som

motsvarar $\frac{1}{30}$ av den löneförbättring som av kommunala medel utgår till lärarinna med full tjänstgöring i de förberedande klasserna. I de fall, då lärarinna i de förberedande klasserna för erhållande av full tjänstgöring bestrider vissa timmars undervisning å elementarskolestadiet, skall av det vederbörande lärarinna i de förberedande klasserna tillkommande kommunala bidraget innehållas så stort belopp, som motsvarar vad som för tjänstgöringen i klasserna över de förberedande av allmänna medel utgår i tillfällig löneförbättring med undantag för vad av sådana medel utgår för de timmar, varmed lärarinnans hela tjänstgöring vid skolan överskjuter det för full tjänstgöring beräknade maximiantalet, 26 veckotimmar.¹⁾

Samskolor.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1927²⁾.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921 samt 15 febr. och 15 dec. 1926 till lärarinnorna vid Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Stockholms samgymnasium.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1927²⁾.

Stockholms samgymnasium, som tillkom år 1902, har sina lokaler i huset Odengatan 41.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr. och 15 dec. 1926 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Beskowska skolan.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1927²⁾.

Beskowska skolan inrättades år 1867 och inflyttade år 1887 i eget hus, Engelbrektsgratan 9.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr. och 15 dec. 1926 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1926 skall stadens bidrag till löneförbättring och dyrtidshjälp åt lärarinnor i de förberedande klasserna vid högre flickskolor m. fl. undervisningsanstalter successivt avvecklas på så sätt, att nuvarande bidragsvillkor gälla intill den 1 juli 1928 samt att bidraget för tiden 1 juli 1928—30 juni 1929 skall utgå med $\frac{2}{3}$ och för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 med $\frac{1}{3}$ av nuvarande belopp, för att efter sistnämnda dag helt upphöra.

²⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 265,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan.

¹⁾ Ur detta anslag utgår även bidrag för samma ändamål (med ca 4,000 kr.) till Grevesmühlska samskolan (se nedan).

Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 280.)

Stadens bidrag år 1927: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag för år 1927: ca 4,000 kr. (jfr noten å vänstra sp. föreg. sid.). Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1927¹⁾.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klassig realskola. Skolans rektor erhöll 1908 rätt att anställa realexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass. Skolans lokaler äro fördelade på två håll, Brunnsgatan 13 och Malmskillnadsgränd 56—58.

Stadens ordinarie bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes, som förfoga öfver särskilda donationsfonder — åt vilken beredes fri-plats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall ut-betalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoleinspektionen bestämmer.

Vidare utgår för år 1927, enligt stadsfull-mäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 15 dec. 1926, till skolan i dess egenskap av enskild mel-lanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (be-räknat till ca 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid skolan (jfr ovan under Högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühlska samskolan (enl. stadsfullmäk-tiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921 samt 15 febr. och 15 dec. 1926) kommunal dyrtidshjälp för år 1927 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälpen skall utgå med endast $\frac{1}{5}$ av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande vid tillämpning av dessa grunder.

Skolan åtnjuter även statsbidrag.

Första döfstumskoldistriktet.

Stadens bidrag år 1927: 57,166 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. döfstumundervis-ningen (med ändring den 14 juni 1918) indelar riket för döfstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 280).

§ 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för Under-stödda in-stitu-tioner. undervisning, lärares avlöning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i öfrigt för skolan erfordras skola bestridas av skoldistriktet. Stadens bidrag utgår för år 1927 efter 12,92 öre per invånare. Från föräld-rar, som icke äro medellösa, äger staden rätt att uppbära ersättning, beräknad efter 150 kr. per barn och år.

Första distriktets skola är belägen vid Ma-nilla å Djurgården. Manilla döfstumskola le-der sitt ursprung från allmänna institutet för döfstumma och blind, som inrättades år 1809 och 1812 förlades till Manilla. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes år 1864. Sedan år 1879, då avdelningen för blind utskildes från institutet, har detsamma utslutande varit avsett för döfstumma. År 1894 omorganiserades döfstuminstitutet, som dittills mottagit döfstumma från hela landet, i enlighet med 1889 års lag-stiftning till döfstumskola för första skoldistrik-tet. Skolan har f. n. plats för 120 elever. Stats-bidrag utgår med 250 kr. per år för varje elev, som åtnjuter underhåll vid skolan. För annan elev utgår statsbidraget med 125 kr. per år.

Blinda barns underhåll och uppfostran.

Stadens bidrag år 1927: 5,000 kr.

Enligt lagen den 29 maj 1896 ang. blind-undervisningen (med ändring den 22 juni 1920) åligger det staden att för varje blint barn, som på grund av lagens bestämmelser är intaget i på statens bekostnad upprättad läroanstalt för blind, erlagga en årlig avgift av 400 kr. Till denna avgift äger staden att av resp. föräldrar och måls-män uttaga bidrag med belopp, som av stads-fullmäktige bestämmes. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 dec. 1922 skall sistnämnda bidrag utgå med ett belopp av 160 kr. per barn och år.

Stockholms högskola.

(Jfr sid. 276.)

Stadens bidrag till en stats- och rätts- vetenskaplig avdelning för år 1927: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Bidrag till avlöning under år 1927 av professorerna vid Stockholms högskola: 63,000 kr. Bidrag till dyrtidstillägg för år 1927 åt högskolans professorer: 34,000 kr. Bidrag till avlöande av laboratorer vid högskolan under år 1927: 14,000 kr. Bidrag till vissa utgifter för högskolans lokaler i nybygg-naden i kv. Bergsmannen större: 25,000 kr. (jfr även sid. 330).

Stadens bidrag till meteorologiska station-er år 1927: 3,900 kr. (jfr nedan).

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den

¹⁾ Se not 2 å föreg. spalt.

Understödda institutioner. År 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 in-skrevos de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina). Högskolan är inrymd i egna byggnader, Drottninggatan 116 och 118 samt Norrtullsgatan 2. Antalet studerande vid högskolan utgjorde höstterminen 1926 1,162.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1924 under tioårsperioden 1925—1934 med det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras för avdelningens vidmakthållande, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämnden granskat stafförslag; att med avseende å beräklandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nyssnämnda avdelning; att, därest vid avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall till drätselnämnden redovisas, dock att därest brist något år under tioårsperioden uppkommer å avdelningens av drätselnämnden vederbörligen godkända stat, till täckande av denna brist må tagas i anspråk de under samma tioårsperiod redovisade överskott, samt att, churu anslaget beviljas f. n. allenast för åren 1925—1934, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlönning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1926 utgår vidare av kommunala medel för år 1927, utöver vad högskolan av egna medel kan disponera här för, dels ett bidrag av 63,000 kr. för beredande åt högskolans professorer av avlöningsförmåner i huvudsak motsvarande dem, som

enligt vid 1925 års riksdag beslutad lönereglering tillkomma professorer vid statsuniversitetet, dels ett bidrag av 34,000 kr. för beredande åt högskolans professorer av dyrtidstillägg efter enahanda grunder, som åro eller kunna bliva fastställda i sådant avseende för motsvarande befattningshavare vid statsuniversitetet, dels ock ett bidrag av 14,000 kr. till avlönad av fyra laboratorbefattningar vid högskolan.

Den 15 dec. 1924 beslöt stadsfullmäktige därjämte utfästa sig att för tioårsperioden 1925—1934 bevilja högskolan ett bidrag å 25,000 kr. om året till täckande av de årliga merutgifter för högskolan, som beräknades bliva en följd av inflyttningen i den nya byggnaden i kvarteret Bergsmannen större, att utgå från och med det år, under vilket högskolans stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningar inflyttat i densamma. Byggnaden togs i bruk i början av november 1926.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1927 3,900 kr. De av Stockholms högskola upprättade meteorologiska stationerna åro f. n. tre till antalet och belägna i Vanadislund, vid Slussen och vid Skanstull. Anslag för ifrågasvarande ändamål har sedan år 1907 ställts till högskolans förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna åro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt injusteras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterialet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 276.)

*Stadens bidrag år 1927: 13,000 kr.
Till stipendier åt befattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet: 3,500 kr.*

På grund av det alltmer framträdande behovet av en läroanstalt för fackmässig utbildning å det socialpolitiska och det kommunala livets områden, där ordnade utbildningsmöjligheter förut saknats, samt för främjande av systematisk vetenskaplig verksamhet inom dessa områden, tog centralförbundet för socialt arbete (se sid. 314) år 1920 initiativ till inrättande av ett socialpolitiskt och kommunalt institut i Stockholm. Stockholms stadsfullmäktige beslöt den 18 okt.

1920 understödjda institutets igångsättande och verksamhet (se nedan) samt anvisade lokaler för detsamma (Myntgatan 4). Sedan kungl. maj:t den 3 dec. 1920 fastställt institutets grundstadgar, kunde verksamheten börja i januari 1921. Nya grundstadgar fastställdes av kungl. maj:t den 13 okt. 1922.

Undervisningen vid institutet är av högskolenatur samt består av föreläsningar och seminarieövningar. Utbildningen omfattar minst ett läsår, fördelat på tre terminer. Arbetet är uppdelat på tre linjer, en socialpolitisk, en kommunal och en samhällsvetenskaplig. Dessutom finnes en avdelning för praktiskt socialt arbete, vilken kan genomgå i samband med någon av nämnda tre linjer. Inom var och en av dessa linjer kan examen avläggas. För inträde som elev äro inga särskilda kvalifikationsvillkor stipulerade utöver den allmänna mognad, som erfordras för att tillgodogöra sig undervisningen vid institutet. Elevavgiften utgår f. n. med 300 kr. för läsår. Institutets lärarkår består dels av vetenskapligt kvalificerade lärarkrafter från universitet och högskolor, dels och av teoretiskt kompetenta, praktiskt erfarna personer inom den socialpolitiska och kommunala förvaltningens skilda områden. Till institutets förfogande står det av centralförbundet för socialt arbete upprättade biblioteket (se sid. 314).

Stadens anslag för år 1927 utgår med 13,000 kr. såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet. Dessutom har staden anslagit 3,500 kr. till stipendier åt befattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet. Fördelningen av dessa stipendier handhaves av stadskollegiet.

Förutom från Stockholms stad åtnjuta institutet understöd jämväl från andra städer samt från enskilda institutioner.

Tekniska skolan.

(Jfr sid. 281.)

Stadens bidrag år 1927: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för första halvåret 1927: 22,500 kr.

Bidrag till dyrtidshjälp för första halvåret 1927 åt vid skolan anställda befattningshavare: 15,000 kr.

Tekniska skolan leder sitt ursprung från en år 1844 inrättad enskild söndagsritskola för hantverkare, vilken året därefter övertogs av den för ändamålet särskilt stiftade svenska slöjdföreningen. Åren 1878—79 undergick skolan en genomgripande ombyggnad, varigenom dess verksamhet begränsades till den rent tekniska undervisningens område; samtidigt fick skolan sitt nuvarande namn. En högre konstindustriell och en byggnadsyrkesskola inrättades; senare tillkom en maskinyrkesskola. F. n. omfattar tekniska skola dessutom en teknisk aften- och söndags-skola och en teknisk skola för kvinnliga lärjungar. Sedan 1863—1864 års riksdag upplätt

fri tomt och såväl staten som staden lämnat byggnadsbidrag, uppfördes för skolans räkning en byggnad, Mästersamuelsgatan 44, varest skolan ännu är inrymd. Antalet elever utgör vårterminen 1927 1,160.

En omorganisation av tekniska skolan är avsedd att äga rum under den närmaste tiden. Enligt förslaget skola byggnadsyrkes- och maskinyrkesskolorna utbyttas och ombildas till en självständig läroanstalt av statlig karaktär. Staden har åtagit sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler åt denna anstalt.

Det ovannämnda bidraget å 7,500 kr. utgår tills vidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet. Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 10,500 kr. till provisorisk lönerreglering m. m. och 12,000 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, motsvaras av statsanslag till enahanda belopp och ändamål.

Den 22 dec. 1921 beslöt stadsfullmäktige att med halva kostnaden bidraga till beredande åt befattningshavare vid tekniska skolan av dyrtidshjälp enligt de grunder, som i sådant avseende gälla för statens befattningshavare. För ändamålet har för första halvåret 1927 anvisats 15,000 kr.

Beträffande samtliga nu nämnda anslag gäller det förhållandet, att, därest den planerade omorganisationen av tekniska skolan kommer att träda i kraft under år 1927, anslagen skola utgå allenast för den tid, skolans verksamhet bedrivits i dess nuvarande organisationsform.

För budgetåret 1926/1927 åtnjuter skolan statsbidrag med 131,575 kr. (dessutom anslag till dyrtidstillägg).

Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 281.)

Stadens bidrag år 1927: 107,050 kr.
Extra anslag till dyrtidstillägg för år 1927 åt vissa skolans befattningshavare: 5,000 kr.

Stockholms borgarskola grundades år 1836 av sällskapet Redliga förbundet. Sedan denna förening år 1841 blivit upplöst, övertogs skolan av det år 1842 stiftade sällskapet till befrämjande av Stockholms borgarskola. Borgarskolans ändamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete. År 1882 erhöi borgarskolan för första gången kommunalt anslag. I samband härmed omlades undervisningen efter en ny och utvidgad plan, varvid främmande språk och handelsämnen erhöi en dominerande ställning. Särskilt på sistnämnda område har skolan blivit en föregångare till de nya praktiska ungdomsskolorna. Föreläsningsskolan tillvarog daterar sig även från denna tid.

Fr. o. m. den 1 juli 1924 har borgarskolans handelslinje övertagits av staden och förlagts un-

Understödda institutioner.

Understödda (jfr sid. 198 och 201).

in-
stitu-
tioner. Skolans expedition är belägen Brunnsgatan 13 och i övrigt bedrivs undervisningen i olika förhyrda lokaler, spridda över staden. Föreläsningar, konserter och kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag hållas i Minervasalen, Malmkillnadsgatan 58 B och Viktoria-salen, Tunnelgatan 19. Stadsfullmäktige beslöt den 19 febr. 1923 tilldela borgarskolan den tillgängliga avkastningen å Forsgrénka fonden (jfr ovan sid. 73) som bidrag till uppförande av en skolbyggnad å för ändamålet av staden upplåten tomt.

Av det förstnämnda bidraget utgår: 15,000 kr. till folkhögskolelinjen, 10,000 kr. till föreläsningsverksamheten, 10,000 kr. till kinematografiska föreläsningar, 11,950 kr. till tillfällig löneförbättring åt vid skolan anställda timlärare, 16,300 kr. till hyror och högst 10,800 kr. till förhyrande av hjälplokaler, 15,000 kr. till allmänna omkostnader samt högst 18,000 kr. till beredande av viss avgiftsnedsättning å språklinjen, att utgå i den mån sådan nedsättning icke kan åvägabringas utan att det ekonomiska resultatet av borgarskolans verksamhet i dess helhet visar sig medföra underskott för år 1927.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1922 erhåller skolan vidare kommunalt bidrag för beredande av dyrtidstillägg åt vissa skolans befattningshavare, att utgå om och i den mån tjänstenämnden kan finna skäligt. För ifrågasvarande ändamål har för år 1927 anvisats ett rörligt anslag av 5,000 kr.

Borgarskolan åtnjuter statsbidrag för sin föreläsningsverksamhet (kursföreläsningarna) och för skolans kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag.

Studiestipendier.

Stadens anslag år 1927: 10,000 kr.

(Jfr sid. 173.)

I anledning av inom fullmäktige väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 18 jan. 1926 anvisa medel att i enlighet med vid samma tillfälle godkänt »reglemente för Stockholms stads studiestipendier» av folkskoledirektionen användas till beredande av studiestipendier åt synnerligen begåvade, mindre bemedlade ynglingar och flickor, som äro mantalsskrivna i Stockholm och antingen äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller avse att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Stipendierna utdelas av folkskoledirektionen, som för uppgörande av förslag till tillsättande av stipendiar utsett en särskild kommitté (se sid. 174).

Folkhögskolor.

Stadens anslag år 1927 (till stipendier): 3,000 kr.

På därom gjord hemställan beslöt stadsfullmäktige den 28 maj 1923 ställa medel till folkskoledirektionens förfogande, att å direktionen användas till beviljande av stipendier åt i Stockholm mantalsskrivna elever vid folkhögskolor.

Fr. o. m. år 1925 har anslag för ändamålet beviljats varje år. Stipendierna utgå för varje folkhögskolekurs (5½ månader) med 100 kr. åt obemedlad och 50 kr. åt mindre bemedlad elev.

Elever vid folkhögskolor kunna jämväl erhålla stipendier av statsmedel. Dessa utgå f. n. med 165 kr. till obemedlad och 82,50 kr. till mindre bemedlad elev. Elever vid Birkagårdens folkhögskola (se nedan) kunna därjämte erhålla bidrag från skolans stipendiefond.

Birkagårdens folkhögskola.

Stadens bidrag år 1927: 12,000 kr.

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna däriigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongkyrkan under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har anslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: dagsskolan (med ettårig kurs) och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utövandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola. Skolan är belägen Karlbergsvägen 86 A. Fr. o. m. år 1926 har skolan även anordnat en med semestervistelse kombinerad sommarkurs för kvinnliga arbeterskor, förlagd till lämplig plats på landet.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av Birkagården och arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 308), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1927 räknade dagsskolan 33 elever och aftonskolan omkring 220 fördelade i ämnesgrupper med högst 20 elever i varje grupp.

Stadens bidrag utgår under villkor, att folkhögskolan skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen må äga att bestämma, samt att, sedan räknenskaperna för året avslutats, redovisning för folkhögskolans medel samt berättelse över dess verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

Beträffande Birkagårdens verksamhet bland barn se nedan.

Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

Stadens bidrag år 1927: 3,300 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Ja-

kobs och Johannes församlingar (Döbelnsg. 42) samt en i Sofia församling (Pjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Sofia, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar (sammanlagt 5,450 kr.) jämte anslag från fattigvården till bespising i Sofia småbarnsskola.

Birkagårdens kindergarten samt lek- och arbetsstuga.

Stadens bidrag år 1927: 8,800 kr. (jfr även sid. 324).

I Birkagårdens kindergarten, fördelad på två avdelningar, Karlbergsvägen 76 och 86 B, mottagas under förmiddagarna barn under skolåldern, f. n. till ett antal av omkring 70. Barnen sysselsätts med handarbeten, slöjd, ordnade lekar, rytmisk gymnastik och sångövningar, vistelse i fria luften och fri lek under uppsikt. De erhålla mjölk till medhavda smörgåsar. I lek- och arbetsstugan mottagas barnen i regel 2 gånger i veckan och undervisas i slöjd, sömnad och sång. För de yngre anordnas även s. k. lek- och läsaftnar med teckning, sång, lek m. m. I förbindelse med lek- och arbetsstugan är anordnat ett s. k. eftermiddagshem, där barn mottagas 2½ timmar varje dag, och där de erhålla en måltid samt få syssla med läxläsning, slöjd och olika slag av handarbeten. I lek- och arbetsstugan mottagas f. n. cirka 30 gossar och 70 flickor samt i eftermiddagshemmet 65 gossar och 35 flickor. För att bereda barnen i kindergarten och eftermiddagshemmet landsvistelse under sommaren hava även inrättats sommarkolonier. — Beträffande Birkagårdens barnkrubba, som kan mottaga högst 30 barn i åldern 2-7 år, se sid. 324.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen äger bestämma, samt att, sedan räknenskaperna för året avslutats, redovisning samt berättelse över verksamheten avlämnas till folkskoledirektionen.

Årstalundens barnträdgård.

Stadens bidrag år 1927: 2,300 kr. (jfr även sid. 325).

Årstalundens barnträdgård, som inrättades år 1918, mottager under förmiddagarna barn i åldern 4-7 år till ett antal av omkring 30, vilka sysselsätts med slöjd, handarbeten, gymnastik o. d. I förbindelse med barnträdgården finnes även en barnkrubbeavdelning med 12 å 13 barn.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att sedan räknenskaperna för året avslutats, berättelse över barnträdgårdens verksamhet och ekonomi lämnas direktionen. Årstalundens barnträdgård åtnjuter jämväl understöd från Högalids församling samt för barnkrubban från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 325). Till barnkrubbebarnens bespising erhålles jämväl bidrag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

Svenska föreningen för dövas väl.

Stadens bidrag år 1927 (till föreningens skola för döva småbarn): 3,000 kr.

Svenska föreningen för dövas väl, som bildades år 1921, har till ändamål att på alla sätt befördra de lomhörda och dövas intressen.

I syfte att bereda döva barn under skolåldern den särskilda handledning, varav de för sin uppfostran äro i behov, har föreningen fr. o. m. hösten 1925 i Stockholm inrättat en skola för döva småbarn. (För hörselsvaga barn i skolåldern finnas sedan en del år tillbaka vid stadens folkskolor särskilda klassavdelningar; jfr sid. 183.)

Skolan för döva småbarn har numera 2 klasser med 16 elever i åldern 4-8 år. Alla eleverna erhålla artikulationsundervisning m. m., varjämte de äldre få lära sig läsa och skriva. Undervisningen, som är tvåårig, pågår dagligen 4 timmar. Från skolan avgå de lomhörda barnen till folkskolans klasser för hörselsvaga och de dövstumma barnen till dövstumskola. Skolans adress är Karlavägen 69.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion samt att, sedan verksamheten för året avslutats, redovisning och berättelse över densamma avlämnas till folkskoledirektionen.

Stockholms enskilda hantverks-skola.

Stadens bidrag år 1927: 5,500 kr.

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på enskilt initiativ medelst på privat väg hopamlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är treårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade läringar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid tekniska skolan. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelnsgatan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1927 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från

Underfattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21, att lärjungar, som vid skolan inskrivas fr. o. m. höstterminen 1927, skola bevista stadens lärlingsskola i resp. yrke samt att skolan ställes under inspektion av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. Skolan åtnjuter även statsbidrag samt understöd från Johannes församling (1,000 kr.).

Skolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1927: 5,000 kr.

Skolan, ursprungligen benämnd yrkesskolan för bokhantverk, började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och omfattade därefter t. o. m. vårterminen 1913 tvååriga aftonkurser. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Skolan står sedan år 1920 under skolöverstyrelsens överinseende och åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet. Samma år ändrades skolans namn till »Skolan för bokhantverk», varjämte heldagskurserna, som äro treåriga, numera benämnas »lärlingskurser». Undervisning meddelas numera i skolans lokal, Lilla Vattugatan 24, åt ett hundratal elever årligen.

Stadens bidrag utgår under förutsättning, att skolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande uppgift, samt i övrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade; att skolans styrelse till lärlings- och yrkesskolestyrelsen avger redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må äga tillsätta en inspektor över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Skolan åtnjuter även årliga understöd från stadens boktryckare.

Stockholms frisörskola.

Stadens bidrag år 1927: 3,550 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med uppgift att under fyraåriga kurser utbilda hos frisörmästareföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen. Skolans praktiska undervisning är förlagd till Rosenlunds älderdomshem och Fatbursgatan 12. Skolans adress är Brunkebergsgatan 5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att undervisningen anordnas i huvudsak efter en av Stockholms folkskoledirektion utgiven plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcker sig till att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan

hålles öppen för lärjungar även hos mästare, som icke tillhöra frisörmästareföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på annan väg anskaffas medel till minst samma belopp som stadens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen anser lämplig, varjämte årlig redogörelse för verksamheten skall tillställas styrelsen.

Skolan åtnjuter även bidrag av staten.

Stockholms konditorskola.

Stadens bidrag år 1927: 500 kr.

Skolan, som är upprättad av Stockholms konditorförening, har till ändamål att åt elever, som fyllt 16 men ej 18 år och varit anställda minst 1½ år hos konditormästare, företrädesvis hos sådana som tillhöra konditorföreningen, meddela undervisning i det praktiska arbetet inom den dekorativa och konstnärliga grenen av yrket. Skolan började sin verksamhet i januari 1925 och består av en tvåårig kurs med grundläggande utbildning samt en ettårig frivillig påbyggnadskurs. Undervisningen pågår under tiden 15 jan.—29 april samt 5 sept.—30 nov. med 6 timmar i veckan, förlagda till kl. 6—9 e. m. Antalet elever utgör vårterminen 1927 20. Skolans lokaler äro inrymda i hantverksinstitutet, Nytorsgatan 17, 3 tr. Skolans postadress är: skolförståndaren, konditor A. Olson, Strandvägen 7 B.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärlings- och yrkesskolestyrelsen föreskriver.

Till verksamheten utgår jämväl statsbidrag med 800 kr.

Johanna Brunssons vävskola.

Stadens bidrag år 1927: högst 3,000 kr.

Johanna Brunssons vävskola, som år 1873 grundades i Dalsland och år 1899 överflyttades till Stockholm, har till huvudsyfte att utbilda vävnadslärarinnor och yrkesutövare. I skolans uppgift ingår därjämte att meddela undervisning åt ungdom å lärlings- och yrkesskolestadiet. Verksamheten omfattar dels praktisk undervisning i form av lärlings- och yrkeskurser av 13 veckors längd med 7 timmars daglig undervisning ävensom kortare kurser i hemvävning, dels och teoretiska vävskurser, växtfärgningskurser och föreläsningskurser. Antalet elever utgör vårterminen 1927 90. Skolans adress är Kungsgatan 70, 2 tr.

Med hänsyn till att motsvarande undervisning icke förekommer vid stadens anstalter för yrkesundervisning, har skolan fr. o. m. år 1926 erhållit kommunalt bidrag till sin verksamhet. Bidraget, högst 3,000 kr., utgår med 80 kr. för varje i Stockholm mautallsskriven elev, som genomgått lärlings- eller yrkeskurs, med 25 kr. för varje sådan elev, som genomgått 4 veckors ämneskurs i vävnad samt med 50 kr. för varje sådan elev, som genomgått dylik kurs i 8 veckor. För stadens bidrag gäller dessutom som

villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärings- och yrkesskolestyrelsen föreskriver. Skolan åtnjuter jämväl statsbidrag.

Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola.

Stadens bidrag år 1927: 5,000 kr.; (jfr även sid. 307).

Detta förbund, som stiftades år 1884, vill samla svenska kvinnor till gemensamt samhällsarbete, befordra deras duglighet och känsla av ansvar såsom medborgare, uppfostrare och arbetare inom olika områden samt verka för förbättrande av kvinnans ställning i hem, samhälle och stat. Förbundet har bl. a. inrättat en skola för kvinnlig yrkesutbildning i beklädnadsbranschen (Norrandsgatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor och arbetsledare.

Stadens bidrag utgår till nämnda skola för kvinnlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan beredas två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande, i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företräde bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads kläd-sömnadsskolor, att skolan skall vara underkastad lärings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter skolan för år 1927 ett anslag av 600 kr. av det till lärings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmodrar (se nästa sida).

Till skolan utgår dessutom statsbidrag.

Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

Stadens bidrag år 1927: 12,385 kr. (jfr även sid. 307).

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbetare samt andra unga kvinnor å Södermalm och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och praktiskt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete, klädsömnad och sång, gymnastikövningar, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, samkväm, barn- och ungdomsarbete m. m., dels även genom direkt sociala företag, såsom husmodersskola, matlagningskurser, inackorderingshem (i mindre skala), vilohem å landet etc. Föreningens adress är Nytorgsgatan 11. Eventuellt kommer verksamheten fr. o. m. den 1 okt. 1927 att delvis överflyttas till den av föreningen år 1925 inköpta fastigheten Skånegatan 63.

Av anslaget utgår 9,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, numera kallad »Södra K. F. U. K:s skola för hus-

ligt arbete». Denna är fr. o. m. hösten 1919 omorganiserad och anordnad som enskild lärings- och yrkesskola i enlighet med av kungl. maj:t meddelade bestämmelser. Den omfattar tre olika slag av kurser: 1) *läringskurser*, med två kurser per år, vardera omfattande 30 veckor, 2) *hushållsskola*, med två kurser per år, vardera omfattande 18 å 20 veckor, 3) *särskilda kurser för äldre i husligt arbete*, omfattande 1, 2 eller högst 3 månader, med valfria ämnen. Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning i födoämneslära, hälsovård och medborgarkunskap m. fl. ämnen. Avgiften för läringskursen, däri inberäknade fria måltider under arbetstiden, utgår med 250 kr. I hushållsskolan upptages en kursavgift av 100 kr. och i kurserna för äldre i husligt arbete en kursavgift av 50 å 100 kr., var till kommer avgift för kosten. Mindre bemedlade och medellösa elever kunna erhålla nedsättning i eller befrielse från dessa kursavgifter. För elever i läringskolan kan statsbidrag erhållas med 70—105 kr. I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet medgiver, sådana elever, som under skoltiden ej kunna bo i sina hem. Hushållsskolan, som är belägen Kocksgatan 47, är avsedd för minst 24 elever.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade dels högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för industriarbetare och eventuellt andra kvinnliga yrkesgrupper, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1918 angiven plan, dels högst 585 kr., att utgå med 117 kr. till var och en av 5 kurser i klädningssömnad, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med i föreningens skrivelse den 21 juni 1926 angiven plan. Återstående 800 kr. utgår till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet. För samtliga stadens anslag är föreskrivet som villkor, att lärings- och yrkesskolestyrelsen äger över den avsedda verksamheten utöva den kontroll, styrelsen kan finna lämplig samt att föreningen årligen till styrelsen avlämnar ekonomisk och annan redogörelse över den av föreningen bedrivna verksamheten.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter föreningen för år 1927 bidrag även av det till lärings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmodrar (se nästa sida).

Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1927: 14,000 kr. (jfr även sid. 324 och 325).

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla eller på annat sätt främja tillkomsten av husmodersskolor i Stockholm, avsedda för unga flickor, som genomgått fullständig folk-

**Understödda in-
stitutioner.** skolekurs och fortsättningsskola. Husmoders-
skolorna avse att, i överensstämmelse med av
kungl. maj:t fastställt reglemente, under tio
månaders kurs bibringa eleverna grunderna i
husligt arbete och barnavård. Föreningen äger nu-
mera endast en skola: *Maria husmodersskola*,
Långholmsgatan 16 B, avsedd för 140 elever samt
med barnkrubba för 45 barn och barnavård för
30 i skolåldern varande barn. Skolan mottager
även ett antal matgäster till lunch och middag. På
skolans avdelning för spädbarnsvård emottagas
för dagvård 15 barn och på kindergartens-
avdelningen 30 barn. För vart och ett av barnen
betalar fattigvårdsnämnden 40 öre per dag (jfr
nedan sid. 324 och 325).

Stadens bidrag utgår under villkor, att före-
ningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen av-
lämnar plan för undervisningen, att den av före-
ningen anordnade skolan är underkastad den
kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att före-
ningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen,
sedan räkenskaperna för året avslutats, avläm-
nar redovisning för användningen av förenin-
gens medel och en berättelse över föreningens
verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag
samt anslag från Högalids församling (4,000 kr.).

Skolan står under kontroll av skolöversty-
relsen, som tillsatt inspektris.

Elsa Philips husmodersskolas yrkeskurser för anstaltskokerskor.

Stadens bidrag år 1927: 1,200 kr.

Kurserna avse att tillgodose behovet av yrkes-
tränad arbetskraft vid utspisning i större skala
vid inrättningar och anstalter. En kurs hålles un-
der vår- och en under höstterminen, vardera av
fyra månaders längd, med 6 å 12 elever i varje
kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje
sådan kurs under villkor, att avgiften för elev
och kurs utgör högst 200 kr., att lärings- och
yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid
vardera kursen, att kurserna äro underkastade
den kontroll, lärings- och yrkesskolestyrelsen be-
stämmer, samt att sammandrag av kursernas
räkenskaper årligen lämnas till samma styrelse.

Stadsmissionens lanthem och hus- modersskola vid Edesta.

Stadens bidrag år 1927: högst 5,000 kr.

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt
till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km.
från Mölbo station. Dess uppgift är »att till
kristlig uppfostran och vård samt utbildning i
husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och
andra lantliga göromål från fattiga hem i Stock-
holm mottaga — företrädesvis efter slutad skol-
gång — flickor, som antingen fått sin uppfostran

vanvårdad eller äro värlösa och stå i fara att
gå under, om de ej omhändertagas». Antalet
elever utgör f. n. 20.

Stadens bidrag utgår efter lärings- och yr-
kesskolestyrelsens prövning under villkor: att
antalet medellösa, i Stockholm mantalsskrivna
elever i den med lanthemmet förenade husmo-
dersskolan under året utgör minst 15, att fat-
tigvårds- och barnavårdsnämnderna äga vid hem-
met disponera resp. 4 och 5 platser, att hem-
mets verksamhet underkastas den kontroll, lär-
lings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig,
samt att revisions- och årsberättelser för hem-
met skola avlämnas till lärings- och yrkes-
skolestyrelsen.

Föreningen Engelbrekts barn- krubba och husmodersskola.

*Stadens bidrag år 1927: 10,000 kr. (jfr
även sid. 324).*

År 1900 tillkom på enskilt initiativ en förening
med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora
församlings västra del upprätta och vidmakthålla en
barnkrubba. År 1909 erhöll krubban lokaler i
egen, på stadens tomt uppförd fastighet, Valhalla-
vägen 9. År 1914 började vid krubban anordnas
kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m.
höstterminen 1920 är husmodersskolan ombildad
till enskild läringskola i husligt arbete och
barnavård i enlighet med 1918 års lagstiftning
samt åtnjuter statsunderstöd enligt k. kung. den
4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala
och enskilda anstalter för yrkesundervisning.
Skolan mottager f. n. intill 50 elever.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de
av föreningen anordnade skolorna äro underkasta-
de den kontroll, lärings- och yrkesskolestyrelsen
kan finna lämplig, samt att föreningen till sty-
relsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, av-
lämnar redovisning för användningen av förenin-
gens medel och berättelse över föreningens verk-
samhet.

Upplysningsverksamhet bland husmödrar.

Stadens bidrag år 1927: 19,000 kr.

Fr. o. m. år 1920 hava stadsfullmäktige be-
viljat lärings- och yrkesskolestyrelsen ett årligt
anslag, f. n. uppgående till 19,000 kr., avsett för
*upplysningsverksamhet bland husmöd-
rar*, vilket anslag lärings- och yrkesskolestyrel-
sen äger att fördela mellan de organisationer, som
äro kompetenta och villiga att utöva sådan verk-
samhet, i den mån detta finnes lämpligt efter
prövning av planer och kostnadsförslag, som före
varje termins början ingivas till styrelsen.

Av innevarande års anslag har lärings- och
yrkesskolestyrelsen hittills beviljat följande bi-
drag:

Stockholms stads skolor för hushugt arbete (se sid. 201) kr.	10,045: 60
Föreningen rationell hushållning (se nedan):	
till dess allmänna verksamhet	4,000: —
särskilt bidrag	2,500: —
Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola (se sid. 305)	600: —
Fröken Ingeborg Schager	500: —
Södra kristliga föreningen av unga kvinnor (se sid. 305)	356: —
Summa kr.	18,001: 60

Föreningen för rationell hushållning.

Stadens bidrag år 1927: 6,500 kr. (jfr ovan).

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behövliga och användbara förbrukningsartiklar, befordra tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådfrågningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar kl. 12—2. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsöromål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom sparugnar, koklådor m. m. Å rådfrågningsbyrån anordnas 2 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering samt sömnad med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Vissa praktiska kurser i matlagning m. m. hava även varit förlagda till skolkök i stadens folkskolor. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sömnad, strykning och andra hemanbeten, vidare i praktisk och överskådlig bokföring av hemmets inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Tillsammans med kooperativa förbundet utger föreningen en årsbok »Hem och hushåll». Årsavgiften för föreningsens medlemmar är tre kronor (för vilken avgift även föreningens årsbok erhålles). Ständig ledamotsavgift är minst 50 kronor.

Stadens bidrag till föreningens verksamhet utgår numera av det till lärings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan sid. 306).

Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 282.)

Stadens bidrag år 1927: 19,835 kr.

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. dir Anton Nyström och erhölet kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningsskurser meddela kunskaper och bibringa en tidseuig bildning åt män och kvinnor av alla samhållsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppvåxtåren». Stadgar för arbetarinstitutsföreningen, av föreningen antagna den 11 april 1915, godkåndes av stadsfullmäktige den 17 maj 1915. Institutet söker nå sitt syfte genom förelåsningskurser, fördelade på varje veckodag september—april. Ett bibliotek, omfattande över 10,000 band, jämte läsrum finnes i institutets lokaler, Klara norra kyrkogata 8. Institutet har därjånte sedan år 1911 en filial vid Vårten.

Av stadens bidrag utgår 12,000 kr. till förelåsningsverksamheten och 7,835 kr. till institutets bibliotek. Institutet åtnjuter jåmvål statsbidrag.

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1927: 2,500 kr.

Södermalms arbetarinstitut, belåget Nytorsgatan 28, stiftades år 1895 och har i likhet med Stockholms arbetarinstitut till uppgift att anordna populårvetenskapliga förelåsningskurser; det anordnar därjånte musikafnår.

Institutet åtnjuter åven statsbidrag.

Stockholms arbetareförening.

Stadens bidrag år 1927: 3,000 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhållsutveckling, som kan genom praktiska åtgårder fråmja de arbetande klassernas bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hånseende». Den anordnar förelåsningskurser och samkvåm, håller läsrum och bibliotek (med cirka 3,000 band) i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understådsförening för sina medlemmar, underståder en avdelning för beklådnad av fattiga barn och utdelar premier för hemslojd.

Stadens bidrag utgår till fortsåttande och utvidgande av föreningens förelåsningskurser, under villkor att föreningen sjålv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av förelåsningslokaler. Föreningen åtnjuter åven statsbidrag.

Pedagogiska lårkursen.

Stadens bidrag år 1927: 1,500 kr.

Denna kurs, som inråttades år 1890, fårestås av en styrelse, som varje låstermin an-

Understådda institutioner.

Understödda institutioner. Ordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning.

Stadens bidrag år 1927: 16,425 kr.

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnes bildningsförbund (A. B. F.)», riksförbund för biblioteks- och föreläsungsverksamhet.

Nämnda organisation, som utgör en sammanlutning av numera 20 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksorganisationer inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 1,000,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreläsungsverksamhet inom arbetarrörelsen, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningskurser. A. B. F:s centralbyrå är förlagd till centralposthuset, Stockholm.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt anslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdandilager, för närvarande inalles 100 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 25 öre per medlem, dock med en maximigräns av 500 kr. per ansluten organisation.

I överensstämmelse med A. B. F:s stadgar för lokala avdelningar har Stockholmsavdelningen till uppgift:

1) att bereda sina medlemmar tillfälle till förvärvande av kunskaper i sådana ämnen, som främja arbetarorganisationernas strävanden, först och främst arbetarrörelsens medel och mål;

2) att förvalta och arbeta för ett bibliotek, vilket i första hand skall stå till cirklarnas och medlemmarnas förfogande;

3) att genom föreningsstudieledarna och studiesällskapen samla anslutna föreningsstudieintresserade medlemmar till cirklar och kurser samt bistå dessa med att anskaffa studieplaner, lärare och lokaler etc.;

4) att anordna föreläsningar samt förmedla föreläsare och medverkande till de anslutna föreningarna;

5) att verka för musibesök, sång-, musik- och gymnastikövningar samt i övrigt stödja arbetarnas bildningssträvanden.

Den 1 jan. 1927 hade Stockholmsavdelningen 200 studiecirklar i arbete. Vid samma tidpunkt omfattade biblioteket 5,000 band.

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger Studiekamraten, tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet.

Avdelningen är delaktig i Birkagårdens folkhögskola (se sid. 302) och i S. S. U. H:s folkhögskola (Söderskolan).

Stockholmsavdelningens expedition och bibliotek äro inrymda i »Studiehemmet», Drottninggatan 88.

Avdelningen har därjämte 5 sektioner i förstäderna (Enskede-, Älvsjö-, södra förstäderna, Bromma- och Värtasektionerna). Dessa sektioner äro avsedda att utgöra centraler för bildningsverksamheten bland arbetarna i förstäderna med i huvudsak samma arbetsuppgifter, som avdelningens centrala ledning har för staden i dess helhet.

Stadens bidrag utgår med 13,800 kr. till avdelningens allmänna verksamhet, med högst 2,125 kr. till avdelningens sektioner i förstäderna samt med 500 kr. till bokinköp och inbindning för ett bibliotek i Älvsjö. Anslaget till sektionerna i förstäderna utgår efter redovisning allt efter omfattningen av den verksamhet, som utföres av vederbörande sektion, med 3 kr. per studiecirgeldeltagare, dock högst 300 kr., och med 5 kr. per offentlig föreläsning, dock högst 125 kr. Bidraget till upprättande av ett bibliotek i Älvsjö utgår under villkor, att inköpen ske i samråd med stadsbibliotekarien, att biblioteket hålles tillgängligt för allmänheten på samma villkor som för studiecirkelmedlemmarna samt att detsamma, så snart stadsbiblioteket upprättar egen filial i Älvsjö, överlämnas till denna.

Bromma föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1927: 600 kr. (jfr nedan).

Stadens bidrag utgår under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsbidrag för nämnda år eller detta nedsättes under 500 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 6 till 5, samt att föreningen vid utövandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig.

Statsbidrag för 1926: 475 kr.

Sånga församlings skolråd.

Stadens bidrag år 1927: 600 kr.

Enligt drätselnämndens andra avdelnings beslut den 5 okt. 1904 skall staden årligen med 600 kr. bidraga till kostnaderna för en folkskola vid Stenhamra, så länge där bedrivs stenhuggeri för stadens räkning, dock högst i 25 år.

Sånga-Stenhamra föreläsningförening.

Stadens bidrag år 1927: 125 kr. (jfr nedan).

Bidraget utgår under villkor, att, om föreningen för nämnda år ej erhåller bidrag av staten eller detta nedsättes under 250 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till hälften av statsbidraget, att föreningens föreläsningar huvudsakligen hållas i nya skolhuset vid Stenhamra samt att föreningen vid sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, gatunämnden kan finna lämplig.

Statsbidrag för 1926: 125 kr.

Botkyrka föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1927: 250 kr.

Bidraget utgår under villkor, att föreningens verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad de bestämmelser, industriverksstyrelsen kan finna lämpliga.

Statsbidrag för 1926: 550 kr.

Untraklubben.

Stadens bidrag år 1927: 250 kr.

»Untraklubben» är en sammanslutning av personal vid elektricitetsverkets kraftstation i Dalälven, Untraverket (se sid. 225, 226). Beträffande klubbens ändamål, styrelse m. m. se nedan sid. 392.

Stadens anslag utgår som bidrag till av klubben anordnade föredrag och konserter samt till hjälp för prenumeration å tidskrifter. Industriverksstyrelsen övervakar anslaget användning.

Folkbildningsförbundet.

Stadens bidrag år 1927: 28,625 kr.; dessutom för år 1927 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 5,000 kr.

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903, arbetar på trenne byråer under gemensam styrelse, nämligen: 1) *bokförmedlingsbyrån*, som tillhandagår folkbibliotek med förmedling vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla till folkbiblioteksrorelsen hörande frågor och uthyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningsbyrån*, som förmedlar föreläsningar, uthyr ljusbilder etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblioteken* i Stockholm. Förbundet har självt upprättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Katarina och Maria folkbibliotek) samt har tidigare jämväl handhaft förvaltningen av arbetarinstitutionens bibliotek (jfr ovan sid. 307). Sistnämnda uppdrag har emellertid upphört med utgången av år 1926. Bokbeståndet i samtliga bibliotek utgjorde vid 1926 års slut 40,223 band (därav arbetarinstitutionens bibliotek 10,671 band), och antalet boklån uppgick 1926 till 241,131. Förbundets expedition är belägen Sturegatan 4.

De av förbundet upprättade folkbiblioteken komma att införlivas med det blivande stadsbiblioteket.

Folkbildningsförbundet åtnjuter jämväl statsbidrag.

Stockholms arbetarbiblioteks-förbund.

Stadens bidrag år 1927: 15,000 kr.; dessutom för år 1927 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 5,000 kr.

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att upprätta och ytterligare utvidga för huvudsakligen arbetare avsett arbetarbibliotek med läsrum». År 1892 öppnades biblioteket med 400 band vid Svartmangatan, därifrån det

samma 1897 flyttades till Norrmalm, samtidigt med att en avdelning öppnades på Söder. Biblioteket har bildats genom sammanslagning av föreningars bokförråd samt genom gåvor och inköp. De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1926 års slut 110 med över 34,000 medlemmar) äga biblioteket, som förvaltas av en styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd uppgår nu till 49,000 band, fördelade på centralbiblioteket, Barnhusgatan 18, 1 tr., södra biblioteket, Bangårdsgatan 4, samt ett mindre filialbibliotek, Erik Segersällsvägen 1, Aspudden. Centralbiblioteket är öppet oktober—april vardagar 3—8 e. m. (lördagar 1—6); södra biblioteket oktober—april vardagar 4—8 e. m. (lördagar 2—6). Under maj—september hållas biblioteken öppna: centralbiblioteket måndag—fredag 3—7, lördag 1—5 e. m. och södra biblioteket måndag—fredag 4—7, lördag 3—6 e. m. Antalet boklån uppgick under år 1926 till 134,576.

Förbundets bibliotek kommer att införlivas med det blivande stadsbiblioteket.

Föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.

(Jfr sid. 282.)

Stadens bidrag år 1927: 15,250 kr.; dessutom för år 1927 till inköp och inbindning av böcker 900 kr.

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fil. d.r. Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar oktober—mars 1—8 e. m., april—september 2,30—8 e. m., söndagar 1—4 e. m. Tiden 20 juli—20 augusti är biblioteket stängt. Bokbeståndet utgjorde vid 1927 års ingång 8,650 band. Antalet boklån under år 1926 uppgick till 41,727 och antalet besök till 50,312. När Stockholms stadsbibliotek blir färdigt att tagas i bruk, vilket beräknas komma att ske den 1 okt. 1927, skall enligt stadgarna barn- och ungdomsbiblioteket som gåva överlämnas till staden.

Stadens bidrag utgår under villkor att staden berättigas utse två ledamöter i föreningens styrelse jämte en revisor och en revisorssuppleant, ävensom att föreningen, därest dess verksamhet skulle upphöra, innan ett stadsbibliotek kommit till stånd, även då skall till staden överlämna sitt bibliotek.

Stockholms läsesalong.

Stadens bidrag år 1927: 3,425 kr.; dessutom för år 1927 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 625 kr.

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda personer »Läsesalong för damer», som några år senare blev tillgänglig även för män. År 1884 inflyttade läsesalongen i Beridarebangatan 25. F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den hålles tillgänglig vardagar 10 f. m.—9 e. m.

Understödda in-stitutioner. samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Expeditionen för boklån hålles öppen vardagar 12—8 e. m. Där erbjudes tillfälle till läsning på stället av en rikhaltig samling in- och utländska tidningar och tidskrifter ävensom hemlån ur en boksamling av cirka 24,000 band. De besökandes antal uppgick under 1926 till 17,520 personer. Bidraget utgår till hyra och anskaffande av in- och utländska tidningar och tidskrifter.

Läsesalongens boksamling kommer att övertagas av det blivande stadsbiblioteket.

Bromma församlings folkbibliotek.

Stadens bidrag år 1927: 600 kr.

Rörande bibliotekets organisation och förhållanden i övrigt se sid. 363.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1927: 2,300 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som t. o. m. år 1918 utsåg bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket underinseende av skolöverstyrelsen, som även utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu 44,887 nummer, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället. Det är inrymt i nya ämbetsverksbyggnaden, Hantverkaregatan 19, och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar 11—12,30 samt 6,30—8,30 e. m. Antalet besök uppgick år 1926 till 2,822 och antalet hemlån till 3,124, fördelade på omkring 470 låntagare.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter även statsbidrag.

Svenska skolmuseet.

Stadens bidrag år 1927: 1,200 kr.

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alltiämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som vid högre allmänna läroverk och högre flickskolor.

Museet har sedan åtskilliga år tillbaka anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel i för ändamålet förhyrda lokaler

(jfr nedan). Under de senare åren hava vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skioptikon- och kinematografiska föreläsningar (jfr ovan sid. 183).

Under hösten 1926 har skolmuseet inflyttat i nya lokaler, som upplåtits för museet i statens nya ämbetsverksbyggnad, Hantverkaregatan 19. Museets skolfilmavdelning är inrymd i förhyrd lokal, Idungatan 1 A.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoleledningen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoleledningen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten, av Sveriges allmänna folkskollärareförening samt av flick- och samskoleföreningen.

Dövstumföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1927: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstumma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Katarina Bangata 9, 1 tr.). Biblioteket omfattar f. n. 632 band.

För anordnande av lärokurser och föreläsningar erhåller föreningen bidrag från staten och från första dövstumskoldistriktets styrelse.

Svenska dövstumläraresällskapet.

Stadens bidrag år 1927: 200 kr.

Svenska dövstumläraresällskapet, som stiftades år 1877 av lärare vid Manilla dövstuminstitut, har till ändamål att främja dövstumundervisningen i Sverige, att arbeta för enhet och god anda inom lärarkåren samt för förbättring av lärarens och den dövstummes ställning i allmänhet. Sällskapet har kretsavdelningar inom vart och ett av landets sju dövstumskoldistrikt. I spetsen för sällskapet står en centralstyrelse av sju medlemmar, en för varje krets. Av sällskapet utgives under samarbete med Norges och Danmarks dövstumslärare »Nordisk tidskrift för dövstumskolan», som utkommer en gång i månaden, samt av sällskapet ensamt »Nyttidning för Sveriges dövstumma», med i regel 20 nummer årligen.

Stadens bidrag, som är avsett att ställas under skolöverstyrelsens förvaltning och användas till anskaffande av för dövstumma fattbar litteratur, utgår under förutsättning, att sällskapet härför jämväl erhåller statsbidrag.

För budgetåret 1926/1927 utgår statsbidrag med 2,000 kr., varjämte sällskapet åtnjuter bidrag från vissa landsting och städer, som ej deltaga i landsting.

Kungliga teatern.

Stadens bidrag år 1927: 100,000 kr.

Genom kungl. förordningar den 21 dec. 1923 stadgades, att nöjesskatteförordningen icke skulle äga tillämpning å nöjestillställningar, anordnade av kungliga teatern eller kungliga dramatiska teatern i Stockholm å lokaler, som för resp. teatrars verksamhet stadigvarande begagnas, samt att vid sådana nöjestillställningar i stället skulle uttagas en nöjesskatten motsvarande afgift, vilken skulle av statsverket användas till främjande av de kungliga teaterns verksamhet. Vid 1924 års riksdag väcktes förslag om ytterligare bidrag av Stockholms stads nöjesskattemedel till kungliga teatern; dessa blevo emellertid av riksdagen avslagna bl. a. med hänsyn till en från staden uttryckt önskan, att, om kommunalt bidrag till kungliga teaterns verksamhet vore önskvärt, en direkt framställning härom borde göras till staden och staden lämnas möjlighet att i vanlig ordning pröva densamma.

Sedan kungliga teaterns styrelse därefter hos stadsfullmäktige hemställt om ett årligt understöd, beslöt stadsfullmäktige den 19 jan. 1925 att lämna kungliga teatern ett årligt bidrag av 100,000 kr., under villkor att det ordinarie statsanslaget utgår med nuvarande belopp (150,000 kr.).

Stadens bidrag är avsett att utgå under ett antal år framåt, förslagsvis en femårsperiod, varefter skall undersökas, huruvida förutsättningar för ett fortsatt kommunalt bidrag föreligga.

Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1927: 75,000 kr.

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913, 1921 och 1924 kompletterade stadgar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag. Dessutom anordnas särskilda konserter för skolor och samt populära aftonkonserter till nedsatta priser. Föreningens verksamhet bedrivs sedan april 1926 i det nya konserthuset (jfr sid. 283).

Stadens bidrag avser spelåret 1926—1927 och utbetalas med 30,000 kr. vid 1927 års början och med 45,000 kr. efter vårterminens slut, sedan räkenskaperna för det gångna arbetsåret avslutats, under följande villkor:

a) att föreningens verksamhet bedrivs efter i huvudsak samma plan och samma omfattning som under verksamhetsåret 1925—1926;

b) att vid verksamhetens finansiering vidta-

gas sådana åtgärder, att de till föreningens förfogande ställda lotterimedlen icke förbrukas förr, än enligt vad föreningen i sin ansökan om kommunalt bidrag hade beräknat;

c) att verksamheten skall vara understadskontroll, stadskollegiet kan finna lämplig;

d) att föreningen till kollegiet avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämplig arbetsår;

e) att biljettprisen icke må sättas högre än: vid söndagskonsert: 491 platser å 75 öre, 761 platser å 1,50 kr., 200 platser å 2 kr. och 280 platser å 2,50 kr. samt vid vardagskonsert: 491 platser å 1,50 kr., 321 platser å 2,50 kr., 440 platser å 2,75 kr., 200 platser å 3,50 kr. och 280 platser å 4,50 kr.; samt

f) att förutnämnda biljettpris nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvideras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1927: högst 13,500 kr.

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikaftnar, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Stadens bidrag utgår dels med 2,000 kr. för anordnande under arbetsåret 1926—1927 antingen i konserthusets stora sal av en körkonsert med orkester eller ock i dess lilla sal av två körkonserter med flygelackompanjement, dels med 11,500 kr. för anordnande under samma tid av minst 28 musikaftnar i konserthusets lilla sal, allt under villkor: att biljettpriset vid både konserter och musikaftnar icke sättes högre än en krona, och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda.

Friluftsmusik.

Stadens anslag år 1927: 44,000 kr.

Ifrågavarande anslag utgår till anordnande av friluftskonserter i stadens parker m. fl. ställen. Verksamheten handhaves av drätselnämnden (se vidare ovan sid. 72).

Skansen.

Stadens bidrag år 1927: 40,000 kr.

Skansens friluftsmuseum, som tillkom på initiativ av dr A. Hazelius och invigdes den

**Understödda in-
stitutioner.** 11 okt. 1891, har till uppgift att giva dels en bild av Skandinavien sten-, växt- och djurvärld, dels även en inblick i det materiella och andliga livet, sådant det levats och leveres av folket i Norden. Skansen utgör ett annex till Nordiska museets på Djurgårdsslätten belägna kulturhistoriska och etnografiska inomhusmuseum samt lyder närmast under Nordiska museets nämnd, som består av sju personer, av vilka en utses av kungl. maj:t.

Stadens bidrag utgår för år 1927 under villkor: 1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelse över Nordiska museets förvaltning insändas till stadskollegiet; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoleledningen årligen 2,250 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till värltardade lärjungar till ett antal av 1,750 inom folkskolans högre klasser samt 500 inom högre folkskolorna och kommunala mellanskolorna; 4) att Skansen på rekvisition av rektor för såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 september, att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland värltardade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person.

Svenska trafikförbundet.

Stadens bidrag år 1927: 10,000 kr.

Förbundet, som inrättades år 1902 under namn av turisttrafikförbundet, erhöi år 1921 namnet svenska trafikförbundet. Förbundet omorganiserades år 1924. Det har till uppgift att arbeta för utveckling av resandetransporten inom Sverige med arbetet huvudsakligen inriktat på turisttrafik från utlandet. I detta syfte driver förbundet särskilt i utlandet en omfattande propaganda för resor till och i Sverige samt söker att genom utgivande av publikationer och genom anordnande av föreläsningar om Sverige ävensom genom annonsering och spridande i utlandet i bety-

dande omfattning av biograffilmer, skioptikonbilder, fotografier samt tidsningsartiklar verka för utbredande av kännedom om vårt land. Förbundets ekonomi är i huvudsak grundad på inkomster av medlemsavgifter och bidrag från turisttrafikförbundets restaurantaktiebolag. Svenska trafikförbundets expedition är belägen Vasagatan 12.

Stadens bidrag utgår under villkor, att det samma uteslutande användes till publikationer och filmer, som beröra Stockholm, samt att redovisning härför årligen lämnas.

Anstalter för sjukvård m. m.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 285.)

Stadens bidrag år 1927: 57,500 kr.

Av anslaget utgår 7,500 kr. stadens ordinarie bidrag till sjukhuset och återstoden utgår som tillfälligt anslag för täckande av kostnaden för sjukhusets drift, att av sjukhuset disponeras i mån av behov.

Dessutom disponeras för bestridande av sjukhusets utgifter för år 1927 den allmänna sjukvårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut för år 1926 utgår med 50 öre för man och 25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger mantalspenningar (beräknad behållning härav c:a 81,000 kr.).

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens ordinarie bidrag år 1927: högst 26,400 kr.; dessutom extra bidrag för år 1927: 101,000 kr. (förslagsanslag).

Vårdanstalten, som inrättades år 1854 och är belägen Polhemsgatan 30, har 134 ordinarie platser, vartill kommer att den polikliniska verksamheten vid sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är Stockholms största barnsjukhus.

Stadens ordinarie bidrag till vårdanstalten samt till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplåtas för medellösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplåtas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar nämnden meddelande om beläggningen. Stadens extra bidrag för år 1927 utgår — i den mån hälsovårdsnämnden så prövar erforderligt — till täckande av för år 1926 beräknad brist i anstaltens driftkostnader.

Vårdanstalten åtnjuter jämväl bidrag av Stockholms läns landsting för å anstalten vårdade medellösa barn med hemortsrätt inom Stockholms län.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens ordinarie bidrag år 1927: högst 25,000 kr.; dessutom extra bidrag för år 1927: 5,000 kr. (förslagsanslag).

Barnsjukhuset Samariten tillhör en år 1888 bildad förening, vilken år 1890 började sin verksamhet i en i Maria församling förhård lokal och sedan år 1909 disponerar egen byggnad, Ringvägen 21, för vilken staden upplåtit tomt (jfr sid. 330). Sjukhuset har 54 platser, huvudsakligen avsedda för invärtes och ögonsjuka barn i åldern 6 månader till 12 år. Staden har kostnadsfritt upplåtit tomt för sjukhuset, under villkor bl. a. att minst tre fjärdedelar av platserna å allmän sal skola vara tillgängliga för fattiga barn, tillhörande Stockholms kommun.

Stadens ordinarie bidrag utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor för granskning av dess förvaltning. Stadens extra bidrag för år 1927 utgår — i den mån hälsovårdsnämnden så prövar erforderligt — till täckande av för år 1926 beräknad brist i sjukhusets driftkostnader.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1927: 6,000 kr.

Föreningen (S(œurs) de C(harité), som bildades år 1875, har till ändamål att lindra nöd och sjukdom bland barn och gamla.

Stadens bidrag utgår till föreningens barnsjukhem, som ursprungligen inrättades år 1892 och år 1908 inflyttade i egen, för ändamålet uppförd byggnad å av Stockholms stad upplåten tomt i Stadshagen (jfr sid. 330). Vid hemmet mottagas intill 25 fattiga barn från Stockholm med omnejd i åldern 2—6 år, vilka äro klena, vanvårdade eller lida av engelska sjukan e. d. Vården är i regel kostnadsfri.

Såsom villkor för stadens bidrag gäller, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi skall överlämnas till barnavårdsnämnden.

Föreningen Margarethahemmet.

Stadens bidrag år 1927: 12,000 kr.

Föreningen bildades år 1890 för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn. För detta ändamål inrättades år 1892 en anstalt vid Mariehäll, vilken sedermera flyttades först till Åkeshov och därefter, år 1915, till Knivsta. Anstalten, som numera kan mottaga över 80 fallandesjuka sinnesslöa barn, varav i regel närmare hälften är från

Stockholm, omfattar dels en vårdanstalt för obildbara, dels en skolavdelning, dels ock ett arbets-hem för bildbara.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck.

(Jfr sid. 331.)

Stadens bidrag år 1927: 5,000 kr.

Konvalescenthemmet var ursprungligen förlagt till Viby gård, Norrsviken, men sedan det år 1917 övertagits av Stockholms centrala diakoniråd, förflyttades hemmet till den för ändamålet inköpta egendomen Ribbingebäck i Uppland (postadress: Järlåsa).

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bliva fullt arbetsföra. De tillgängliga platserna å hemmet äro omkring 40, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga 20.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna övertaga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 331).

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

(Vanföoreanstalten i Stockholm.)

Stadens bidrag år 1927: 2,000 kr. (jfr även nedan under polikliniker).

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål »att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »Vanföoreanstalten i Stockholm», som inrymtes i föreningens för ändamålet ombyggda fastigheter Grevturegatan 59—61. Anstalten omfattar poliklinik (jfr nedan), klinik med ortopedisk bandageverstad (sedan 1921 karolinska institutets ortopediska klinik), arbetsskola (med intill 3- å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen tre gånger i veckan, avgiftsfritt. Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för

**Understödda in-
stitutioner.** 110 elever, av vilka 94 kunna erhålla bostad i elevhemmet. År 1923 har föreningen inköpt fastigheten Grevturgatan 63, i vilken är inrymd anstaltens nya bandage- och protesverkstad m. m. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett skol- och uppfostringshem i Lidingö, avsett dels för vanföra barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnämnden. Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1927: 49,955 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 10,700 kr.

Stadens bidrag till polikliniken för barnsjukdomar vid Norrtullsgatan: 7,455 kr.¹⁾

Stadens bidrag till vanförestaltens i Stockholm poliklinik: 3,000 kr. (se ovan).

Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 5,000 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt poliklinikerna å Södermalm (vid Folkungagatan) och å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 128).

Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1927: 16,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolade, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (6,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (4,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling» (4,000 kr.) och »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms och S:t Görans församlingar» (2,000 kr.). Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med kontanta belopp, dels genom avlönande av föreningarnas sjuksköterskor.

Bidrag från vissa församlingar utgå jämväl till övriga, icke av staden understödda sjukvårdsföreningar, nämligen »Föreningen för

sjukvård i fattiga hem» (inom Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes församlingar), »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Östermalms församlingar», »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Maria och Högälids församlingar» samt »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Katarina församling». Till största delen uppehållas emellertid sjukvårdsföreningarnas verksamhet genom räntor å donationer och kontanta bidrag av enskilda.

Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Stadens bidrag år 1927: 18,000 kr.

Föreningens ändamål är att utöva dispensärverksamhet för psykiskt sjuka samt att hjälpa på sjukhusen vårdade sinnessjuka att tillvarata deras ekonomiska och juridiska intressen. Föreningen biträder jämväl hälsovårdsnämnden och barnvårdsnämnden med erforderliga förundersökningar vid utackordering av lindrigt sinnessjuka i s. k. familjevård (se ovan sid. 126). Föreningen har anställt en kurator samt två läkare jämte biträde till föreningens byrå, vilken är öppen å serafimerlasarettet måndagar och torsdagar 3,30—4,30 e. m.; kurator, fröken Gertrud Rodhe, träffas dagligen, Östermalmsgatan 11. — Sekreterarens adress är: d:r Billström, Kungsgatan 62.

Stadens bidrag utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

Föreningen åtnjuter även bidrag av Stockholms läns landsting.

Anstalter för socialt arbete, understöds- och hjälpverksamhet m. m.

Centralförbundet för socialt arbete.

Stadens bidrag år 1927: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöto sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »Centralförbundet för socialt arbete». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade sociala upplysningsbyrån, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 5,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom utgivande av publikationer, verkställande av ut-

¹⁾ Av ifrågavarande anslag får enligt stadfullmäktiges beslut ett belopp av 1,200 kr. användas för anställande av en amanuens vid karolinska institutets pediatrika poliklinik å kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

redningar och undersökningar, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc.

Biblioteket och upplysningsbyrån, Myntgatan 4, 2 tr., äro öppna alla vardagar 12—3.

Stadens anslag utgår till bestridande av kostnaderna för det på initiativ av förbundet upprättade socialpolitiska och kommunala institutets bibliotek och åskådningsmateriel (se även sid. 276 och 300).

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1927: 1,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1905, har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän samt förevisningar av arbetarskyddsfilm, varjämte föreningen utger en publikation *Arbetarskyddet*. Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söckendagar (atom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar 5—8 och söndagar 1—3.

Föreningen åtnjuter statsbidrag.

Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1927: 1,000 kr.; dessutom tillfälligt bidrag 4,000 kr. (se nedan).

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholförägan. Detta sker dels genom anordnande av mera populära, för alla tillgängliga s. k. allmänna upplysningskurser (intill år 1927 inalles 134), dels genom förmedling av statsunderstödda föreläsningar i alkoholförägan samt därmed sammanhängande hygieniska och sociala spörsmål, dels genom anordnande av sociala och hygieniska fortbildningskurser för lärare m. fl., dels ock genom anordnande av allmänna utbildningskurser för präster och predikanter, studie- och ungdomsledare m. fl. Vidare utgives centralförbundets organ *Tirfing*, tidskrift för nykterhetsfrågans studium, litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (centralförbundet för socialt arbete,

föreningarna för arbetarskydd och för tuberkulosisens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholförägan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande.

Stadens ordinarie bidrag utgår till den av förbundet anordnade nykterhetsutställningen. För år 1927 hava stadsfullmäktige därjämte beviljat ett belopp av 4,000 kr. såsom bidrag till förbundets 135:e allmänna upplysningskurs, vilken ägde rum i Stockholm den 27 febr.—6 mars 1927.

Från staten åtnjuter centralförbundet bidrag till förbundets allmänna verksamhet, till föreläsningarna, till utgivande av tidskriften, till centralbiblioteket samt dessutom tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel.

Från landsting och kommuner erhållas anslag till de allmänna upplysningskurserna.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunneln 19 A och B, 1 tr., och öppna 10—6 alla vardagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

Sjukkassor.

(Jfr sid. 288.)

Stadens bidrag år 1927: till centralsjuk-kassan Vänfast-Stockholm: 175,000 kr.; till övriga registrerade sjuk-kassor: 35,000 kr.

Av i Stockholm befintliga registrerade sjuk-kassor¹⁾ äro 30 med omkring 90,000 medlemmar sammanslutna till Stockholms registrerade sjuk-kassors centralförsamling (expedition: Klara norra kyrkogata 26).

Stockholms registrerade sjuk-kassor hava sedan år 1909 förutom statsbidrag jämväl åtnjutit kommunalt bidrag till sina förvaltningskostnader. Då emellertid den starka decentralisationen medförde oproportionerligt höga förvaltningskostnader, beslöt stadsfullmäktige den 28 april 1924 en väsentlig omläggning av grunderna för stadens bidrag till sjuk-kassorna, att gälla under förutsättning att en sammanslagning av dessa till en centralkassa med minst 50,000 medlemmar komme till stånd. I anledning härav sammanslöt sig i oktober 1925 sjuk-kassan Vänfast och

¹⁾ Vid 1926 års ingång funnos i Stockholm inalles 65 lokala registrerade sjuk-kassor med tillsammans 117,803 medlemmar. I Stockholm finnas därjämte ett stort antal medlemmar i hela landet omfattande rikssjuk-kassor.

Understödda institutioner. 15 andra registrerade sjukkassor till en kassa, benämnd *centralsjukkassan Vänfast-Stockholm*. Kassans stadgar, som registrerades den 31 dec. 1925, ansluta sig till de av stadsfullmäktige antagna ändrade grunderna och villkoren för kommunens bidrag. Den nya centralsjukkassan, som har omkring 54,000 medlemmar, trädde i verksamhet den 1 mars 1926.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 nov. 1925, att fr. o. m. år 1926 kommunalt bidrag skulle utgå till den nämnda centralsjukkassan enligt följande grunder:

Det kommunala bidraget utgår dels med högst 3 kronor årligen för varje i Stockholm mantalsskriven medlem, som sjukkassan äger vid årets början, dels ock i form av nedsättning med 20 % av den gällande avgiften för vård å allmänt rum för i Stockholm mantalsskriven medlem av sjukkassan, som å sådant rum vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad plats å staden icke tillhörig vårdanstalt, och som icke i annan ordning erhållit nedsättning av avgiften, under följande villkor.

1. Sjukkassan skall stadgenligt vara förpliktad att till medlem, som varit sjuk minst sju dagar, utbetala sjukhjälp, så länge sjukdomen varar. Sjukhjälpen skall utgå *dels* till vuxna medlemmar med lägst 1 krona 50 öre och högst 8 kronor per dag minst 180 dagar under loppet av tolv på varandra följande månader samt under sammanlagt minst 540 dagar, dock att medlem, som uppnått 45 års ålder, därefter må uppbära här angivna högre sjukhjälp under tillhoppa 540 dagar; i övrigt med lägst 1 krona och högst 4 kronor per dag, *dels ock* till barn, som icke uppnått 15 års ålder, med lägst 90 öre per dag.

2. Sjukkassans förvaltningskostnader under föregående år må ej hava överstigit 4 kronor per medlem.

3. Av medlem, som är mantalsskriven i annan kommun än Stockholm, skall sjukkassan uttaga en särskild förvaltningsavgift, motsvarande stadens bidrag per medlem.

4. Staden äger rätt att genom en av stadsfullmäktige utsedd revisor deltaga i granskningen av sjukkassans räkenskaper och förvaltning (jfr sid. 288).

5. Efter anmodan tillhandagår drätselnämnden vid förvaltningen av sjukkassans fonder.

6. Sjukkassan skall för sjuk medlem, som vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad vårdplats å staden icke tillhörig sjukvårdsanstalt, av den å vårdtiden belöpnade sjukhjälpens innehålla och till stadens vederbörande myndighet inbetala så stor del, som motsvarar den sjukhusavgift, den sjuke kan vara skyldig att erlägga.

7. I fråga om understödd kassas organisation, stadens kontroll över dess verksamhet samt sättet för det kommunala bidragets utbetalande skola gälla de särskilda föreskrifter, som av stadsfullmäktige eller av vederbörande förvalt-

ningsmyndighet efter stadsfullmäktiges bemyndigande utfärdas.

8. För övrigt skola i tillämpliga delar iakttagas de föreskrifter, som angivas i kungl. kungörelse den 11 oktober 1920 angående statsbidrag till sjukkassor.

Därjämte har staden förbundit sig att under en övergångstid av 30 år lämna bidrag till täckande av eventuellt uppkommande brist inom de särklasser för medlemmar över 70 år, som inrättas inom centralsjukkassan.

Kommunalt bidrag enligt nu nämnda grunder skall enligt stadsfullmäktiges beslut fr. o. m. år 1926 utgå endast till centralsjukkassan, under det att de registrerade, statsunderstödda sjukkassor, som icke anslutit sig till nämnda kassa, i fortsättningen icke kunna påräkna något bidrag av staden till sin verksamhet. Under åren 1925—1926, som betraktats som övergångsår, hava dock dessa utanför stående sjuk-kassor erhållit kommunalt bidrag enligt i huvudsak samma grunder, som förut varit gällande för stadens bidrag till sjukkassor, dock med högst hälften av tidigare bestämda belopp. Jämväl för år 1927 skola, enligt beslut av stadsfullmäktige, de sjukkassor, vilka äro anslutna till Stockholms registrerade sjuk-kassors central-församling och icke i annan ordning åtnjuta kommunalt bidrag samt i övrigt uppfylla de fordringar, stadsfullmäktige uppställa, erhålla bidrag av staden enligt de grunder, som fastställts för bidrag under åren 1925 och 1926 till utanför centralsjukkassan stående kassor. Dessa grunder äro följande:

1. Till sjuk-kassa utgår bidraget med 10 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under närmast föregående år kassan utbetalt kontant sjukhjälp till i Stockholm mantalsskriven medlem med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande av att bidrag för året till sjuk-kassa icke understiger 15 öre eller överstiger 60 öre, beräknat för varje i Stockholm för år 1924 mantalsskriven medlem.

2. Till fortsättningskassa utgår bidraget dels i förhållande till det antal avgiftspliktiga i Stockholm mantalsskrivna medlemmar, kassan under närmast föregående år ståde haft, med 15 öre för varje medlem, dels ock med 20 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken kassan under närmast föregående år till i Stockholm för samma år mantalsskrivna medlemmar utbetalt sjukhjälp med minst 90 öre för dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock att kassans sammanlagda bidrag av staden må uppgå till högst 50 öre för varje i Stockholm mantalsskrivna medlem av kassan.

Till bestridande av kostnaderna under år 1927 för kommunalt bidrag till sjuk-kasseväsendet enligt ovannämnda grunder har i 1927 års stat uppförts anslag dels till centralsjukkassan med 175,000 kr., dels till de utanför centralkassan stående sjuk-kassorna med 35,000 kr.

Registerbyrån för understöd och pensioner.

Storkyrkobrinken 11, St.; expeditionstid: 9,30—3,50 (lördagar 9—2); t. 154 39.
Stadens bidrag år 1927: 6,000 kr.

Registerbyrån, som inrättades år 1911 av föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.), hartill ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och enskilda understödsföreningar gemensamt register över understödstagare och pensionärer.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandaga med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Sedan år 1923 står registerbyrån under ledning av en särskild styrelse av fem personer, av vilka två utses av F. V. O. och två av fattigvårdsnämnden, som skall bereda ordförandena i stadens pensionsnämnder tillfälle att föreslå den ene av dessa sistnämnda; den femte utses av de sålunda utsedda fyra ledamöterna.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraftträdande införas i registret även uppgifter över pensions- och understödstagare i Stockholm samt meddelas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder. Sedan stadsfullmäktige år 1919 anslagit för ändamålet erforderliga medel, åtog sig F. V. O. därjämte att upprätta och handhåva ett register, gemensamt för de olika pensionsnämnderna. Denna gren av verksamheten har emellertid numera upphört i och med inrättandet år 1926 av en särskild upplysnings- och registerbyrå för pensionsnämnderna (jfr sid. 169).

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade. Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1924 utgivna tredje upplagan av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade».

Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1927: 5,500 kr.

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börda för den

mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks-händelse eller andra orsaker råkat i tillfällig fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Föreningens verksamhet utövas, under ledning av en centralkommitté som överstyrelse, genom särskilda skyddsföreningar och arbetsföreningar i de olika församlingarna. Föreningens sekreterare-expedition är belägen Lilla Bältgatan 10, 1 tr. Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag är avsett för arbetsföreningarnas verksamhet.

Föreningen Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1927: 2,000 kr.

Föreningen Skyddsvärnet, som bildades år 1910, har till ändamål »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anordnande av platsförmedling, räddningsarbete bland alkoholister, anställande av förundersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt tillsyn och övervakning efter domens avkunnande, därvid samarbete äger rum med fångvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat ett inackorderingshem och en skrivbyrå. Föreningens expedition, Lästmakaregatan 6, är öppen 9—5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till stadskollegiet avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter även statsbidrag.

Sällskapet Stockholms stadsmission.

Stadens bidrag år 1927: till mottagningsbyrån 3,000 kr., till arbetshemmet 1,500 kr., till inackorderingshemmet 1,000 kr. (jfr även sid. 306).

Sällskapet Stockholms stadsmission, som bildades år 1853, har till ändamål att bedriva evangeliseringsarbete i förening med social hjälpverksamhet bland de lager av Stockholms befolkning, där den andliga och sociala nöden är störst. Så småningom hava de sociala arbetsuppgifterna alltmer trätt i förgrunden och denna gren av verksamheten erhållit en allt större omfattning. I stort sett är denna sistnämnda verksamhet fördelad på följande huvudgrenar:

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.**

Understödda in-stitutioner.

1) omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män, 2) omhändertagande av värlösa gossar och sedligt försummade ynglingar (barnhemmet Boxtorp i Södermanland), 3) beredande av uppfostran åt sedligt försummade flickor (lanthemmet och husmodersskolan för flickor å Edesta i Södermanland; jfr sid. 306), 4) beredande av vila åt obemedlade, kläna arbetarhustrur och ensamstående kvinnor (å trenne stadsmissionen tillhöriga vilohem vid Edesta och Stenfasta).

Stadsmissionens verksamhet för omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män är sedan år 1913 centraliserad till stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, belägen i stadsmissionens centralbyggnad, Stortorget 3—5 och Svartmangatan 7. Byrån hålles öppen vardagar kl. 10—12. Byråns syfte är att bedriva hjälpverksamhet bland nödställda och hemlösa män på ett sådant sätt, att tiggeri och lättgolv motarbetas och arbetsvilligheten väckes och befrämjas. I detta syfte har byrån upprättat ett register över hjälpsökande, vilka anlitat byrån alls sedan oktober 1914, samt ombesörjer platsförmedling för mindre väl rekommenderad arbetskraft. Verksamheten omfattar vidare bl. a. beredande av tillfälliga nödhjulsarbeten åt arbetslösa i avvaktan å varaktigare arbetsanställning dels i centralbyggnadens källare, dels å arbetshemmet å Kungsholmen (se nedan), beredande av bostad åt yngre män å inackorderingshemmet (se nedan), billig eller kostnadsfri utspising å stadsmissionens nykterhetsrestaurant m. m. Enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden utövar stadsmissionen jämväl genom en konsulent en övervakande verksamhet över de män, vilka äro intagna å det av staden år 1926 inrättade arbetshärbärgat i Sivertska kasernen (se sid. 290).

I stadsmissionens arbetshem, som inrättades år 1888 och är beläget Kungsholmsgatan 70 & 74, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätas med vedhuggning och dylikt. Vistelsen å hemmet är avsedd att endast vara tillfällig under väntan på fast arbete. Arbetslösa, vilka till följd av nedsatt arbetsförmåga ej hava utsikt att erhålla arbete, intagas ej å hemmet utan hänvisas till vårdhemmet Högalid. Jämte viss kontant avlöning erhålles å arbetshemmet kost, logi och underkläder. Högst 40 män kunna samtidigt mottagas å hemmet.

Stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, vars verksamhet påbörjades år 1910, har till uppgift att bereda god och billig bostad åt ogifta, företrädesvis yngre arbetare, vilka eljest skulle vara hänvisade att bo på s. k. härbärgen eller innebo i familjer. Hemmet, som är inrymt i stadsmissionens centralbyggnad vid Stortorget, har plats för 37 personer. Hyresavgifterna, inberäknat värme, lyse, städning och sängkläder, äro för enklrum 50 kr. och för delat rum 30—35 kr. i månaden.

Stadens bidrag utgår *dels* med 3,000 kr. att efter fattigvårdsnämndens beprövande användas till understöd åt stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, *dels* med 1,500 kr. till stadsmissionens arbetshem, under villkor att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer, *dels* med 1,000 kr. till stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, under villkor att stadskollegiet äger över verksamheten utöva den kontroll, som befinnes lämplig.

Beträffande stadens bidrag till stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta se sid. 306.

De blindas förening u. p. a.

Stadens bidrag år 1927: högst 13,200 kr.; dessutom 500 kr. till De blindas veckoblad.

De blindas förening, som bildades år 1889, har till uppgift att stödja blinda i deras strävan till självförsörjning. I sina hus, Majorsgatan 11 och 12, har föreningen inrättat en borstbinderiverkstad, en borsträfabrik och en korgmakeriverkstad samt en försäljningsbod. Vid verkstäderna äga ett 60-tal blinda fast anställning. Därjämte upprätthåller föreningen ett hantverkshem för blinda kvinnor, Klara östra kyrkogata 3, där undervisning i korgmakeri meddelas, och en skrivbyrå, Nybrogatan 23. De blindas förening har även ett bibliotek i blindskrift, f. n. omfattande omkring 10,500 band, varav blinda kunna erhålla boklån gratis och fraktfritt. Föreningen utger vidare den i blindskrift tryckta tidningen *De blindas veckoblad*, vilken lämnas gratis till läskunniga blinda. Slutligen har föreningen en sjukkaskefond för beredande av sjukhjälp åt blinda, som genom eget arbete bidraga till sitt uppehälle. Flertalet av föreningens medlemmar äro blinda och av dess tio styrelseledamöter skola minst fem vara blinda. En styrelseledamot tillsättes av kungl. maj:t.

Av stadens bidrag utgår högst 13,200 kr. till de av föreningen anordnade borstbinderi- och korgmakeriverkstäderna samt till hantverkshemmet för blinda kvinnor och 500 kr. till *De blindas veckoblad*. Det förstnämnda anslaget utgår, under villkor att driften vid verkstäderna och hantverkshemmet upprätthålles utan avbrott hela året, med 300 kr. för varje i Stockholm hemortsberättigad, manlig eller kvinnlig arbetare, därest arbetarens sysselsatts hela året och med proportionellt minskat belopp, därest vederbörande varit sysselsatt endast en del av året. Anslaget utbetalas genom fattigvårdsnämnden vid årets slut, sedan redogörelse över verksamhetens omfattning till nämnden ingivits.

De blindas förening åtnjuter ett årligt statsbidrag av 100,000 kr. samt dessutom för *De*

blindas veckoblad bidrag med omkring 5,000 kr. från landsting och städer, som ej deltaga i landsting.

Värme- och läsestugor.

Stadens anslag år 1927: 10,000 kr.¹⁾

Beträffande denna verksamhet, som handhaves av fattigvårdsnämnden och närmast av expeditionen för asylerna för husvilla, se sid. 154.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Stadens hyresbidrag år 1927: 1,000 kr.

För att i någon mån motverka inneboende-systemet och bereda billig och hemtrevlig bostad åt ensamtstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljéer o. s. v. bildades 1898 föreningen Hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 30, vilket tvenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79, somhösten 1910 flyttades till Katarina Bangata 33 B, och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B (numera Tomtebogatan 19). Föreningen bereder nu bostad åt 80 personer. Arbeterskorna betala i dessa hem en hyra av 16—20,50 kr. i månaden för delat möblerat rum med linne och sängkläder, läkarvård och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. För ensamt rum är priset 20—28,50 kr. För värme betalas dessutom 3, 3,50 eller 4,50 kr. i månaden under tiden okt.—maj. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidingar och symaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna och andra arbeterskor.

Bidraget utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag inrättade hemmet (Tomtebogatan 19) med minst 14 platser, och att stadskollegiet äger över föreningens verksamhet utöva den kontroll, som befinnes lämplig.

Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

Stadens bidrag år 1927: 1,000 kr.

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lungsjuka arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av 12), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att innebo hos andra. Dessutom har hemmet av stadens understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts för deras understödstagare, medan dessa väntat

på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster som regel icke äro fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhålles möblerad bostad, värme, lyse och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnämnden. Dessutom erhåller hemmet bidrag från föreningen Majblomman.

Hemmet för arbetssökande kvinnor.

Stadens bidrag¹⁾ år 1927: 2,900 kr.

Hemmet, vars ändamål är att bereda tillfälligt billig bostad åt arbetssökande kvinnor samt i möjligaste mån bistå dessa med råd, hjälp och anvisningar, är beläget Artillerigatan 31 och har 18 platser. Där mottagas arbetssökande, helst unga, kvinnor mot en avgift av 1,25 kr. per natt, för vilken avgift även erhålles morgonkaffe med bröd samt kvällsmat. Hemmet hålles öppet under tiden 1 sept.—1 juli. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Frälsningsarméns kvinnohärbarge.

Stadens bidrag år 1927: 8,000 kr.

Frälsningsarmén har alltsedan år 1901 i stadens fastighet, Rensgatan 30, haft ett härbarge, med uppgift att mottaga arbetssökande, husvilla kvinnor för tillfällig vistelse. På grund av den disponerade fastighetens rivning har verksamheten fr. o. m. år 1927 förflyttats till nya lokaler i en av frälsningsarmén för ändamålet inköpt fastighet, Luntmakaregatan 61, varest ett 50-tal platser stå till härbärgets förfogande.

För att möjliggöra för kvinnohärbärgets att efter flyttningen i oförändrad omfattning fortsätta sin verksamhet beslöto stadsfullmäktige den 26 april 1926 att från den tidpunkt, de nya lokalerna toges i bruk, bevilja ett bidrag till verksamheten för år 1927 efter 8,000 kr. per år, under villkor 1) att härbärgets anordnas för minst 45 platser och i överensstämmelse med hälsovårdsnämndens föreskrifter; 2) att minst 10 platser upplåtas utan kostnad, samt att fattigvårdsnämnden, polisen och stadens arbetsförmedling äga att företrädesvis anvisa klientelet till dessa platser; 3) att av övriga platser minst 10 tillhandahållas mot en avgift, som inklusive en första frukost icke överstiger 1 kr. per dygn, samt att avgiften för övriga platser inklusive en första frukost i regel icke överstiger 1,25 kr. per dygn; samt 4) att härbärgets ställes under fattigvårdsnämndens inspektion.

¹⁾ Därav 1,800 kr. beräknad hyra till fastighetsnämnden.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Understödda institutioner.

Stiftelsen Drottninghuset. Stadens bidrag år 1927: 7,500 kr.

Stiftelsen Drottninghuset har till uppgift att i sin fastighet i kv. Drottninghuset vid Johannes kyrkogård underhålla ett hem för ålderstigna kvinnor. Det nuvarande Drottninghuset uppfördes i slutet av 1600-talet av magistratens politiekollegium. Kostnaderna bestredes dels av kommunala medel, dels av medel, som för ändamålet donerats av olika personer, i främsta rummet Karl XI:s gemål Ulrika Eleonora. Inrättningen, som till en början mottog ett hundratals pensionärer, rymmer f. n. högst 43 platser. Enligt nu gällande reglemente för Drottninghuset, fastställt av kungl. maj:t den 11 maj 1883, handhaves inrättningens ledning av en direktion, utsedd av kungl. maj:t.

Med hänsyn till stiftelsens svaga ekonomi och till nödvändigheten att företaga en genomgripande reparation och inre omgestaltning av den gamla, kulturhistoriskt värdefulla byggnaden beslöt stadsfullmäktige den 19 maj 1924 dels att mottaga en erbjuden donation på 75,000 kr. till förmån för Drottninghuset samt uppdraga åt fattigvårdsnämnden att handhava donationens förvaltning, dels att förbinda sig att till stiftelsen lämna ett årligt bidrag av 6,000 kr. På hemställan av stiftelsens direktion beslöt stadsfullmäktige den 31 maj 1926 en förhöjning av det årliga bidraget till 7,500 kr.

Stadens bidrag utgår, så länge ränteavkastningen av donationen enligt donationsvillkoren tillfaller stiftelsen Drottninghuset, samt under förutsättning att minst 18 vårdplatser på Drottninghuset förbehållas personer med hemortsrätt i Stockholm.

Sällskapet »De gamlas vänner».

Stadens bidrag år 1927: 1,485 kr.

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade eller mindre bemedlade framtimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskele finnes plats för 95 pensionärer, dels halvpensionärer, dels betalande helpensionärer och dels fripensionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för upplåtelse av marken vid Enskele.

Föreningen Blomsterfonden.

Stadens bidrag år 1927: 8,295 kr.

Föreningen Blomsterfonden, som bildades år 1921, har till ändamål att genom medel, som inflyta i form av gåvor till minne av avlidna personer i stället för blommor vid deras begravning, eller genom donationer bereda bostäder åt behövande gamla (män, kvinnor eller äkta makar). Enligt stadgarna kan föreningen även till-

handahålla lägenheter till självkostnadspris på villkor, att lägenheten vid innehavarens död tillfaller fonden.

I anledning av framställningar från föreningen om kostnadsfri upplåtelse av tomter i kv. Sign å Norrmalm för uppförande därstädes av inalles fyra bostadshus med smålägenheter beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1924 och 29 juni 1925 på så sätt bifalla framställningarna, att fastighetsnämnden bemyndigades att till föreningen försälja ifrågovarande tomter mot räntefri revers å köpeskillingarna, samt att å fattigvårdsnämndens stat årligen skulle uppföras ett anslag, motsvarande räntan å de överenskomna köpeskillingarna, att götgöras fastighetsnämnden.

Föreningen har överlämnat de förvärfvade tomterna till ett för bostadshusens uppförande och förvaltning bildat bolag, aktiebolaget Blomstergårdar, i vilket föreningen är innehavare av flertalet aktier.

Blomsterfondens första bostadshus, Röda bergsgatan 1, invigdes den 22 sept. 1925. Det innehåller 69 lägenheter, därav 56 enrumsoch 13 tvårumslägenheter. Hyran för enrumslägenheterna är i regel 500 kr. per år. Hyresgästerna äro alla äldre, mindre bemedlade personer. De tre återstående bostadshusen, Röda bergsgatan 3, tillsammans rymmande 87 lägenheter, varav 15 tvårumsoch 72 enrumslägenheter, invigdes den 20 sept. 1926. Hyrorna variera mellan 450 och 1,100 kr. per år.

Asylen för fattiga barnaföderskor och deras barn.

Stadens bidrag år 1927: högst 4,000 kr. (jfr nedan).

Genom donationsmedel inrättades på 1860-talet en asyl för fattiga barnaföderskor och deras barn, avsedd att giva obemedlade mödrar och deras barn skydd under första tiden efter utskrivningen från barnbördshuset. Asylen omfattar tvänne avdelningar, den ena belägen å Norra Djurgården i en asylen tillhörig byggnad och avsedd för ifrån allmänna barnbördshuset utskrivna mödrar, och den andra, som samarbetar med södra barnbördshuset, inrymd i en förhyrd lokal i Prästgårdsgatan 31. Vid den norra asylen kunna samtidigt mottagas högst 15 mödrar med späda barn och vid den södra högst 19 mödrar med späda barn. Asylerna stå under förvaltning av direktionen över allmänna barnbördshuset.

Efter framställning från allmänna barnbördshusets direktion förklarade sig stadsfullmäktige den 20 mars 1924 villiga att lämna direktionen ett bidrag till hyra för nya lokaler för den södra avdelningen i en av staden år 1923 förvärfvad fastighet, som förut tillhört Malmqvistska barnuppfostningsinrättningen. Hyresbidraget skulle utgå med högst 4,000 kr. per år.

Då ifrågasvarande lokaler ännu icke kunnat upplåtas för asylén, utgår stadens bidrag t. v. icke.

Hemmet för ensamställda mödrar, Stadsgården 18 B.

Stadens bidrag¹⁾ år 1927: 4,800 kr.

Hemmet, som öppnades år 1912, var ursprungligen beläget Scheelegatan 8 men har numera flyttats till Stadsgården 18 B. Det har till uppgift att för mödrar, som genom sitt arbete måste försörja sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla barnet hos sig under goda hygieniska och etiska villkor. Plats finnes för 14 mödrar. Avgiften utgör 15 kr. i veckan, vari dock ej ingår kost för modern.

Föreningen »Barnavärn», Inge- marsgatan 12.

(Hem för ensamställda mödrar; jfr nedan.)

Stadens bidrag¹⁾ år 1927: 3,500 kr.

Föreningen Barnavärn har alltsedan år 1896 först i förhyrda lokaler och sedermera i egen byggnad på av staden upplåten tomt, Ingemarsgatan 12 (jfr sid. 330), haft ett s. k. daghem, avsett för ett 30-tal fattiga folkskolegossar. Då emellertid behovet av ett dylikt hem väsentligt minskats, beslöt föreningen år 1925 att åtminstone tills vidare ändra hemmet till ett hem för ensamställda mödrar med späda barn. Kostnaderna för härefter erforderliga ändringsarbeten bestredes delvis av staden.

Hemmet har till uppgift att möjliggöra för fattiga, ensamma kvinnor, företrädesvis ogifta och änkor, med späda barn att behålla dessa hos sig, samtidigt som mödrarna lämnas tillfälle att ägna sig åt förvärvsarbete. Avgiften för plats å hemmet är 10—20 kr. per vecka, beroende på i vilken utsträckning mödrarna intaga sina måltider i hemmet.

Hemmet har f. n. 12 platser, vilka efter undersökning i varje särskilt fall upplåtas av hemmets styrelse. Bland styrelsens ledamöter utses en av fattigvårdsnämnden.

Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

Stadens bidrag¹⁾ år 1927: 2,000 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkomna kvinnor, som självmant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet är ett år. Kvinnorna sysselsätts med husligt arbete, sömnad, vävnad, triåstickning m. m. Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Vita bandets upptagningshem, Under- stensgatan 26.

Stadens bidrag¹⁾ år 1927: högst 4,800 kr.

Hemmet, som upprättades år 1908, har till uppgift att omhändertaga vilsegångna kvinnor, som behöva skydd och hjälp, och bereda dem möjlighet att återgå till bättre förhållanden. Plats finnes för 8 personer samtidigt. Hemmet står i förbindelse med olika institutioner, däribland polissystrarna vid stadens poliskår, och har missionerande verksamhet å sjukhusen S:t Göran och Eira. Upptagningshemmet sorterar under och äges av Vita bandets norra och södra föreningar, vilka föreningars styrelser gemensamt utse hemmets styrelse.

Stadens bidrag utgår med 2 kr. per underhållsdag, dock högst 4,800 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, vari få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och husmoder samt för dem, som äga eller kunna antagas äga hemortsrätt utom Stockholm.

Anstalter för barnavård.

Svenska fattigvårds- och barna- vårdsförbundets barnavårdsbyråer.

Stadens bidrag år 1927: till huvudbyrån i Stockholm 7,800 kr.; till byrån i Brännkyrka 1,300 kr.

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmäna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 206.) Huvudbyrån har dessutom Stockholms stads barnavårdsnämndens uppdrag att i dess ställe på framställning av barnavårdsnämnder eller barnavårdsmän å andra orter söka fastställa faderskap, uppräta avtal, efterhålla försumliga föräldrar samt undersöka i Stockholm föreslagna fosterhem.

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i församlingshuset, Liljeholmen.

Stadens bidrag utgår med 3,900 kr. såsom understöd till huvudbyråns egen barnavårdsverksamhet, med 3,900 kr. såsom ersättning för bi-träde åt barnavårdsnämnden vid fullgörandet av

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.** vissa uppgifter enligt lagen om barn utom äk-
tenskap samt med 1,300 kr. till barnavårds-
byrån i Brännkyrka, allt under villkor att verk-
samheten skall vara underkastad den kontroll,
som barnavårdsnämnden må äga att bestämma,
samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats,
berättelse över verksamheten och dess ekonomi
överlämnas till barnavårdsnämnden.

Barnavårdsbyråns i Stockholm småbarnshem.

*Stadens bidrag år 1927: till småbarns-
hemmet Brännkyrkagatan 114 3,400 kr.;
till småbarnshemmet Vasalund 2,500 kr.*

Sedan stiftelsen Småbarnshem år 1926 över-
lämnat sina tillgångar till svenska fattigvårds-
och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stock-
holm (se ovan), har byrån jämväl övertagit för-
valtningen av ett av stiftelsen år 1911 inrättat,
med bidrag av staden uppehållet småbarnshem,
Brännkyrkagatan 114.

Detta hem, som disponerar ett till stiftelsen
skänkt hus å staden tillhörig tomt, mottager kvin-
nor med späda barn, som de själva amma (helst
förstföderskor). En del mödrar mottagas redan
före förlösningsen. Plats finnes för 10—11
mödrar och 18—20 barn. Mödrarna utföra alla
inom hemmet förekommande göromål. Varje mor
ammar och sköter sitt eget barn samt vårdar
dessutom vid behov ett annat barn. Extra
barn mottagas i mån av utrymme. Fattigvårds-
nämnden disponerar i mån av utrymme plat-
ser i hemmet och erlägger härför för varje
barn 2 kr. per dag eller 50 kr. per månad.

När stiftelsen Småbarnshem överlämnade
sina tillgångar till barnavårdsbyrån i Stockholm,
(se ovan), fogades härtill en föreskrift, att av-
kastningen, sedan viss del därav tillagts kapita-
let, skulle användas i främsta rummet till in-
rättande av ett barnhem. I enlighet härmed
har barnavårdsbyråns styrelse beslutat återupp-
taga en tidigare av stiftelsen Småbarnshem med
bidrag av Stockholms stad bedrivna verksamhet
i ett småbarnshem i Djursholm, vilket år 1919
nedlagts. I detta syfte har barnavårdsbyrån
fr. o. m. den 1 dec. 1926 öppnat ett nytt små-
barnshem i förhyrd lokal, Charlottenbergsvägen
20, Vasalund (i Solna). I detta hem mottagas
unga ogifta mödrar, som där under nio månader
efter barnsbörden få amma och sköta sina barn.
Å hemmet finnes plats för nio mödrar med barn
samt därjämte för tre extra barn. Fr. o. m.
år 1927 utgår kommunalt bidrag jämväl till
detta barnhem.

Stadens bidrag till ifrågakvarande tvenne små-
barnshem utgår under villkor, att verksamheten
underkastas den kontroll, som barnavårdsnäm-
nden äger att bestämma, samt att, sedan räk-
enskaperna för året avslutats, berättelse över verk-
samheten och dess ekonomi överlämnas till barna-
vårdsnämnden.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo (Sundbyberg.)

Stadens bidrag år 1927: 3,500 kr.

Hemmet har plats för 25 mödrar med barn
samt för 15 blivande mödrar. Mödrarna få
stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa
ammassas, men kunna, om de så önska, lämna
detsamma förr. De intagna, som icke erlägga
någon avgift, utföra inom hemmet förekomman-
de göromål samt deltaga i förfärdigande av ar-
beten, avsedda till försäljning.

Stadens bidrag utgår under villkor att verk-
samheten skall vara underkastad den kontroll,
som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att,
sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse
över verksamheten och dess ekonomi överlämnas
till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag från staten och
från vissa landsting.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn, Ingemars- gatan 9.

Stadens bidrag år 1927: 2,500 kr.

Hemmet har plats för 15 mödrar med barn
samt 7 blivande mödrar och arbetar efter samma
grunder som hemmet vid Skogsbo (se ovan).

Stadens bidrag utgår under villkor, att verk-
samheten underkastas den kontroll, som barna-
vårdsnämnden äger att bestämma, samt att,
sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse
över verksamheten och dess ekonomi överlämnas
till barnavårdsnämnden. Hemmet åtnjuter
även statsbidrag.

Föreningen Mjölkdroppen.

Stadens bidrag år 1927: 37,000 kr.

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkd-
droppen» sin verksamhet, som till en början uppe-
hölls av några intresserade personer men seder-
mera övertogs av en förening. Föreningen, som
bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda
barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov,
bereda tillfälle till erhållande av lämplig nä-
ring». Detta sitt syfte vill föreningen nå ge-
nom tillhandahållande av för späda barn pas-
sande mjölkblandningar under uppmärksam-
mande av digivningens bibehållande så vitt möj-
ligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar:
en för Katarina församling (fr. 1901), en för
Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm
(fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en
för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och
Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för
Brännkyrka församling (fr. 1914). Föreningens
sekreterare är dr C. Sundell, Götgatan 26.

Stadens bidrag, som utgår genom hälsovårdsnämnden, är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hitills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn. Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregående undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdroppe.

Stadens bidrag ¹⁾ år 1927: 500 kr.

Mjölkdroppen, belägen St Paulsgatan 37 (filial: Maria husmodersskola, Långholmsgatan 16 B; jfr sid. 306), har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgå till en med anstalten förenad »moders- och spädbarnspoliklinik». Dessutom har föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

Frälsningsarméns barnhärberge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag år 1927: 2,500 kr.

Barnhärbergets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 2—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Tomta barnhem.

Stadens bidrag år 1927: 3,000 kr.

Barnhemmet, som grundades år 1891, äges av stiftelsen Tomta barnhem. År 1915 uppfördes den nuvarande barnhemsbyggnaden i Djurs-holm, Vasavägen 41, med plats för 15 barn. Hemmet, som är ett upptagningshem för barn i åldern 2—14 år, mottager barn efter remiss av barnavårdsbyrån i Stockholm och i mån av utrymme även av barnavårdsbyrån i Solna. Djurs-holms fattigvårdsstyrelse disponerar jämlikt särskild överenskommelse 3 platser. För avgiften,

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

30 kr. per månad, ansvarar vederbörande barnavårdsbyrå.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag av Djurs-holms stad.

Diakonissanstaltens barnhem.

Stadens bidrag år 1927: 1,400 kr.

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserswerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor till församlings-, sjuk- och fattigvård. Den ägnar sig också åt vården om barn och ungdom. Vid Ersta har anstalten grundat sjukhus, sjukhem och ålderdomshem för uttjänta diakonissor. Anstaltens eget barnhem, Stjärnvik, är beläget i Gryts socken i Södermanland (adr. Stjärnhov). Anstaltens skyddshem, Sjötorp (adr. Huddinge) är avsett för vanartade och sedligt försummade flickor. Barnhemmet har 20 och skyddshemmet 30 platser.

Stadens bidrag utgår till barnhemmet, under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

Stadens bidrag år 1927: 5,500 kr.

För att söka avhjälpa den stora nöden i trakterna av Vita bergen beslöt några kristligt sinnade personer att där efter mönster från London anlägga ett s. k. bibelkvinnohem, som, inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet (Borgmästaregatan 6), som har till uppgift att utbilda unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte, har stiftelsen f. n. fyra barnhem. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Värmdögatan 53, barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr. Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lillgården» i Grödinge socken (adr. Uttran). Barnen skola vid intagning vara 3—10 år och få stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas inalles omkring 60 barn för fostran och vård.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Understödda institutioner.

Understödda institutioner.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1927: 90 kr.

Frimurarbarnhuset, grundat år 1753, är avsett för medellösa gossar och flickor. Barnen intagas i åldern 6—10 år och få kvarstanna till omkring 17 års ålder. Antalet platser å barnhuset är 170.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätsel förvaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året. Anslaget utgår numera från barnvårdsnämnden.

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1927: 4,750 kr.

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gålön i Osterhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 50 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till över ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningen upprättad folkskola med fortsättningsskola och sysselsätts för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För barnen erlägges f. n. till inrättningen en årsavgift av i medeltal 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

Barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor.

Stadens bidrag år 1927: 90,000 kr.

Barnkrubba har i Sverige blivit benämningen på anstalter, vilka under den del av dagen, då föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet, mottaga barn under skolåldern, vanligen

från 2 till 6 år, till vård och tillsyn samt ofta även, ehuru ej på skolmässigt sätt, meddela barnen en efter åldern avpassad undervisning.

I Sverige inrättades den första barnkrubban år 1854 i Kungsholms församling i Stockholm. Under kristiden undergick barnkrubbeverksamheten en hastig utveckling och ett antal nya barnkrubbor tillkommo. För närvarande finnes i huvudstaden ett trettiotal (jfr nedan).

Förutom bidrag från enskilda personer, församlingar och fattigvårdsstyrelser, har under senare tid kraftigt pekuniärt understöd lämnats även från stat och kommun för täckande av de av verksamheten föranledda kostnaderna. Barnkrubbeverksamheten skall dock i fortsättningen liksom hitintills bibehålla karaktären av att vara en församlingarnas och de enskilda institutionernas angelägenhet.

I syfte att ernå samarbete mellan de lokala institutionerna samt likartade bestämmelser rörande förvaltning o. d. bildades år 1920 en sammanslutning, benämnd »Centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor i Stockholm» (sekreterare: G. F. Valdén, Tjärhovsgatan 28).

Enligt för centralföreningen gällande stadgar består dess styrelse av fem å ordinarie föreningsammansatrade för ett år i sänder valda ledamöter och dessutom av en representant för varje ansluten lokalförenings styrelse samt, så länge stadsfullmäktige bevilja fattigvårdsnämnden anslag till understödning av föreningens verksamhet, en representant för fattigvårdsnämnden.

Fördelningen av stadsfullmäktiges anslag till barnkrubbeverksamheten sker av fattigvårdsnämnden efter förslag av centralföreningen. Innevarande år har för första halvåret följande fördelning skett:

<i>Birkagårdens barnkrubba,</i>	
Karlbergsvägen 86 B (jfr sid. 302)	kr. 3,000: —
<i>Bromma västra barnkrubba,</i>	
Bällsta villastad	500: —
<i>Centralföreningens sommarbarnkrubbor</i>	4,000: —
<i>Engelbrekts barnkrubba,</i> Valhallavägen 9 (jfr sid. 306)	1,500: —
<i>Johannes nya barnkrubba,</i> Frejgatan 39	1,000: —
<i>Katarina norra barnavårn,</i> Kapellgränd 9	2,000: —
<i>Katarina norra barnkrubbor,</i> Kapellgränd 9	2,500: —
<i>Katarina sommarbarnkrubbor</i>	2,000: —
<i>Katarina västra barnavårn,</i> Svedenborgslunden 2	2,000: —
<i>Katarina västra barnkrubba,</i> Blekingegatan 22	2,500: —
<i>Maria husmodersskolas barnavårn,</i> Långholmsgatan 16 B (jfr sid. 306)	1,500: —

<i>Maria husmodersskolas barnkrubba</i> , Långholmsgatan 16 B (jfr sid. 306)	3,000:—
<i>Maria västra barnkrubbor</i> , Brännkyrkagatan 102	4,000:—
<i>Matteus barnkrubba</i> , Karlbergsvägen 80	2,000:—
<i>Matteus sommarbarnkrubba</i> , <i>Matteus spädbarnskrubba</i> , Karlbergsvägen 82	2,000:—
<i>Sofia barnavårn</i> , Åsögatan 145	1,000:—
<i>Sofia småbarnsskola</i> , Fjällgatan 31	2,500:—
<i>Storkyrkoförsamlingens barnkrubba</i> , Skomakaregatan 30	1,000:—
<i>Årstalundens barnkrubba</i> , Årstalunden 12 (jfr sid. 303)	1,600:—
Administrationskostnader	400:—
Summa kr. 41,500:—	

Återstående belopp, 48,500 kr., har ännu ej fördelats.

Förutom genom nu nämnda anslag av staden understöddes barnkrubbeverksamheten genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser.

Anslag från fattigvårdsstyrelserna erhålla även följande till centralföreningen anslutna barnkrubbor, som f. n. ej åtnjuta direkt kommunalt understöd: *Adolf Fredriks barnkrubba*, Norrtullsgatan 7, *Bromma östra barnkrubba*, Ulvsunda, *Brännkyrka barnkrubbor*, Tellusborg och Gröndal, *Jakobs församlings barnkrubba och barnavårn*, Lästmakaregatan 30, *Johannes barnkrubba nr 1*, Surbrunnsgatan 32, *Kungsholms västra barnkrubba*, Stadshagen, *Kungsholms östra barnkrubba*, Parmmätaregatan 9, *Maria östra barnkrubba*, Ragvaldsgatan 10, *Oscars församlings barnkrubba*, Styrmansgatan 14, och *Östermalms barnkrubba*, Grevturegatan 44.

Bidragen från fattigvårdsstyrelserna äro avsedda för barnens bespising och utgå med belopp motsvarande kostnaden för genom fattigvårdsstyrelse utdelade matportioner.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1927: 85,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); för närvarande finnas tillsammans 23 sådana stugor, nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i åldern 7—14 år (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgjorde vid 1927 års ingång

2,150. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté (exp.: Holländaregatan 16). Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av centralkommitténs räkenskaper.

De under centralkommittén lydande arbetsstugorna äro följande:

Adolf Fredriks arbetsstuga, Holländaregatan 16, *Bromma västra arbetsstuga*, kommunalhuset, Ballsta, Sundbyberg, *Bromma östra arbetsstuga*, Slottsvägen, Ulvsunda, *Engelbrekts arbetsstuga*, Valhallavägen 76, *Enskede arbetsstuga*, Källvägen, Enskede, *Gröndals arbetsstuga*, Pilvägen 4, Gröndal, *Gustav Vasa arbetsstuga*, Västmannagatan 63, *Jakobs arbetsstuga*, Lästmakaregatan 30, *Johannes norra arbetsstuga*, Döbelnsgatan 38 A och B, *Katarina arbetsstuga*, nya skolhuset, Nytorget, *Klara arbetsstuga*, Klara västra kyrkogata 20, *Kungsholms västra arbetsstuga*, Fleminggatan 79 B, *Kungsholms östra arbetsstuga*, Parmmätaregatan 9, *Liljeholmens arbetsstuga*, Manhemsgatan 6, Aspudden, *Maria västra arbetsstuga*, Hornsgatan 110, *Matteus arbetsstuga*, Västmannagatan 92, *Sofia arbetsstuga*, Skånegatan 116, *Storkyrkoförsamlingens arbetsstuga*, Skomakaregatan 30, *Värtans arbetsstuga*, Dianavägen 7, Hjorthagen, *Östermalms arbetsstuga*, Karlavägen 72.

Förutom ovannämnda arbetsstugor finnas ytterligare tre, vilka åtnjuta kommunalt bidrag men i övrigt intaga en viss särställning, nämligen: *stiftelsens Wilhelm Govenius minne arbetsstugor*, Hälsingegatan 14—16 och Volmar Yxkullsgatan 41, samt *Sunnerdahlska stiftelsens arbetsstuga*, Klippgatan 24.

Stadens bidrag fördelas av folkskoledirektionen bland ovannämnda arbetsstugor. Definitiv fördelning af årets anslag har ännu ej ägt rum. Bidraget utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser öfver verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd från Stockholms församlingar samt — för utsändande af feriebarn — från »Barnens dag».

Sommarkolonier för barn.

Stadens bidrag år 1927: 60,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.

Stadens ifrågavarande bidrag utgår till understödjande av åtgärder för beredande af sommarvistelse å landet åt mindre bemedlade, i Stockholm hemmahörande barn i och även under skolåldern. Bidraget fördelas efter folkskoledirektionens bestämmande företrädesvis mellan de till centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier anslutna koloniföreningarna

**Understödda in-
stitutioner.** och sommarkolonier, anordnade av i Stockholm och dess omgivningar verkande nykterhetsföreningar.

Den nämnda centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av representanter för de tolv olika lokalföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skollovskoloniverksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp, anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.), från »Ottos fond» (donerad av grosshandlare O. Stockhaus) (likaså å 500,000 kr.) samt från grosshandlare A. Holts' donation till förmån för skollovskolonier (å nära 400,000 kr.) ävensom några andra mindre fonder samt gåvor.

Anstalter för gymnastik och idrott.

Stockholms gymnastikförbund.

Stadens bidrag år 1927: högst 1,500 kr.

Stockholms gymnastikförbund, som bildades år 1919, är en sammanslutning av i Stockholm verkande föreningar för bedrivande av frivillig gymnastik. De anslutna föreningarna äro f. n. 49 till antalet med omkring 10,600 aktiva medlemmar. Förbundet söker främja den frivilliga gymnastiken genom att bl. a. anordna föredrag och instruktionskurser, organisera nya gymnastikföreningar, förmedla samverkan mellan de olika föreningarna, anskaffa ledare och lokaler, tillhandahålla arbetsplaner, gymnastiklitteratur och övningsprogram m. m. Vidare har förbundet tagit initiativ till anordnande av friluftsgymnastik för allmänheten i vissa av stadens parker under sommarmånaderna i syfte att bereda parkbesökande en vederkvickande och allsidig motion utan någon som helst kostnad.

Stadens bidrag utgår till anordnandet av friluftsgymnastik i parkerna.

Stockholms allmänna gymnastik- avdelningar.

Stadens bidrag år 1927: 22,000 kr.

Denna organisation, bildad år 1911 och utvuxen ur »Kulturella ungdomsrörelsen» i Stockholm, strävar att göra den lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Avdelningarnas expedition, Mästersamuelsgatan 64, 3 tr., är öppen alla var-

dagar 2—5. Antalet gymnastikavdelningar uppgick höstterminen 1926 till 80 med tillsammans 2,626 gymnaster.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till anställande av expeditionsföreståndare och med 19,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1927 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 28 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 6 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 20 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till stadskollegiet avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Kristliga föreningen av unge män.

Stadens bidrag år 1927: 2,000 kr.

Föreningen grundades år 1884 och har till uppgift att verka för unge mäns väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende. I sina lokaler, Birgerjarlsgatan 35 och Götgatan 1, anordnar föreningen gymnastik- och idrottsövningar, föredrag, diskussioner, musikafnär och samkväm samt har därstädes tidsningsrum, bibliotek (med 4,000 band), sjukkasse m. m.

Stadens bidrag utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

Kommunal gymnastikanläggning i Vasa realskola.

*Stadens anslag för driften år 1927:
16,000 kr.*

Stadsfullmäktige beslöt den 2 april 1917, att i den år 1916 beslutade nya läroverksbyggnaden i kv. Resedan skulle, utöver en för skolans elever avsedd gymnastiksal, inrättas en andra gymnastiksal för allmänhetens räkning. Sedan läroverksbyggnaden på nyåret 1926 blivit färdig och tagen i bruk (för Vasa realskola), visade det sig, att inkomsterna av sistnämnda gymnastiksal (avgifter för gymnastikövningar och tennis m. m.) icke täckte utgifterna för densamma (inklusive beräknad hyra till fastighetsnämnden). I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 dec. 1926 att för ifrågakvarande gymnastikanläggning (beräknad anläggningskostnad: 247,000 kr.) i 1927 års stat uppföra ett anslag till täckande av underskottet i driftkostnaderna.

Svenska livräddningssällskapet.

Stadens bidrag år 1927: 2,500 kr.

Svenska livräddningssällskapet, stiftat 1898, har till ändamål att sprida kunskap i sätten att rädda drunknande och till livet återkalla skenbart drunknade samt att främja sinnkunnighet i allmänhet inom landet. Sällskapet, som i första

hand inriktat sin verksamhet på befrämjande av nämnda syften bland Sveriges skolgungdom och i detta avseende utövar en omfattande propagandaverksamhet, har under åren 1908—1921 med bidrag av folkskoleledningen anordnat kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens folkskolor. Sällskapet har därjämte under en följd af år ombesörjt simundervisning vintertid i resp. folkskolors simhallar.

Fr. o. m. år 1922 har emellertid vid Stockholms folkskolor obligatorisk undervisning i simning upptagits som ämne i den ordinarie undervisningsplanen (för femte årsklassen). Svenska livräddningssällskapet, som på detta sätt befriats från en del av sin arbetsuppgift, har härigenom fått möjlighet att utvidga ramen för sin hittillsvarande verksamhet i Stockholm och kunnat inrikta undervisningsarbetet jämväl på huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda anstalter samt flickskolor. Svenska livräddningssällskapets adress är: kapten Hugo Möller, Rådmansgatan 80.

Stadens bidrag utgår för anordnande av dels kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda läroanstalter samt flickskolor under sommar månader enligt samma undervisningsplan, som tillämpas för folkskolornas ungdom, dels ock kostnadsfri simundervisning under vår- och höstterminerna 1927 för nämnda lärjungekategorier i för ändamålet lämpliga enskilda badinrättningar i Stockholm, under villkor att arvodet till lärare för ifrågakommande undervisning icke får sättas högre, än vad som gäller för motsvarande undervisning vid folkskolorna.

Sveriges centralförening för idrottens främjande.

Stadens bidrag år 1927: högst 23,000 kr.

Bidraget utgår med det belopp, som centralföreningen visat sig hava utgivit för arrende, vård och skötsel av Östermalms idrottsplats, dock högst med 23,000 kr. Som villkor för bidraget gäller, att skolgungdomen från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels ock under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m., samt att, om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skolgungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1926—1927 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skol-

barnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Hammarby idrottsförening.

Stadens bidrag år 1927: högst 6,000 kr.; dessutom tillfälligt anslag för år 1927: 4,000 kr. (jfr även nedan under Skridskobanor och sid. 330).

Stadens bidrag för år 1927 utgår dels ett tillfälligt anslag å 4,000 kr., dels med det belopp, dock högst 6,000 kr., som föreningen visat sig hava utgivit för skötsel, underhåll och vård av Hammarby idrottsplats, Södermannagatan 61, samt under följande villkor:

a) skolgungdom från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Högalids, Brännkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga vardagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolgungdomen skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) föreningen skall tillhandahålla lämpligt förvaringsrum för folkskolornas idrotts- och lekmaterial;

f) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinna, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttages.

Föreningen för skidlöpningens främjande i Sverige.

Stadens bidrag år 1927: högst 3,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1892, har vid Fiskartorpet å norra Djurgården anlagt en större och tre mindre skidbackar, av vilka de tre sistnämnda äro särskilt avsedda för ungdom. Dessutom har föreningen vid Fiskartorpet upp- fört en skidstuga, vilken hela vintern hålles uppvärmd och avgiftsfritt står till förfogande för den skidlöpande allmänheten. Åt mindre

Understödda in-stitutioner. bemedlade barn, som visa anlag för skidlöpning, utlånar föreningen skidmateriel gratis.

Stadens bidrag utgår för skötsel och underhåll av de för skolungdomen avsedda skidbackarna vid Fiskartorpet med det belopp, föreningen visar sig hava utgivit härför, dock högst 3,000 kr. Skolungdom från läroverk och folkskolor äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare avgiftsfritt disponera skidbackarna och skidstugan.

Skridskobanor.

Stadens bidrag år 1927: högst 18,000 kr.

Anslaget fördelas av drätselnämnden i förhållande till det antal frikort, som av vederbörande banägare utlämnas till folkskolebarn i huvudstaden (jfr Bih. 1911: nr 102 sid. 37). Av årets anslag hava följande bidrag utbetalats:

<i>Hammarby idrottsförening,</i> för bana å Hammarby idrotts- plats	kr. 5,400: —
<i>Idrottsföreningen Linnéa,</i> för bana å sjön Trekanten	» 2,200: —
<i>K. A. Palmqvist,</i> för bana vid Stallmästaregården	» 3,800: —
<i>Westermalmsidrottsförening,</i> för bana å Karlbergssjön . . .	» 1,200: —
<i>Ålvsjö allmänna idrotts- klubb,</i> för bana vid Långbro- dal	400: —
<i>Örby idrottssällskap,</i> för bana vid Örby	» 700: —
Summa kr. 13,700: —	

Övriga institutioner.

Stockholms stads befattningshavares pensionskassa för vissa efterlevande.

(Förut: Änke- och pupillkassan vid stadens verk och inrättningar.)
(Jfr sid. 379.)

Stadens bidrag år 1927: 50,800 kr.
Pensionstillägg för år 1927 till pensionärer i kassan: 55,000 kr.

Av det förstnämnda bidraget utgöras 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd, 800 kr. anslag till avlösning av kassans inkomst av lönebesparingar och återstoden, 48,500 kr., ersättning för eftersänkta överårighetsavgifter enligt mellan staden och kassan träffat avtal.

Till kassans pensionärer utgår vidare av stadens medel pensionstillägg i enlighet med av stadsfullmäktige den 18 febr. 1924 fastställda grunder.

Svenska stadsförbundet.

(Jfr sid. 374.)

Stadens bidrag år 1927: 26,550 kr.

Stadens bidrag utgöres av den årsavgift, som Stockholms stad i egenskap av medlem av förbundet har att erlägga. Årsavgiften utgår för år 1927 med 6 kr. för varje jämnt hundratal av medlems invånarantal.

Haga slottskassa.

Stadens bidrag år 1927: 10,000 kr.

Med hänsyn till Hagaparkens karaktär av folkpark och friluftsplats för huvudstadens befolkning beslöt stadsfullmäktige den 19 juni 1916, på framställning av riksmarskalksämberet, att fr. o. m. nämnda år, så länge Hagaparken i samma omfattning som då fritt upplätes till allmänhetens begagnande, såsom bidrag till renhållning, tillsyn samt underhåll och vård av parken med tillhörande vägar årligen utbetala ett belopp av 3,000 kr. I enlighet med av kronans fastighetskommission av år 1925 och av staden utsedda förhandlingsdelegerade framlagt förslag (jfr ovan sid. 264) beslöt stadsfullmäktige den 31 maj 1926 att — på i övrigt oförändrade villkor — medgiva en förhöjning av stadens bidrag till Hagaparkens underhåll till 10,000 kr. per år.

Svenska aeroklubben.

Stadens bidrag år 1927: 15,000 kr.

Ovannämnda belopp utgör den årliga ersättning, som staden enligt kontrakt med svenska aeroklubben har att utgiva för av klubben gjorda åtaganden beträffande handhavandet av driften vid stadens flyghamn vid Lindarängen. Angående flyghamnen se vidare ovan under fastighetsnämnden, sid. 90.

Stockholms handelskammare.

(Jfr sid. 372.)

Stadens bidrag år 1927: 4,000 kr.

Alltsedan år 1908 utgår av stadens medel bidrag till Stockholms handelskammare för utarbetande av publikationerna »Statistisk översikt av Stockholms handel och sjöfart m. m.» samt »Statistisk översikt av fabriksindustrien och hantverkerierna i Stockholm». Bidraget utgår under villkor, att publikationerna utarbetas i samverkan med stadens statistiska kontor, att de publiceras i serien »Stockholms stads statistik» och erhålla däremot svarande format, uppställning, utstyrelse m. m., samt att av var och en av de ifrågakvarande publikationerna ävensom av handelskammarens årsberättelse samt redogörelsen för affärsläget staden erhåller 300 exemplar, som tillställas statistiska kontoret för behörig utdelning.

Dalälvens regleringsförening u. p. a.

Stadens bidrag år 1927: andel i omkostnader 20,000 kr.; till sjöregleringsarbeten 95,000 kr. (att utgå av lånemedel).

Dalälvens regleringsförening u. p. a., som bildades år 1916, utgör en sammanslutning av ägare till vattenfall i Dalälvens flodsystem och har till ändamål att till gemensam nytta för föreningens medlemmar reglera vattenframrinningen i Dalälven och dess tillflöden. I detta syfte har föreningen dels att verkställa förberedande utredningar, dels att utföra i vederbörlig ordning beslutade regleringsföretag. I egenskap av ägare till Untraverket (se sid. 225) bemyndigade stadsfullmäktige den 29 maj 1916 styrelsen över gas- och elektricitetsverken att å stadens vägnar ingå som medlem i föreningen. Avgifterna till föreningen utgå dels i form av insatser, avsedda att gälda kostnader för förvaltning och förberedande utredningar m. m., dels i form av regleringskostnader för sjöregleringsarbeten. Såsom bidrag till regleringskostnader har staden hittills beviljat sammanlagt 1,030,000 kr., att utgå av lånemedel.

Indalsälvens regleringsförening u. p. a.

Stadens bidrag år 1927: andel i omkostnader 3,000 kr.

Sedan staden år 1920 förvärvat samtliga aktier i ab. Svarthålsforsen, vilket bolag var ägare till större delen av den i Indalsälven belägna Svarthålsforsen (se sid. 225), beslöt stadsfullmäktige den 21 dec. 1920 bemyndiga industriverksstyrelsen att gå i författning om nämnda bolags inträde som medlem i den samma år bildade Indalsälvens regleringsförening u. p. a. Denna förenings uppgift är begränsad till vidtagande av undersökningar och andra förberedande åtgärder till främjande av vattenregleringsföretag. Däremot har föreningen icke — i motsats till Dalälvens regleringsförening (se ovan) — till uppgift att själv utföra sjöregleringsarbeten. Stadens utgifter för medlemsskapet i föreningen inskränka sig alltså till andel i omkostnaderna för förvaltning och utredningsarbeten m. m.

23:e allmänna svenska lantbruksmötet i Stockholm år 1930.

Stadens bidrag år 1927: 50,000 kr.

Stadsfullmäktige beslöt den 21 juni 1926 anvisa ett belopp av 50,000 kr., att uppföras i 1927 års stat, såsom bidrag till kostnaderna för anordnande av 23:e allmänna svenska lantbruksmötet, vilket är avsett att hållas i Stockholm år 1930. Bidraget utbetalas efter drätselnämndens

prövning i mån av behov, under förutsättning att bestyrrelsen för mötet förbinder sig dels att återbetala av staden erhållna medel, därest mötet icke skulle komma att äga rum i Stockholm, dels att av eventuellt uppkommande överskott återbära vad som på Stockholms stad belöper i förhållande till sammanlagda beloppet av beviljade anslag.

Till allmänna svenska lantbruksmöten utgå även statsbidrag samt bidrag från hushållnings-sällskapen.

Vissa andra institutioner, vilka på grund av särskilda författningar erhålla bidrag eller ersättning av Stockholms stad för år 1927.

Försäkringsrådet och riks-försäkringsanstalten (bidrag till vissa omkostnader jämlikt § 16 i lagen om olycksfall i arbete) kr. 5,500:—
Garnisonsregementena (inkvarteringsersättningar jämlikt kungl. inkvarteringsordningen för Stockholms stad den 28 februari 1856) » 160,000:—
Finska församlingen (ersättning för avträdande av Riddarholmens forna prästhus jämlikt kungl. brev den 30 juli 1813 och 12 dec. 1878) » 1,000:—
Borgerskapets bemedlingskommission (hyra för lokal i börshuset; jfr kungl. brev den 14 juli 1865) » 2,500:—

Ersättningar år 1927 till fastighetsnämnden för viss på billiga villkor upplåten tomtmark till främmande institutioner och ändamål.¹⁾

Stadsfullmäktige beslöt den 22 dec. 1925, att den å fastighetsnämndens stat uppförda titeln »Fastigheter inköpta för stadsplanens genomförande» (gatur regleringsaffären), vilken titel redan tidigare tillgodoräknats ersättning för till stadens egna verk och inrättningar upplåten tomtmark, jämväl skulle gottgöras ersättning för sådan mark, som kostnadsfritt eller på billiga villkor upplåtits till främmande institutioner och ändamål, samt att motsvarande anslag skulle

¹⁾ Förteckningen är upprättad i enlighet med uppgifter i 1927 års stat. Det bör emellertid observeras, att dessa uppgifter icke avse alla upplåtelser på billiga villkor av staden tillhörig mark utan endast sådana, som ansetts beröra gatur regleringsaffären.

Under-stödda—uppföras å de myndigheters stater, som ansågos rätteligen böra belastas med utgifter härför.

in- I enlighet härmed har gaturegleringsaffären fr. o. m. år 1926 gottskrivits årlig ersättning i form av 1) hyresersättning för till främmande institutioner. institutioner med nyttjanderätt eller tomtträtt upplåten tomtmark samt 2) ersättning för räntor å köpeskillingar för på billiga räntevillkor försålda tomtor. (I 1926 års stat gottskrevs gaturegleringsaffären därjämte vissa engångs-ersättningar för täckande av förlust på tomtor, som försåls på särskilt billiga villkor.)

Då ifrågavarande ersättningar till gaturegleringsaffären bestridas av stadens myndigheter och följaktligen äro att anse såsom stadens bidrag till resp. institutioner, har det ansetts lämpligt att i kommunalkalendern intaga en förteckning på de i utgiftsstaten upptagna institutioner, som kommit i åtnjutande av förmånen av billig eller kostnadsfri tomtupplåtelse, ävensom det belopp, vartill denna förmån i staten uppskattats såsom årligt anslag. (Jfr även, beträffande tomternas belägenhet, areal, upplåtelseår m. m., Bih. nr 54 och 60 för år 1925 samt Bih. nr 1 för år 1926.)

Fastighetsnämnden.¹⁾

Ab. Billiga bostäder (billiga bostäder)	kr. 5,800: —
Byggnadsab. S:t Erik (billiga bostäder)	» 5,900: —
Föreningen för tillfälliga bostäder (billiga bostäder)	» 11,800: —
Ab. Stockholms arbetarehem (billiga bostäder)	» 2,150: — ²⁾
Bostadsab. Vanadislunden (billiga bostäder)	» 400: — ²⁾
Stiftelsen för gamla tjänarinnor (bostäder för gamla tjänarinnor) »	350: — ²⁾
Summa kr.	26,400: —

Hälsovårdsnämnden.

Barnsjukhuset Samariten (barnsjukhus)	kr. 19,200: —
Prof. E. Welanders asyl för hereditärsfiliitiska barn (Lilla hemmet) (barnasyl)	» 3,200: —
Stockholms sjukhem (sjukhem)	» 6,700: —
Summa kr.	29,100: —

¹⁾ I denna sammanställning anger rubriken den, stättitel, som påförts anslaget, och därunder angivas de institutioner och ändamål, till vilka markupplåtelsen skett.

²⁾ Ersättningen utgår endast under viss tid, (för ab. Stockholms arbetarehem t. o. m. år 1966, med nedsatt belopp fr. o. m. år 1943, för bostadsab. Vanadislunden t. o. m. år 1950 och för stiftelsen för gamla tjänarinnor t. o. m. år 1966).

Fattigvårdsnämnden.

Sofia församlings kyrkoråd (barnkrubba)	kr. 1,400: —
Barnhärberge i Maria församling (barnhärberge)	» 2,100: —
Föreningen »Barnavårn» (skyddshem)	» 300: —
Frälsningsarmén (skyddshem, arbetsanstalt m. m.)	» 8,900: —
Kungsholms barnkrubba (barnkrubba)	» 1,300: —
Summa kr.	14,000: —

Barnavårdsnämnden.

Föreningen S. de C. (barnsjukhem) kr.	2,500: —
Föreningen Barnavård (spädbarnshem)	» 4,500: —
Barnhem i Kungsholms församling (barnhem)	» 300: —
Summa kr.	7,300: —

Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål.

Stockholms evangelisk-lutherska missionsförening (missionshyddor)	kr. 270: —
Hedvig Eleonora församling (kyrkobyggnader [Engelbrektskyrkan och Hjorthagskyrkan])	» 22,600: —
Sällskapet för främjande av kyrklig själavård (kyrkobyggnad [Allhelgonakyrkan])	» 1,100: —
Maria församling (kyrkobyggnad [Högalidskyrkan])	» 9,800: —
Adolf Fredriks församling (kapellbyggnad [Mattenskyrkan])	» 3,000: —
Kungsholms församling (kapellbyggnad [S:t Görans kyrka])	» 5,100: —
Jakobs och Johannes församlingar (kapellbyggnad [Stefanskyrkan])	» 1,500: —
Allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd (avlivningsanstalt för smärre husdjur)	» 50: —
Stockholms högskola (högskola)	» 12,000: —
Stockholms handelshögskola (handels högskola)	» 28,700: —
Grosshandelssocieteten (Stockholms handelsgymnasium [Schartaus handelsinstitut])	» 3,000: —
Hammarby idrottsförening (idrottsplats)	» 4,400: —
Stiftelsen Stockholms konsert-hus (konserthus)	» 100,000: —
Summa kr.	191,520: —

Inalles kr. 268,320: —

Understödda in. stitutioner.

Ersättningar år 1927 för underhåll och vård m. m., utgående till diverse anstalter.¹⁾

Hälso- och sjukvård.	
Serafimerlasarettet kr.	200,000: —
Diakonissanstalten »	70,000: —
Garnissonssjukhuset »	70,000: —
Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt »	3,000: —
Allmänna barnhuset »	100,000: —
Allmänna barnbördshuset . . . »	80,000: —
Utackordering av psykiskt sjuka (jfr sid. 126) »	236,000: —
Medellösa vård å statshospital . »	150,000: —
Medellösa vård å lungsots- och skrofulossanatorier samt å radiumhemmet (utöver jubileifondens avkastning, för år 1927 beräknad till 18,000 kr.) »	188,000: —
Konvalescenthemmet å Ribbin- gebäck »	25,000: —
Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter . . . »	17,500: —
Till vård-, bandage- och protes- kostnader åt medellösa sjuka »	26,000: —
Till barnmorskor för fattigför- lossningar i hemmen . . . »	5,500: —
Ersättning till vissa barnmors- kor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa »	6,000: —
Summa kr.	1,177,000: —

Fattigvård.	
Utackorderingskostnader . . . kr.	400,000: —
Till lindring i mindre bemed- lades kostnader för vård av sinnesslöa »	10,000: —

¹⁾ Här äro ej medtagna de i staten upptagna anslag, som avse likvider mellan stadens egna myndigheter, verk och inrättningar.

Bidrag till vårdkostnad för blind- och dövstumma å Drottning Sofias stiftelse, Lund, och hantverksskolan för blind- och dövstumma, Kristinehamn, m. fl. kr.	7,000: —
Arbetshemmet Emaus »	22,000: —
Arbetshemmet Ösbyholm . . . »	60,000: —
Ersättning till fattigvårdssam- hällen utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga till- hörande Stockholms kom- mun »	325,000: —
Kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag utan fattigvårds karaktär »	40,000: —
Summa kr.	864,000: —

Alkoholistvård.

Avgifter till alkoholistanstalter kr.	40,000: —
Till beklädnad av medellösa personer vid intagning å an- stalt »	25,000: —
Arbetshemmet Björknäs »	1,500: —
Transportkostnader för interne- rade personer »	4,000: —
Summa kr.	70,500: —

Barnavård.

Utackorderingskostnader . . . kr.	810,000: —
Skyddshemsavgifter »	20,000: —
Ersättning för fosterbarnsvård . »	3,000: —
Inlösen av fattiga barn å all- männa barnhuset »	3,000: —
Ersättning till kommuner utom Stockholm för lämnad vård åt barn, tillhörande Stock- holms kommun »	20,000: —
Summa kr.	856,000: —
Inalles kr.	2,967,500: —

